

ÚTMUTATÓ A KUTATÓTANÁR FOKOZATOT MEGCÉLZÓ MINŐSÍTÉSI ELJÁRÁSHOZ

Harmadik, javított változat

Oktatási Hivatal

2018

Az Útmutató a TÁMOP-3.1.5/12-2012-0001 „Pedagógusképzés támogatása” című kiemelt uniós projekt keretében lefolytatott kutatás eredményeire alapozva készített tájékoztató anyag harmadik, javított változata.

A kiadvány elektronikus formában a www.oktatas.hu weboldalon kerül közzétételre.

Tartalomjegyzék

I. rész – Általános tudnivalók	3
1. Bevezető	3
2. Javaslatok az Útmutató használatához	4
3. Alapvetések	6
4. A kutatás fogalmának értelmezése a Kutatótanár fokozathoz kötődően	11
5. Az előmeneteli rendszer Kutatótanár fokozata	15
5.1. A Kutatótanár feladatai, tevékenységei	16
5.2. A Kutatótanár kompetenciái	19
5.3. A Kutatótanári tevékenységek során keletkező produktumok lehetséges típusai	22
5.4. Rendszeres publikációs tevékenység Kutatótanár fokozatra jelentkezéshez	23
5.5. A háromdimenziós tevékenységmodell bemutatása	24
5.5.1. A háromdimenziós tevékenységmodell	24
5.5.2. A háromdimenziós tevékenységmodell szerepe a Kutatótanárrá válásban	28
5.5.3. Szerepek és szereplők a Kutatótanárrá válás folyamatában	29
II. rész – A Kutatótanári minősítési eljárás általános folyamata	30
6. A minősítési folyamat	30
6.1. A Kutatótanár fokozat megszerzése	30
6.1.1. A Kutatótanár pályázat elkészítése	30
6.1.2. A Kutatótanár pályázat véleményezése, értékelése	32
6.2. A szakértői, szaktanácsadói tevékenységet végző, Mesterpedagógus fokozatba sorolt pedagógusok tevékenysége a Kutatótanári minősítést követően.	35
6.3. A kutatóprogram megvalósítása	36
6.4. A záró kutatási beszámoló célja és tartalmi követelményei	36
6.5. A kutatóprogram zárása	39
6.6. A Kutatótanár fokozat megújítása	39
6.7. Az újabb kutatóprogram megvalósítása	40
7. Események, dokumentumok: tervezés, felkészülés a minősítés folyamatában	42
7.1. A kutatótanár pályázat elemei	43
7.1.1. Szakmai önéletrajz	43
7.1.2. Szakmai életút bemutatása, elemzése	43
7.1.3. Bemutatóportfólió	44
7.1.4. A kutatóprogram	47
7.1.5. Együttműködési megállapodás	52
7.1.6. Eredetiségnyilatkozat	54
7.1.7. Ajánlások, visszajelzések	54
7.2. A Kutatótanár pályázat bemutatásának lehetséges forgatókönyve	55
8. Értékelés a minősítési eljárás során	57
8.1. Az értékelés alapelvei	57

Az emberi erőforrások minisztere által 2016. augusztus 11-én elfogadott tájékoztató anyag harmadik, javított változata.

8.2.	Az értékelés szakaszai	57
8.3.	Az értékelési folyamat részletes ismertetése	60
8.3.1.	A pedagógus tevékenységének értékelése a háromdimenziós tevékenységmodell alapján	60
8.3.2.	A publikációs lista értékelése	61
8.3.3.	A Kutatótanár pályázat értékelési területek alapján történő értékelése	61
8.3.3.1.	Az értékelés az 1–4. terület mentén	64
8.3.4.	A pontszámok összesítése az előzetes értékelés során	64
8.3.4.1.	A háromdimenziós tevékenységmodell alapján történő értékelés összesítése	65
8.3.4.2.	A publikációs lista értékelésének összesítése	66
8.3.4.3.	Az értékelési területek szerint történő értékelés összesítése	66
8.3.5.	Az értékelés összesítése és a döntés – végleges értékelés	67
III. rész – További tudnivalók		70
9. A Kutatótanári minősítés etikai kritériumai		70
10. Formai követelmények		72
IV. rész – Mellékletek		73
1.	Melléklet: Együttműködési megállapodás – tervezet, minta	73
2.	Melléklet: Eredetiségnyilatkozat	77
3.	Melléklet: Lehetséges forgatókönyv a Kutatótanár pályázat szakmai közönség előtt történő bemutatásához	78
4.	Melléklet: Értékelőlap I.	80
5.	Melléklet: Értékelőlap II.	83
6.	Melléklet: Összegző értékelőlap	87

I. rész – Általános tudnivalók

1. Bevezető

Az **Útmutató a Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljáráshoz (a továbbiakban: Útmutató)** című dokumentum ismerteti a kutatótanári fokozatszerzés folyamatának általános leírását.

Az Útmutató első része tartalmazza a Kutatótanár fokozat „*A pedagógusminősítési rendszer kiegészítése, kipróbálása és korrigálása*” TÁMOP-3.1.5/12-2012-0001 azonosító számú projekt pilot programjában kidolgozott koncepciójának leírását, a kutatótanári tevékenységek, feladatok bemutatását és a kutatótanári lét tevékenységeihez kötődő alapvető kritériumrendszer, a háromdimenziós tevékenységmodell ismertetését. Ezt követi az általános eljárásra¹ vonatkozó szabályozás bemutatása (lásd: II. rész), amely a 2018. évi minősítési eljárástól kezdve érvényes minden Kutatótanár fokozatot célzó minősítési eljárásra.

A Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljáráshoz a jogszabályi háttér a következő jogszabályok biztosítják:

- *A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30) Kormányrendelet* (a továbbiakban: Rendelet)
- *A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény* (a továbbiakban: Gyvt.)
- *A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény* (a továbbiakban: Nkt.)

¹ Kutatótanár fokozatot megcélzó **általános minősítési eljárásnak** nevezzük azt az eljárást, amely során az általános szabályozás szerint a Kutatótanár-jelöltnek már megszerzett Pedagógus II. vagy Mesterpedagógus besorolási fokozattal kell rendelkeznie a minősítési eljárásra való jelentkezéskor.

2. Javaslatok az Útmutató használatához

Az Útmutató célja

Az Útmutató elkészítését a *Rendelet 9. §-a* szabályozza, amelynek értelmében a pedagógusértékelési eszközök különös tekintettel az értékelőlapokra, megfigyelési, értékelési szempontokra, feldolgozási segédletekre, a portfólió részletes követelményei egységesek és nyilvánosak. Az értékelési eszközöket az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: OH) dolgozza ki, az oktatásért felelős miniszter hagyja jóvá.

Az Útmutató a Kutatótanár fokozatnak a pedagógus-előmeneteli rendszerben betöltött szerepét, a fokozatba kerülés feltételeit, az eljárás lépéseit, valamint a minősítési eljárásrenddel és az értékeléssel, valamint fokozat megújításával kapcsolatos tudnivalókat és támogatási lehetőségeket tartalmazza.

Ennek megfelelően az Útmutató célja, hogy tájékoztassa és támogassa a Kutatótanár fokozatot megszerezni szándékozó pedagógusokat, a velük együttműködő szakmai-tudományos közösségeket (saját intézmény, kutatási szakmai partner) és a minősítési folyamat résztvevőit.

Ennek megfelelően:

- Támogassa a Kutatótanár fokozatot megszerezni szándékozó pedagógusokat Kutatótanár pályázatuk elkészítésében.
- Támogassa a Kutatótanárokat kutatóprogramjuk megvalósításában.
- Tájékoztassa és támogassa a minősítési eljárásban résztvevő értékelő szakembereket, szervezeteket.
- Segítse a Kutatótanár pályázatot befogadó, véleményező, támogató, a pályázat megvalósulását figyelemmel kísérő intézményvezetőket, kutatási szakmai partnereket, a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Rektori Konferencia és a Nemzeti Pedagógus Kar képviselőit a Kutatótanár pályázat nyomon követésében, elbírálásában és értékelésében.
- Segítse a Kutatótanár kutatóprogramját támogató saját köznevelési intézményt vagy a más, befogadó szakmai közösségeket, valamint kutatási szakmai partnert a megvalósulás nyomon követésében, köztes értékeléseiben.
- Támogassa a Kutatótanárokat Kutatótanár pályázatuk megújításában.
- A szakmai közvélemény számára pontos, egyértelmű információkat adni a Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljárás elveiről, követelményeiről és eljárásrendjéről.

Kinek készült az Útmutató?

- Az Útmutató a köznevelési rendszerben azon Kutatótanár fokozatot megcélzó, Pedagógus II. vagy Mesterpedagógus fokozatba besorolt pedagógusok számára készült, akik alkotó szerepet vállalnának a neveléstudomány vagy szaktudományuk fejlődésében, ezekhez a szakterületekhez illeszkedő tudományos kutatásokban vennének részt, kutatásaikhoz kapcsolódóan pedig szakmai publikációs tevékenységet folytatnának.
- Azon Kutatótanár fokozatot megcélzó Pedagógus II. vagy Mesterpedagógus fokozatba sorolt pedagógusok számára, akik kutatási-innovációs, valamint tudásmegosztó tevékenységükkel folyamatosan hozzá kívánnak járulni a tudományos szakmai közösség, tágabban a köznevelési rendszer innovációjához–fejlesztéséhez, eredményeinek javításához.
- Azoknak a Pedagógus I., Pedagógus II., Mesterpedagógus fokozatba besorolt pedagógusoknak, akiknek karrierterveiben szerepel a későbbiekben a tudományos fokozat megszerzése, illetve a pedagógusminősítési rendszer Kutatótanár fokozatába való bekerülés. Azoknak a vezetőknek, akiknek intézményében Kutatótanár fokozat megszerzésre pályázó pedagógusok vannak és támogatni kívánják intézményükben a kutatások megalapozását, szakmai tudásuk ezirányú megerősítését.
- A Kutatótanár fokozatba lépéshez szükséges minősítési rendszer lebonyolításáért felelős szakmai szervezeteknek és a Kutatótanárok tevékenységében közreműködő szakmai partnereknek és szereplőknek: a Magyar Tudományos Akadémiának (MTA), a Magyar Rektori Konferenciának (MRK), a Nemzeti Pedagógus Kárnak (NPK), az oktatásért felelős minisztériumnak, az OH-nak, a felsőoktatási intézményeknek és kutatásokban a későbbiekben közreműködő szakmai partnereknek.

Az Útmutató tehát alapvető fontosságú tájékoztató a pedagógus-előmeneteli és pedagógusminősítési rendszerben résztvevők számára.

3. Alapvetések

A Kutatótanár besorolási fokozat a pedagógus-előmeneteli rendszer legmagasabb fokozata, amely elismeri a szakma kiemelkedő kutatási-innovációs életművel rendelkező pedagógusainak munkáját, és megerősíti kutatási-innovációs tevékenységüket, hatásukat a köznevelési rendszeren belül. A fokozatra való jelentkezésre a hatályos jogszabályok, az oktatásért felelős miniszter által az adott évi minősítésekre történő jelentkezésre vonatkozó miniszteri Közleményben megfogalmazott feltételek szerint és az érintett pedagógus személyes döntése alapján kerülhet sor. A Rendelet 5. § (1) szakasza értelmében a Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljárason azok a pedagógusok vehetnek részt, akik:

- Pedagógus II. vagy az a Mesterpedagógus fokozatba kerültek besorolásra,
- *munkakörük ellátásához szükséges* végzettséghez és szakképzettséghez kapcsolódó szakterületen szerzett tudományos fokozattal, vagy 1984. szeptember 1-je után szerzett egyetemi tudományos fokozattal (dr. univ.) rendelkeznek,
- tízennégy év szakmai gyakorlattal rendelkeznek,
- rendszeres szakmai publikációs tevékenységet folytatnak.

A miniszteri Közleményben megfogalmazott feltételek árnyalhatják a Rendelet által szabályozott általános feltételeket.

A kutatótanárok a köznevelési rendszer fontos alakítói, meghatározó szereplői, akik tevékenységükkel saját intézményük és környezetük gyakorlatára vannak hatással, de fontos ezen túlmutató szerepük is. A kutatótanárok tevékenységei sok elemükben hasonlítanak a mesterpedagógusokéra, de kiemelkedően és rendszeresen munkálkodnak a köznevelésre irányuló kutatások, az innovációk terén is. A kutatási-innovációs folyamat eredményeit intézményi környezetükben és szélesebb körben is megosztják másokkal.

Meghatározó, hogy a Kutatótanár fokozat a már pályán lévő, kiemelkedő munkát végző pedagógusok számára képes legyen megjeleníteni a köznevelési rendszerben betöltött pedagógus munkakörével és szakképzettségével összefüggésben a köznevelés rendszerében is kamatoztatható legmagasabb szakmai és tudományos minőséget. A pedagógusok előmeneteli rendszerében adott fokozat megszerzése és megtartása során elvárás, hogy a megszerzett fokozat birtokában a pedagógus egyre magasabb színvonalon folytassa, intenzívebbé tegye azt a munkát, amelynek alapján a Kutatótanár fokozat megszerzésére pályázott. Fontos, hogy megossza tudását, ezáltal fejlessze intézményét. A fokozatok bevezetésének, az abba fektetett erőforrásoknak láthatóan, hosszú távon és értékelhetően

hasznosulniuk kell, azaz, a gyerekek, tanulók fejlődéséhez, teljesítményük növekedéséhez szükséges hozzájárulniuk.

A pedagógusok előmeneteli rendszerének kidolgozása során a pedagógusok, a köznevelési intézmények² és a köznevelési ágazat szempontjainak számbavételén túl a Kutatótanár fokozat kialakítása: 1) a nemzetközi és hazai tapasztalatok szisztematikus feldolgozásán, 2) rendszeres szakmai egyeztetéseken alapult³, valamint azzal a törekvéssel készült, hogy 3) a pedagógus- és a pedagógusképzés-kutatások új eredményeire is építsen. Ezek alapján a következő **alapvetések**, fő **megközelítések** formálták a kutatótanárok szakmaiságának értelmezését, a fokozat kidolgozását.

- A szakma professzionalizálódásában alapvető szerepet tölt be a pedagógusok **tudatos szakmai fejlődése**, hiszen a mindennapi pedagógiai gyakorlat sokféle és változó kihívásaira csak rendszeres megújulással lehet érzékenyen és kezdeményezően reagálni. A folyamatos szakmai fejlődés teret ad az egyéni tanulási utaknak, a pedagógusszakmán belüli specializálódásnak is. A kutatótanárok tehát aktív, alakító szerepet játszanak saját szakmai fejlődésük tervezésében, értékelési folyamatában. Tudatos szakmai fejlődésük hat az intézményi megújulásra, a szervezeti tanulásra is.
- A pedagógusok szakmai fejlődésének meghatározó színterei: saját **intézményük és további szakmai közösségeik**. E szakmai közösségek a pedagógus saját intézményén belül, de azon kívül is megtalálhatók (például fejlesztői csoportok, kutatóműhelyek, doktori iskolák). Ezek a szakmai közösségek az együtt-gondolkodás, a közös kutatási-fejlesztési tevékenységek és a tanulás színtereiként működnek. Lényeges jellemző, hogy a szakmai közösségekben folyó tanulás jól tud igazodni az adott közösségnek és a pedagógus intézményi környezetének elvárásaihoz, a gyakorlatból megfogalmazódó kutatási problémákhoz, a tanulás eredményei könnyen, szinte azonnal visszaforgathatók a mindennapi pedagógiai gyakorlatba, ellentétben például az egyéni továbbképzési alkalmakkal.

² Az Útmutatóban **köznevelési intézmény** fogalma alatt értjük valamennyi, az *Nkt.* és a *Gyvt.* hatálya alá tartozó, köznevelési és/vagy szociális feladatot is ellátó intézményt, amelyek pedagógusai a *Rendelet* értelmében a pedagógus előmeneteli rendszerben való részvételre jogosultak.

³ A tapasztalatok elemzése több módszerrel zajlott. „*A pedagógusminősítési rendszer kiegészítése, kipróbálása és korrigálása*” TÁMOP-3.1.5/12-2012-0001 azonosító számú projekt pilot programjában sor került az előzetes útmutatók véleményezésére, Kutatótanár pályázatok elkészítésére, illetve a folyamatot véleményező kérdőívek kitöltésére. Megvalósult továbbá a pedagógusminősítési rendszer, azon belül a Mesterpedagógus és Kutatótanár fokozatok nemzetközi gyakorlatának elemzése. Megtörtént a Mesterpedagógus és Kutatótanár fokozatokba sorolható pedagógusok pedagógiai innovációs tevékenységeinek elemzése egy strukturált online kérdőívvel, 5000 fős mintán. Értelmeztük továbbá a nyolc pedagógus kompetencia alapján történő próbaminősítések folyamatát, eredményeit, illetve szorosan együttműködtünk a Nemzeti Oktatási Innovációs Rendszer kiegészítésére vonatkozó stratégiája, az Oktatási Hivatal által a TÁMOP-3.1.5/12-2012-0001 „Pedagógusképzés támogatása” című kiemelt uniós projekt keretében.

- Az oktatási rendszerek eredményesebbé válásához jelentősen **hozzájárul a nevelést, oktatást támogató kutatások⁴, fejlesztések és innovációk⁵ rendszere**. Ehhez olyan professzionális szereplőkre is szükség van, akik ugyan nem végeznek hivatásszerűen kutató- vagy fejlesztőtevékenységet, de képesek az innováció és az új tudás forrásaivá válni. Képesek az innovációk befogadására, kezdeményezésére és a saját ötleteik megvalósítására, a fejlesztés és a megalapozott, szakszerű vizsgálatok egymást támogató hatásának kiaknázására. A köznevelés megújulásához, új tudások megjelenéséhez tehát szükséges a mindennapi pedagógiai gyakorlat, a fejlesztés, az innováció és a kutatás szerves összekapcsolása. Ebben a kutatótanároknak **a szakma kiemelkedő képviselőiként meghatározó és kezdeményező** szerepet kell betölteniük.

E megközelítéseknek további két hangsúlyozandó konzekvenciája van a kutatótanárok esetében a pedagógusok előmeneteli rendszerében elfoglalt helyük, valamint a Kutatótanárrá válás tekintetében. Egyrészt a pedagógusok előmeneteli rendszerében a pedagógusok egyéni munkáját szükséges az intézmény és a köznevelés egészének keretében értelmezni, azaz együttesen kezelni a pedagógusok, az intézmények és a köznevelés, valamint az ágazat szereplőinek fejlődését és ennek a komplex folyamatnak a támogatását. Másrészt fontos hangsúlyozni, hogy a fenti alapvetések minden pedagógusra vonatkoznak. Közülük a Kutatótanárok e területeken elért eredményeik, példaértékű gyakorlatuk, minőségi munkájuk által emelkednek ki.

A három fő alapvetés:

1. a tudatos szakmai fejlődés igénye és megvalósítása,
2. a Kutatótanár munkáját támogató szakmai közösségekben való együttműködés,
3. a nevelési-oktatási tevékenységet támogató kutatás, fejlesztés, innováció.

Ezek az alapvetések számos következménnyel járnak a Kutatótanár fokozat kialakítására nézve. Kiemelünk közülük néhány különösen meghatározó elemet annak érzékeltetésére, hogy a megközelítésnek milyen **konkrét következményei vannak** a Kutatótanár fokozat meghatározása során.

- A **tudatos szakmai fejlődés** előtérbe kerülése a Kutatótanár fokozatban azt is jelenti, hogy a fokozat megszerzése nemcsak az eddig elért szakmai eredményekre, hanem a **jövőbeli szakmai**

⁴ A kutatótanár fokozathoz kötődően értelmezve a **kutatás** kifejezés jelenti az elméleti modellekre épülő tudományos kutatásokat, illetve más, a gyakorlat komplex problémáinak értelmezéséből induló kutatásokat (például gyakorlati kutatások, fejlesztésalapú kutatások, akciókutatások). Minden kutatótanár kutatásával szemben alapvető elvárás, hogy:

- céljában, eredményével a köznevelés fejlődéséhez járjon hozzá,
- a kutatási és az innovációs tevékenység összekapcsolódjon, egymásra hasson valamilyen mértékben,
- az adott kutatás – a választott kutatási megközelítés keretei mentén – megfeleljen a szakszerűségi, érvényességi és megbízhatósági kritériumoknak.

⁵ A köznevelést érintő **innováció** új tudást, mások számára hasznosítható eredményt létrehozó, mások eredményeit adaptáló fejlesztési folyamat, amely a köznevelési rendszer hatékonyságának javítása érdekében történik.

fejlődési célok megfogalmazására is épül. Ezért szükséges a Kutatótanár pályázatot öt évente megújítani annak, aki ebben a fokozatban szeretne a későbbiekben is maradni. Az Útmutató és a jogi szabályozás a Kutatótanár fokozatba kerülés eljárását is szakmai fejlődést támogató folyamatként értelmezi.

- A **szakmai közösségek**, a köznevelési intézmény és a Kutatótanárok együttes, egymást támogató fejlődése megjelenik a többi közt abban is, hogy a Kutatótanár pályázathoz szükség van az intézmény és a kutatási szakmai partner⁶, valamint a fokozatra jelentkező pedagógus közötti **együtműködési megállapodásra**⁷, továbbá abban, hogy a program megvalósítása során lehetőség nyílik doktori iskolákkal, kutatóműhelyekkel való együtműködésre is. A Kutatótanár kompetenciáiban és tevékenységeiben hangsúlyos a **tudásmegosztás**, amely kiterjed a szűkebb és tágabb szakmai környezetre, valamint egyéb formális és informális tanulási lehetőségekre is. A minősítési folyamat során a Kutatótanár saját szakmai közösségével, szervezetével megosztja, előttük prezentálhatja az addig elért eredményeit, **Kutatótanár pályázatát**. Mindezekén túl a szakmai fejlődés eredményessége érdekében meghatározó, hogy ne csak elvárás legyen a Kutatótanárokkal szemben a szakmai fejlődés igénye, hanem az is szükséges, hogy ahhoz megfelelő **támogatást** kapjanak saját intézményüktől.
- A **köznevelés innovációs potenciáljának erősítése** tetten érhető a Kutatótanár fő kompetenciáiban, tevékenységeiben, hiszen a **különböző innovációs folyamatok megtervezése, az azokban való aktív szerepvállalás, a fejlesztés és a kutatás** alaptevékenységnek minősül. Mivel a **hazai köznevelési rendszerben** a tágan értelmezett kutatási, kutatás-fejlesztési tevékenység megerősítésére van szükség, a Kutatótanár besorolási fokozat külön, a Mesterpedagógus fokozattól elkülöníthető fokozatként jelenik meg. A Kutatótanár fokozat az **új tudás teremtésének sokféle útját** elismeri (az **akciókutatástól** az alapkutatásokban való részvételig), meghatározó kritériumnak azt tartja, hogy a kutatás hozzájáruljon a köznevelés eredményességéhez.

Összegezve: a pedagógus-előmeneteli rendszer Kutatótanár fokozatának kidolgozása során **három fő célkitűzés fogalmazódott meg**.

⁶ A **kutatási szakmai partner** az a külső intézmény vagy szakmai szervezet, amellyel együtműködésben a pedagógus kutatóprogramját megvalósítja. A Kutatótanárnak kötelező kutatási szakmai partnerrel együtműködnie.

⁷ Az **Együtműködési megállapodás** a Kutatótanár fokozatot célzó minősítési eljárás része, annak tervezési szakaszához kapcsolódó, kötelező dokumentuma, amely a pedagógus és szakmai közösségei (intézmény és/vagy befogadó szakmai közösség, kutatási szakmai partner) között jön létre.

1. A köznevelési rendszer eredményességének javítása, amely a gyermekek, tanulók fejlődésében, teljesítményük javulásában, valamint a köznevelési rendszer egészének adaptivitásában és méltányosságában nyilvánul meg.

Ehhez hozzájárul:

- a rendszer innovációs potenciáljának növelése,
- a kutatásalapú szemlélet erősítése,
- a tudásmegosztás erősítése a köznevelési és a felsőoktatási szakemberek között.

2. A pedagógusszakma mint kiemelten fontos hivatás társadalmi elismertségének javítása.

Ehhez hozzájárul:

- a pedagógusok minőségi munkájának, eddigi eredményeinek elismerése és a kiemelkedő pedagógusmunka láthatóvá tétele,
- a lehetséges karrier utak bemutatása, a pedagóguspálya vonzóbbá tétele,
- a szakmaiságról szóló párbeszéd kezdeményezése,
- a pedagógusszerepről, tevékenységekről a megelőző években alkotott kép újraértelmezése.

3. A tudatos szakmai fejlődés komplex rendszerének megalapozása, fejlesztése, amelynek része az intézmény és a pedagógus egymást erősítő fejlődésének elősegítése.

Ehhez hozzájárul:

- a fejlődési igények kialakítása és a fejlődési célok értelmezése,
- a szakmai fejlődés intézményhez kapcsolása,
- a pedagógus és a kutatótanári programjának megvalósításába bevont szakmai partner együttműködése,
- a tanulni akaró és tanulni képes intézmények, közösségek támogatása,
- a kritikai reflektív szemlélet erősítése,
- a pedagógusképzés és a pedagógus-továbbképzés kapcsolatának erősítése,
- a szakmai fejlődést segítő támogatórendszer kialakulásának ösztönzése/elősegítése.

4. A kutatás fogalmának értelmezése a Kutatótanár fokozathoz kötődően

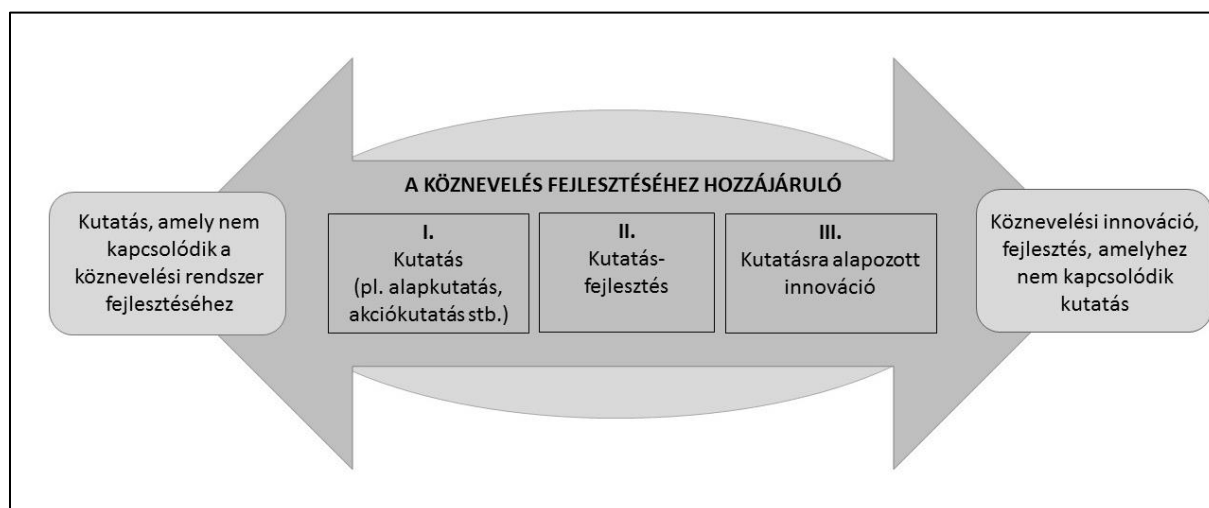
A Kutatótanár fokozat egyik legfontosabb célja a nevelés-oktatás eredményességének, méltányosságának és hatékonyságának emelése, ezáltal a köznevelési rendszer fejlesztése. Ezért annak a kutatásfogalomnak, amely meghatározza ezt a fokozatot, ebből a célból kell kiindulnia. A cél eléréséhez nyilvánvalóan szükségesek elméleti modellekre épülő tudományos kutatások, illetve más, a gyakorlat komplex problémáinak értelmezéséből induló kutatások (például gyakorlati kutatások, fejlesztésalapú kutatások, akciókutatások). Éppen ezért a Kutatótanár fokozat kapcsán kifejezetten cél, hogy **sokféle megközelítésű kutatás** kapjon támogatást, ugyanakkor minden **Kutatótanár munkájával szemben alapvető elvárás**, hogy:

- céljával, eredményével **járuljon hozzá** a magyar köznevelés fejlődéséhez,
- **kutatói és az innovációs tevékenysége folyamatosan kapcsolódjon össze egymással**, a két tevékenység szervesen hasson egymásra,
- kutatása – a választott kutatási megközelítés keretei mentén – **feleljen meg a szakszerűségi, érvényességi és megbízhatósági kritériumoknak**.

Annak eldöntéséhez, hogy mi tartozik a sokféle megközelítésű kutatások körébe, az *1. ábra* nyújt segítséget. A kutatások sokfélesége tehát elsősorban abból adódik, hogy a választott kutatási megközelítésben milyen mértékben jelennek meg egyfelől a kutatás, másfelől az innováció arányai. A kutatási és innovációs tevékenység összekapcsolódásának számos módja támogatható a Kutatótanár fokozat megszerzésére irányuló eljárás keretében. Lényeges, hogy a kutatás értelmezési kerete (például akciókutatás, gyakorlati kutatás, alapkutatás) egyértelműen kifejeződjön, mert ennek alapján lehet meghatározni a kutatással szembeni szakszerűségi, érvényességi, megbízhatósági kritériumokat.

Az *1. ábrán* az is jól látszik, hogy mi nem tartozhat a Kutatótanárok kutatásainak körébe. Ezek egyrészt azok az (alap)kutatások, amelyek céljukkal és eredményeikkel semmilyen módon nem kapcsolódnak a köznevelés fejlődéséhez, másrészt pedig azok a köznevelésben megjelenő innovációk, fejlesztések, amelyek nem kapcsolódnak semmilyen kutatási folyamathoz, nem épülnek semmilyen korábbi kutatásra vagy nem követi őket későbbi, tényekre, adatokra alapozott kutatás.

1. ábra: A Kutatótanárok kutatási tevékenységének elhatárolása

Az 1. ábrán látható három kategória nem egymástól markánsan elhatárolható típus, alapvetően hangsúlybeli eltérések vannak közöttük. Míg az első esetben a kutatási fókusz dominál, addig a többiben erősebb a fejlesztés, a köznevelést érintő innováció szerepe. A Kutatótanár fokozathoz kötődő elvárás – a köznevelés fejlesztéséhez való hozzájárulás – pedig közös eleme az értelmezésnek.

A kutatások közül az tekinthető a Kutatótanár fokozat szempontjából relevánsnak, ami témájában, eredményeiben magában foglalja a köznevelési intézmények, a köznevelés szereplőinek a köznevelésben alkalmazott bármely gyakorlathoz történő kapcsolódását. Ilyen kutatási téma lehet például a nevelőtestület gondolkodásának, szemléletmódjának változása a tanulásról, az iskola és a helyi társadalom együttműködésének gyakorlatáról, de ilyen lehet akár adott természettudományos jelenség kutatása és annak kapcsolódása a köznevelésben tanított tudástartalmakhoz, vagy bármely, a pedagógus köznevelésben történő foglalkoztatását megalapozó szakképzettségéhez illeszkedő kutatás, amely bár nem a köznevelésben tanított tartalmakhoz kapcsolódik, azonban közvetve hozzájárul a magyar köznevelés, és benne az adott pedagógus személyes fejlődéséhez.

A **kutatás-fejlesztés** során a kutatás és fejlesztés párhuzamossága vagy egymást követő jellege a jellemző, az alapkutatáshoz képest itt jelentősége van a tervezett fejlesztés megvalósításának. Például a tervezett fejlesztés eredményességének, hatásának vizsgálata is egy ilyen kutatás-fejlesztési lehetőség vagy egy pedagógiai fejlesztés folyamatos monitorozása, vagy egy pedagógiai fejlesztést megalapozó kutatás, vagy akár ezek kombinációja is. A kutatási eredmények erősen összekapcsolódnak a fejlesztéssel, ilyen lehet például a tanulók megismerésére vonatkozó értékelési eljárás kidolgozása, az értékelési eljárás eredményességének vizsgálata; vagy egy idegen nyelvi csereprogram hatásának vizsgálata az iskolára, a tanulók nyelvtanulására, a résztvevő pedagógusok személyes kompetenciáinak

fejlődésére; vagy egy település intézményei közötti pedagógiai együttműködés fejlődésének monitorozása.

Az **innovációhoz kötődő kutatás** középpontjában a pedagógiai kísérletek, nevelési-oktatási pedagógiai módszertani elemek kutatásra alapozott ki- vagy továbbfejlesztése, vagy egy intézményi, akár településen belül több intézményt érintő helyi innováció reflektív elemzése, az intézményi, helyi vagy országos innovációs gyakorlat változásának elősegítése, követése állhat. Fontos, hogy az Útmutató – a pedagógia szakmai és a szaktudományos megfontolásokat érvényesítve – az innováció és fejlesztés között nem tesz lényegi különbséget, inkább egymásba fonódásukat, egymásra épülésüket hangsúlyozza, mindkét esetben az adott környezetben való újítást középpontba állítva. Az innovációs tevékenységben erősebb lehet a rendszerszerűség, az intézmény egészét érintő megújulás, a nyitottság az újításra és a helyi problémákra, a kihívásokra való tudatos reflektálás, az innováció megvalósításának, terjedésének tervezése. Ezért is jelenik meg a Kutatótanár fokozat háromdimenziós modelljében⁸, (lásd. 5.4.1. fejezet) a Kutatótanár fő tevékenységeiben a kutatás mellett az innováció. A két fogalom (innováció és fejlesztés) kapcsolódását azonban jól mutatja, hogy sokszor egy konkrét, szűkebb céllal induló fejlesztésből (például egy új tanulási módszer, eszköz bevezetéséből) is válhat egy egész intézményt átható, komplex, több nevelési-oktatási területre kiterjedő intézményi vagy tantárgy-pedagógiai innováció. Ugyanakkor egy köznevelési intézményben, szakmai közösségben - amelyek innováció központúak - is megjelenhetnek kívülről érkező, jól körülhatárolható ideig és feltételek mellett zajló fejlesztések. Természetesen a Kutatótanárok egyes tevékenységeinek szintjén a kisebb léptékű, jobban behatárolt keretek között zajló fejlesztések is meghatározó jelentőségűek lehetnek. Mindezek alapján, az **innovációhoz kötődő kutatások** kifejezés az innováció összetettségét, rendszerszerűségét, megvalósítási módját, valamint a tudásváltozásban játszott szerepét hangsúlyozza. Például, ha egy intézmény tényekre alapozott döntések után bevezet egy új programot, és vizsgálja annak nevelési-oktatási folyamatokra és pedagógiai intézményi módszerekre, intézményi és személyközi együttműködésre (összetettség) gyakorolt hatását (tanulásban játszott szerepe), akkor innovációhoz kötött kutatásról beszélünk. További példa lehet, amikor egy adott tantárgyon belüli módszertani újítás elterjedését, annak hatását vizsgálják a többi tantárgy oktatásában; vagy az iskolai IKT fejlesztések alakulását, terjedését kutatják a nevelés, oktatás, a szakmai együttműködés területein.

A Kutatótanár fokozat elérését célzó minősítési eljárás folyamatát és követelményeit tartalmazó Útmutatóban a fent leírt, sokféle megközelítésű kutatás támogatása miatt a következő **szakkifejezések** használatát tartottuk indokoltnak:

⁸ A **háromdimenziós tevékenységmodell (3D modell)** a kutatótanár azon tevékenységeinek összefoglalása, amelyeket a Kutatótanár fokozatban az intézmény keretein belül vagy azon kívül, helyi, térségi, országos, nemzetközi szinten végez. A tevékenységmodell elemei a kutatás-innováció, a tudásmegosztás és a tudatos szakmai fejlődés. Ezek túlmutatnak a mindennapi nevelő-oktató munka feladatain.

- a köznevelés fejlesztéséhez hozzájáruló kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs feladatok, tevékenységek, a továbbiakban **K/KF/I**⁹– hangsúlyozva ezzel a kutatások sokféleségét, a kutatási és innovációs tevékenység összefonódását,
- a Kutatótanár alaptevékenységeinél (háromdimenziós tevékenységmodell) a *kutat és innovál*, valamint a *kutatási és innovációs dimenzió* kifejezéseket, mivel ezek a Kutatótanárok legfőbb és rendszeres tevékenységei lesznek – amelyek teljességükben viszont nem mindig jeleníthetők meg – a Kutatótanár pályázat megvalósítása során teljesülnek majd ki.

(A kutatás és az innováció tág fogalomértelmezéséből fakad az 5.1 fejezetben leírt **Kutatótanár feladataihoz kapcsolódó tevékenységkínálat**, valamint az 5.3 fejezetben megadott Kutatótanári tevékenységek során keletkező **lehetséges produktumok** listája, s a további fejezetekben olvasható elvárások megfogalmazása is.)

⁹ A **kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs terv, projekt** a kutatóprogramban tervezett kutatás, kutatás-fejlesztés terve. Egy kutatóprogram tartalmilag legfeljebb két kutatási projektből és az ezekhez tartozó tervből állhat. A kutatóprogram résztervei a folyamatok előrehaladásának megfelelően e projekt(ek) részletes kifejtését, lépéseinek tervezését szolgálják.

5. Az előmeneteli rendszer Kutatótanár fokozata

A Kutatótanár fokozat a pedagógus-előmeneteli rendszernek legmagasabb fokozata, amely a Pedagógus II. vagy a Mesterpedagógus fokozat megszerzését követően szerezhető meg. A pedagógus Pedagógus II. és/vagy Mesterpedagógus fokozata megszerzése során bizonyította, hogy a köznevelési rendszer fejlődését kezdeményező módon és aktívan támogatja. Ha a pedagógus szeretne továbblépni, szakmai tevékenységében a kutatást, a vizsgálatokkal támogatott, követett fejlesztést fókuszba helyezni, akkor a feltételek teljesítését követően **Kutatótanár fokozatba léphet.**

A Kutatótanár az a köznevelési intézményben dolgozó pedagógus, aki munkaköri alapfeladatain túl a Kutatótanári besorolásának ötéves időtartama alatt olyan kutatási, illetve K/KF/I tevékenységet folytat, amelynek eredményei, s azok másokkal történő megosztása segíti a Kutatótanár munkaköréhez, köznevelési feladatellátásához kapcsolódó pedagógiai gyakorlatának és kutatási eredményeinek megismerését. Támogatja saját személyes és a saját intézménye pedagógusainak vagy a pedagógusok még szélesebb körének szakmai fejlődését helyi, országos vagy akár nemzetközi szinten. Erősíti a köznevelési intézményi pedagógiai vagy szaktudományos gyakorlat, valamint a tudományos kutatások közötti kapcsolatokat, segíti a pedagógiai jellegű vagy a köznevelésben alkalmazott szaktudományokhoz kapcsolódó tudományos eredmények alkalmazását a pedagógiai gyakorlatban.

A Kutatótanár köznevelési rendszerben betöltött szerepe

- Elősegíti a kutatásalapú szemlélet erősödését a köznevelési rendszerben, a köznevelési intézményekben. Támogatja a köznevelési intézményeket a mindennapi gyakorlatra épülő pedagógiai jelenségek, problémák tényeken alapuló feltárásában, hozzájárulva ezzel a tényeken alapuló fejlesztéshez.
- Rendszeresen végez a köznevelés eredményességét szolgáló K/KF/I tevékenységet, pedagógiai, tantárgy-pedagógiai újítások érdekében kutatásokat kezdeményez. Kutatását, kutatással támogatott fejlesztését, innovációját önállóan vagy kutató-, fejlesztőcsoporton belül végzi. Támogatja kollégáit a kutatások, a vizsgálatok megtervezésében, lebonyolításában, értékelésében.
- A helyi kutatási és fejlesztési eredményeket terjeszti és népszerűsíti tágabb körben: országos vagy akár nemzetközi szinteken is. Rendszeresen kapcsolatot tart a pedagógusszakma és a tudományos közösségek egyes szereplőivel.

- Szerepet vállal a köznevelési intézmények, a felsőoktatási intézmények, a felhasználók (szülők, szakmai szervezetek, civil szervezetek) és az intézményfenntartók közötti együttműködésben.
- A köznevelési rendszer, a pedagógia, a neveléstudomány, az adott tantárgyhoz kapcsolódó elméleti és alkalmazott kutatások valamely általa választott területén/területein tájékozott, ezt vagy ezeket rendszeresen elemzi és értelmezi a köznevelési vagy egyéb tudományos terület és szereplői számára.

5.1. A Kutatótanár feladatai, tevékenységei

A Kutatótanár által választható feladatok

- K/KF/I feladatok végzése egyénileg vagy csoportokban,
- K/KF/I projektek, pályázatok tervezése vagy tervezésében való részvétel,
- Olyan K/KF/I eredmények elérése, amelyek hozzájárulhatnak elsősorban a köz- vagy felsőoktatási, felnőttképzési vagy szakképzési tanulási–tanítási–nevelési gyakorlat eredményességéhez,
- K/KF/I tevékenységnek és saját eredményeinek pedagógusok, kutatók szélesebb körével történő megosztása változatos formákban, például szakmai közösségekben, szakmai fórumokon, képzéseken, konferenciákon, publikációkkal,
- A K/KF/I tevékenységéhez kapcsolódó szakmai kommunikációban való aktív részvétel, tapasztalatcsere hazai vagy nemzetközi fórumokon,
- A köznevelési rendszerben a K/KF/I tevékenységéhez kötődő egyéni, kollektív és kölcsönös tanulási folyamatok kezdeményezése, támogatása.

A Kutatótanár kötelezettségei

A Kutatótanár fokozatba sorolt pedagógus abban a legfeljebb ötéves időszakban, amelyben Kutatótanári besorolással rendelkezik, köteles ellátni a kutatóprogramban rögzített K/KF/I feladatait valamint köteles eredményeinek, tapasztalatainak megosztására az intézményével és a tágabb szakmai közvéleménnyel legalább a hatályos szabályozásnak megfelelő időkeretben, valamint kutatóprogramjának zárásakor, a negyedik évben köteles a program eredményeit, tapasztalatait összefoglaló záró kutatási beszámoló készítésére.

A Kutatótanár feladataihoz kapcsolódó, a kutatóprogram összeállítását orientáló lehetséges tevékenységek – amelyek nem alkotnak zárt rendszert – mellett további hasonló tevékenységek

megvalósítására is lehetőség van. A felsorolt tevékenységek fakultatív jellegűek, az adott pályázat szempontjából adekvát tevékenységeket kell végezni a Kutatótanár besorolás öt éves időtartama alatt.

K/KF/I feladatok rendszeres végzése egyénileg vagy csoportokban:

- a köznevelést fejlesztő céllal alapkutató, gyakorlati kutatásokat, akciókutatásokat, tanórák vagy foglalkozások elemzésére irányuló kutatásokat végez,
- pedagógiai, tantárgy-pedagógiai fejlesztéseket megalapozó, azokat követő kutatásokat végez (például módszertani és eszközfejlesztések),
- innovatív programok, módszerek, eszközök bevalásával foglalkozó kutatásokat végez,
- a köznevelési rendszer kérdéseivel, problémáival, jelenségeivel kapcsolatos feltáró-értelmező kutatásokat végez,
- a gyermekek/tanulók, szülők, pedagógusok, illetve a helyi társadalom világának megismerését szolgáló feltáró-értelmező kutatásokat végez,
- összehasonlító vizsgálatokat végez.

K/KF/I projektek, pályázatok tervezése vagy tervezésében való részvétel, adott kutatási, kutatási-fejlesztési tevékenységek koordinálása:

- a szakterületével, tantárgyával, fejlesztési területével összefüggő kutatási problémákat fogalmaz meg, tár fel, elemez,
- kutatásokat, kutatás-fejlesztéseket tervez, javaslatokat, ajánlásokat fogalmaz meg a kutatás, kutatás-fejlesztés tervére,
- diagnosztizál, vizsgálatokat végez, kutatási eljárásokat, módszereket, elemzési szempontokat adaptál, dolgoz ki, fejleszt, továbbfejleszt,
- eredményeket elemez, értékeli, megoldási alternatívákat, fejlesztési és továbblépési javaslatokat fogalmaz meg.

Olyan K/KF/I eredmények elérése, amelyek hozzájárulhatnak a tanulási–tanítási–nevelési gyakorlat eredményességéhez:

- a gyakorlat számára közvetlenül hasznosítható pedagógiai vagy egyéb, a saját, a köznevelési intézményében alkalmazott szakképzettségével összefüggésben az adott diszciplínához, természeti vagy társadalmi jelenséghez kapcsolódó kutatási-fejlesztési eredményeket ér el,
- pedagógiai, tantárgy-pedagógiai, a köznevelés területének problémáit értelmező tudományosan megalapozott eredményeket ér el,
- a köznevelési intézményben a pedagógus munkakör betöltéséhez szükséges szakképzettségével összefüggésben kutatási, vizsgálati eszközöket, módszereket készít, próbál ki (például diagnosztizáló kérdőív),
- szakterületével, fejlesztési területével összefüggő pályázati, illetve projekteredményei vannak,

- a felsőoktatási intézményben is foglalkoztatott Kutatótanárok esetén témavezetés, Országos Tudományos Diákkörre való felkészítés.

A K/KF/I tevékenység eredményeinek másokkal történő megosztása változatos formákban:

- szakmai publikációkat ír magyar vagy idegen nyelven (monográfia, tanulmány, folyóiratcikk stb.),
- szóbeli szakmai tudásmegosztást végez magyar vagy idegen nyelven (konferenciák, műhelyek, workshopok, fórumok stb.),
- informális tudásmegosztást végez az intézményéhez vagy más szakmai közösségeihez kötődően,
- ismeretterjesztő, népszerűsítő munkákat készít,
- szakmai képzésekbe, továbbképzésekbe bevonja az aktuális és saját kutatási-fejlesztési eredményeit,
- a kutatott témájához kapcsolódóan a legújabb kutatási eredményeket, kérdéseket érvényesíti, tudományos, kutatási-innovációs tevékenységéhez a tehetséges diákok számára kapcsolódási lehetőséget biztosít.

K/KF/I tevékenységéhez kapcsolódó szakmai kommunikációban való aktív részvétel, tapasztalatcsere hazai és nemzetközi fórumokon, projektekben:

- K/KF/I tevékenységei során más, a kutatói tevékenységet magas színvonalon végző kutatókkal együttműködik, részt vesz kutató teamben,
- együttműködik doktori iskolával, doktori K/KF/I projektekkel,
- együttműködik a felsőoktatási intézmény szereplőivel K/KF/I projektekben,
- szakmai kommunikációt, szervező tevékenységet folytat,
- szakmai projekteket, pályázatokat kutatási-fejlesztési szempontból véleményez, értékeli.

A köznevelési és felsőoktatási ágazatban a K/KF/I tevékenységhez kötődő egyéni, kollektív és kölcsönös tanulási folyamatokat kezdeményez, támogat, így különösen:

- a kollégái kutatómódszertani felkészültségét támogatja,
- kutatási tevékenységet, témavezetést, konzultációt végez,
- intézményi kutató-fejlesztő, innovációs műhelyeket szervez,
- intézményi változásokat, tényeken alapuló elemzéseket végez,
- új K/KF/I eredményeket, szakirodalmakat oszt meg, elemez az intézményen belül,
- szakmai közösségekben rendszeresen részt vesz, tapasztalatot oszt meg,
- diákjait felkészíti tudomány-népszerűsítő és/vagy kulturális tevékenységre,
- kutatás alapú tanulást tervez, szervez a saját pedagógiai munkája során,

- a felsőoktatás és a munka világával való együttműködést kezdeményez kutatási-fejlesztési projektekhez kötődően.

5.2. A Kutatótanár kompetenciái

A pedagógus a Pedagógus II. fokozat megszerzésekor bizonyítja, hogy az általános szakmai kompetenciák birtokában van, ezért szükséges a Pedagógus II. fokozat megszerzése a Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljárásra való jelentkezés előtt. A Kutatótanár pályázatában feltöltött dokumentumok segítségével a pedagógusnak meg kell mutatnia, hogy képes és kész megosztani tudását, képes fejlesztő–újító tevékenységre, szakmailag tudatosan fejleszti magát, továbbá pedagógiai munkáját feltáró–elemző tevékenységre alapozza. A Kutatótanár szintjén már csak a speciálisan a kutatótanári tevékenységekhez szükséges főbb kompetenciák kerültek meghatározásra. A Kutatótanárok kutatással, kutatás-fejlesztéssel, tényekre alapozott szaktudományos és pedagógiai gyakorlattal összefüggő kompetenciái elmélyültek, specializáltak és széles körben (regionális, országos, nemzetközi) érvényesülnek.

A Kutatótanár fokozat kompetenciarendszerének (1. táblázat) alapja a következő fejezetben bemutatott **háromdimenziós tevékenységmodell** (2. ábra). A Kutatótanár szakmai munkájának leghangsúlyosabb része továbbra is a gyermekek, a tanulók és a pedagógustársak fejlődésének támogatása, a nevelés és az oktatás.

A kutatótanári kompetenciák leírása a Kutatótanár fokozat esetében nem az értékelésük kapcsán fontos, hanem a Kutatótanárok munkájának tervezésében és a tanulási folyamat segítésében. A fokozathoz tartozó kompetenciák alapvetően a Kutatótanár pályázat megírásában és annak megvalósításában játszanak szerepet. E kompetenciák a Kutatótanárok esetében a különböző pályázati ciklusok alatt és azokat követően is folyamatosan fejlődnek, változnak. Kutatótanárrá váláskor az alább felsorolt kompetenciák teljes köre még nem várható el a pályázótól. Ugyanakkor az e kompetenciák alapján történő önértékelés segíthet a szakmai fejlődés céljainak, módjának megfogalmazásában, valamint a pályázati ciklus végén az eredmények elemzésében.

A Kutatótanár fokozat eléréséhez szükséges kompetenciák meghatározása a TÁMOP-3.1.5/12-2012-0001 „Pedagógusképzés támogatása” című kiemelt projekt keretében „A pedagógusminősítési rendszer kiegészítése, kipróbálása és korrigálása” című kutatás során történt meg. A kutatásban részt vevő mintegy 1200 pedagógus és szakértő több hónapon keresztül, gyakorlatban történő kipróbálás eredményeképpen alakította ki a Kutatótanár fokozat elérését szolgáló minősítési eljárás lépéseit, az

értékelés szempontrendszerét, valamint a fokozat elérésének feltételrendszerét. A kompetenciarendszer kialakítása során a kutatásban közreműködő neveléstudományi szakemberek kiemelt figyelmet fordítottak a pedagóguskompetenciák és a Kutatótanár fokozat tudásrendszerének összhangjára.

1. táblázat: A Kutatótanár kompetenciái

Ismeret, tudás	– Ismeri szaktudománya, valamint a neveléstudomány és társtudományainak (pszichológia, fejlődéslélektan, szociológia, antropológia) főbb hazai és nemzetközi kutatási trendjeit, eljárásait és módszereit. – Ismeri a kutatási eredmények rendszerbe ágyazásának folyamatait, a rendszerszintű fejlesztések módszertanát. – Ismeri a gyermekekkel, tanulókkal és a pedagógusokkal végzett vizsgálatok, kutatások etikai elveit. – Rendelkezik szakmájához és Kutatótanár pályázatához kapcsolódó fejlesztési elképzelésekkel, és ismeri az azokat megalapozó főbb kutatási eredményeket. – Ismeri az infokommunikációs technológia lehetőségeit kutatásai, vizsgálatai segítésére.
Képességek	– Képes felelősségteljesen, együttműködésben vagy vezetőként részt venni intézményi, regionális, országos, nemzetközi kutatási, kutatási-fejlesztési projektekben, ezek megtervezésében, lebonyolításában és a kapott adatok értelmezésében, értékelésében. – Képes a mindennapi gyakorlatból eredő jelenségek, problémák felismerésére, azok kutatási kérdéssé formálására. – Szakmai konzultáció alapján vagy szakmai együttműködésben képes a kutatási és fejlesztési folyamatok és az adekvát kutatási eszközrendszer megtervezésére, az adatok szakszerű feldolgozására, elemzésére. – Képes a tervezett kutatásban megjelölt módszerek, eszközök szakszerű alkalmazására, vizsgálataiban az érvényesség és megbízhatóság biztosítására. – Képes az infokommunikációs technológia adatelemzést támogató lehetőségeinek magabiztos alkalmazására. – Képes a K/KF/I eredmények megosztására, szakmai publikációk írására, szakmai fórumokon, konferenciákon, képzéseken való előadások, stb. tartására. – Képes a K/KF/I eredményeit és mások eredményeit a hétköznapi pedagógiai gyakorlat számára is felhasználóbarát módon közvetíteni, a gyakorlatban való érvényesülését elősegíteni. – A pedagógusi munkát meghatározó törvényi és társadalmi kérdéseket, feladatokat sematizálja, elemzi, és ezek tapasztalatait kutatásai során felhasználja. – K/KF/I eredményeket képes saját és intézménye pedagógiai gyakorlatának és tágabb környezetének fejlesztéséhez felhasználni. – Képes új szempontok alapján megközelíteni K/KF/I kérdéseket.

Attitűdök	– Elfogadja és érvényesíti, hogy minden fejlesztés, innováció, tudásmegosztás, önfejlesztés tényekre, kutatási eredményekre és önelemzésre épül. – Tevékenységét a tények elemzésén alapuló folytonos megújulás, az újítás-fejlesztés igénye jellemzi. – Nyitott a nem formális és informális szakmai tanulást támogató tevékenységekben való aktív részvételre, továbbá a kollégáktól, a tanulóktól és a partnerektől (például kutatótársak), illetve a sajátjától eltérő szakterületektől való tanulásra. – Nyitott a pedagógiai kísérletezésre, a konvencionálistól eltérő megoldásokra, – Proaktívan viszonyul a kockázatok kezeléséhez és kezdeményezően viselkedik az intézményi, helyi fejlesztésekben, innovációkban. – Fontosnak tartja, hogy szakmai környezetét is felelősségteljesen ellássa a legfrissebb K/KF/I eredményekkel.
------------------	---

5.3. A Kutatótanári tevékenységek során keletkező produktumok lehetséges típusai

A K/KF/I folyamatok jellemzőitől, adott szakaszaitól függően az egyes Kutatótanári tevékenységek során a következő produktumok keletkezhetnek:

- K/KF/I terv, projekt, illetve pályázati dokumentáció, beszámolók,
- kutatási, vizsgálati, elemzési szempontsorok, problémaértelmezések,
- nemzetközi vagy hazai szakirodalmi összegzések,
- kutatási, fejlesztési, vizsgálati, diagnosztizáló módszerek, eljárások, eszközök leírásai,
- adatfelvételek eredményei, feldolgozott adatok, adatbázisok,
- esettanulmány, esetleírás,
- innovációk, kísérleti, fejlesztési programok leírása, az eredmények elemzése,
- kutatási, fejlesztési vagy reflektív napló, kutatói feljegyzések, a pedagógiai gyakorlat reflexiói,
- alkotótevékenység tervei, leírásai, vizuális rögzítése, elemzése,
- találmányhoz kapcsolódó dokumentáció, produktum, videofelvétel, képek,
- monográfia, tanulmánykötet, tanulmány, folyóiratcikk, esszé, absztrakt publikálása hazai és/vagy nemzetközi szinten.
 - szakdolgozati konzultáció dokumentumai,
 - szakmai ismertető, népszerűsítő tudományos dokumentumok pedagógusok, tanulók, szülők részére,

- tudományt népszerűsítő programok, események terve.
- A diákok kutatói, tudományos szemléletének formálásához kötődően:
 - diákkutatói programok terve,
 - országos és/vagy nemzetközi, diákok, pedagógusok vagy intézmények együttműködésre épülő kutatási projektek.

A fentiekén túl minden olyan pedagógusnak, aki Kutatótanár fokozatra kerülve valósítja meg pályázatát, kutatótanári besorolásának 4. évében, az év november 25-éig el kell készítenie és fel kell töltenie a Hivatal által működtetett elektronikus rendszerbe a kutatási programja megvalósításával összefüggő tevékenységeinek összegzését egy záró kutatási beszámoló formájában. A kutatási beszámolónak jelen Útmutató 6.3. fejezetében megfogalmazott feltételeknek kell megfelelnie.

5.4. Rendszeres publikációs tevékenység Kutatótanár fokozatra jelentkezéshez

A Kutatótanár jelölt esetében feltétel, hogy a jelentkezéstől számított 7 évre visszamenőleg rendelkezzen legalább 4 publikációval, publikációs tevékenységgel, mivel a Rendelet 5. § (1) bekezdése a Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljárás esetén a minősítési tervbe való bekerülés feltételeként írja elő a rendszeres publikációs tevékenységet.

- *a publikációs tevékenységek a fentiek értelmében sokfélék lehetnek, így azok produktumai is szélesen értelmezendők, pl.:*

- 1) kutatási, vizsgálati, elemzési szempontsorok, problémaértelmezések;
- 2) nemzetközi, hazai szakirodalmi összegzések;
- 3) kutatási, fejlesztési, vizsgálati, diagnosztizáló módszerek, eljárások, eszközök leírásai;
- 4) adatfelvételek eredményei, feldolgozott adatok;
- 5) esettanulmány, esetleírás;
- 6) innovációk, kísérleti, fejlesztési programok leírása, az eredmények elemzése;
- 7) kutatási, fejlesztési vagy reflektív napló, kutatói feljegyzések, a pedagógiai gyakorlat reflexiói;
- 8) saját művészeti alkotások;
- 9) alkotó tevékenység tervei, leírásai, vizuális rögzítése, elemzése;
- 10) találmányhoz kapcsolódó dokumentáció, produktum;
- 11) monográfia, tanulmánykötet, tanulmány, folyóiratcikk, esszé, absztrakt publikálása hazai és/vagy nemzetközi szinten;

12) K/KF/I tevékenység megvalósulásához kötődő produktumok: absztrakt konferenciára jelentkezéshez; szakmai előadás, digitális prezentáció;

13) A diákok kutatói, tudományos szemléletének formálásához kötődő produktumok: diákkutatói programok terve; országos és/vagy nemzetközi diákok vagy intézmények együttműködésre épülő kutatási projektek.

- A négy produktumnak nem kell különbözőnek lennie;
- a produktumoknak dokumentálnak, az adott szakmai körben és/vagy azon túl hozzáférhetőnek kell lenniük;
- a négy produktum közül mindegyiknek írásos, ezek közül egynek lektorált dokumentumnak kell lennie (lektorált alatt értendő: vagy lektorált folyóiratban történő megjelenés, vagy két független bíráló által minősített szakmai folyóiratban, kötetben, konferencián, online felületen stb. történő megjelenés);

5.5. A háromdimenziós tevékenységmodell bemutatása

5.5.1. A háromdimenziós tevékenységmodell

A köznevelési rendszer szükségletei és az abban lévő erőforrások is azt indokolják, hogy a pedagógusok a neveléssel, oktatással összefüggő, de ezeket a tevékenységeket meghaladó, azokat folyamatosan átszövő tevékenységeikhez kötötten léphessenek az előmeneteli rendszer következő, a Mesterpedagógus és Kutatótanár fokozatába. Ennek alapján a Kutatótanár nem a neveléshez, oktatáshoz közvetlenül köthető tevékenységeinek további fejlődése miatt lép az előmeneteli rendszer magasabb szintjére, hanem azért, mert:

- nevelő-oktató és fejlődést segítő munkájában az intézmény és más szakmai közösségei szervezéséhez köthető **kutatási és innovációs** tevékenységet végez,
- pedagógiai, szakmai **tudását megosztja**,
- **tudatos szakmai fejlődésre** törekszik.

Fontos, hogy e tevékenységek nem jelentenek gyökeresen új feladatokat a Kutatótanár számára, mert e tevékenységek elemi szintű végzése szükséges már a Pedagógus II. fokozatban elvárt kompetenciák

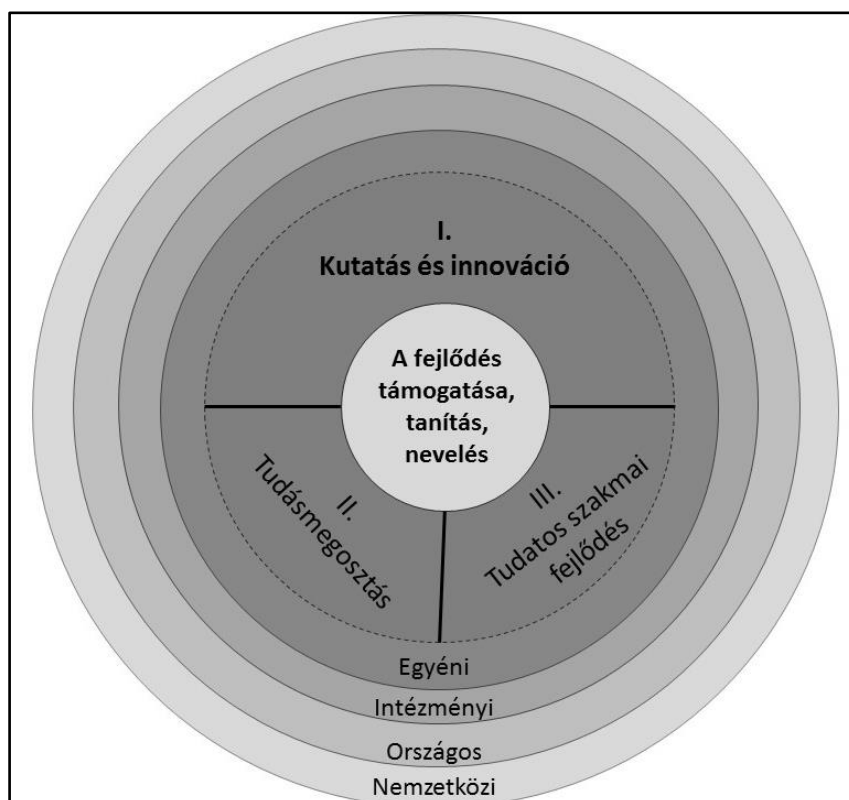
esetén is, emellett – más hangsúllyal és elvárással ugyan – de szintén megjelennek a Mesterpedagógus fokozat tevékenységei között is (vö.: *négydimenziós tevékenységmodell*¹⁰).

A fokozatok közötti átmenetet épp e tevékenységek folytonossága segíti. A Kutatótanár háromdimenziós tevékenységmodelljében (2. ábra) a kutatás és az innováció több okból is kitüntetett jelentőséggel bír. A kutatás mint a Kutatótanár alaptevékenysége mindenképp külön figyelmet érdemel. Emellett a kutatásnak az innovációval történő összekapcsolása fejezi ki azt a leginkább járható utat, amelynek során a pedagógusból Kutatótanár válik. Az innováció és az azt megalapozó tények, adatok gyűjtése, ismerete, a kutatásalapúság szemlélete ugyanis a kutatótanári tevékenység előkészítéseként is értelmezhető.

A Kutatótanár háromdimenziós tevékenységmodelljében a tudatos szakmai fejlődés és a tudásmegosztás dimenziók is azzal válnak gazdagabbá, hogy a kutatás–innováció dimenzión keresztül értelmeződnek, valamint, hogy hangsúlyos elvárássá válik az, hogy a tevékenységek az egyes intézményekből kilépő, szélesebb hatókörrel valósuljanak meg.

¹⁰ A **négydimenziós tevékenységmodell (4D modell)** a Mesterpedagógus azon tevékenységeinek összefoglalása, amelyeket a Mesterpedagógus fokozatban az intézmény keretein belül vagy azon kívül, helyi, térségi, országos, nemzetközi szinten végez. Ezek a tevékenységek minden mesterpedagógusi tevékenység esetében azonosak, és mindegyik esetén elvártak. A tevékenységmodell elemei a fejlesztő-újító, a tudásmegosztó–segítő, a feltáró-elemző, valamint a tudatos szakmai fejlődésre irányuló tevékenységek. Ezek túlmutatnak a mindennapi nevelő-oktató munka feladatain.

2. ábra: A Kutatótanár fokozat háromdimenziós (3D) tevékenységmodellje

I. Kutatás-innováció¹¹

A Kutatótanár nevelő-oktató, valamint egyéb kutatói munkája során, továbbá mások tevékenységeiben felismeri és értelmezi azokat a pedagógiai helyzeteket, vagy az általa vizsgált tudományterületen azokat a problémákat, kutatásra alkalmas területeket, amelyek kutatást, beavatkozást, tényekre alapozott fejlesztést kívánnak. A Kutatótanár tehát a köznevelés rendszerének fejlesztése érdekében tantárgy-pedagógiai, szaktudományi vagy pedagógiai kutatásokat végez, bekapcsolódik már megvalósítás alatt álló kutatásokba. A kutatások lehetnek alapkutatások, alkalmazott kutatások, gyakorlatorientált kutatások, fejlesztésalapú kutatások, de minden esetben lényeges a kutatás és fejlesztés folyamatainak egymást erősítő jellege, azok eredményeinek felhasználása, megosztása a pedagógiai gyakorlatban.

¹¹ A **kutatás-innováció** a háromdimenziós tevékenységmodell egyik eleme. Olyan tevékenység, amelynek során tanító, nevelő és fejlődést segítő munkájában, valamint mások tevékenységeiben a Kutatótanár felismeri, vizsgálja és értelmezi azokat a pedagógiai helyzeteket, amelyek kutatást, beavatkozást, tényekre alapozott fejlesztést kívánnak.

II. Tudásmegosztás¹²

A Kutatótanár nevelő, nevelő-oktató és fejlődést segítő munkájában kollégái, szakmai közössége és a szakmai érdeklődők számára bemutatja kutatási eredményeit reflektál azokra és bemutatja az azok eredményeire építő bevált gyakorlatait, fejlesztéseit. Ezeket különböző módokon és fórumokon teszi hozzáférhetővé, például részt vesz szakmai rendezvényeken, műhelyekben, konferenciákon, pályázati programokban tevékenykedik, publikál, közreműködik pedagógusképzésben, pedagógus-továbbképzésben. A kutatási és fejlesztési tapasztalatokat, eredményeket akár országos vagy nemzetközi szinten is megosztja. A hozzá forduló pedagógustársainak, diákjainak legjobb tudása szerint szakmai segítséget ad kutató, innovációs munkájukban, lehetőség és igény szerint bevonja őket az intézményi fejlesztő-, kutatómunkába.

III. Tudatos szakmai fejlődés¹³

A Kutatótanár esetében a szakmai fejlődés önvezérelt. A pedagógus képes felismerni hiányosságait, fejlesztendő területeit, kijelölni önmaga számára a fejlődés irányát és reflektálni a fejlődési folyamatra. Nevelő-oktató és fejlődést támogató munkájában rendszeresen tájékozódik a hazai, nemzetközi szakirodalomban, igény és lehetőség szerint formális képzésen vesz részt (például továbbképzéseken, doktori képzésben), konferenciákon vesz részt, nyomon követi szakterületének főbb kutatásait, új kutatási-innovációs eredményeit.

Elemzi és értékeli kutatókompetenciáit, tudatosan fejleszti kutatási, kutatási-fejlesztési kompetenciáit annak érdekében, hogy kutatóprogramjában érvényes és megbízható vizsgálatokat végezzen.

A fenti tevékenységeket a Kutatótanár saját intézményén túlmutató hatással végzi.

Sem a Kutatótanár fokozatba lépéskor, sem az abban folyó munka során nem egyenlő arányban lesznek jelen a háromdimenziós tevékenységmodell tevékenységei, amely nem is jelent elvárást a Kutatótanár felé. Ennek oka az intézményi és más szakmai közösségek szükségletein túl a pedagógusok személyes érdeklődése, preferenciája és tudása is lehet.

¹² A **tudásmegosztás** a háromdimenziós tevékenységmodell egyik eleme. Tapasztalatok, eredmények, bevált jó gyakorlatok bemutatása, terjesztése és reflektálása a szakmai érdeklődők számára különböző módokon és fórumokon.

¹³ A **tudatos szakmai fejlődés** a háromdimenziós tevékenységmodell egyik eleme. Olyan folyamatos, tervezett, élethosszig tartó tevékenységek összessége, melyek fejlesztik a pedagógus tudását, képességeit, attitűdjeit, szakértelmét annak érdekében, hogy ezzel hozzájáruljon szakmai közössége és tanulói fejlődéséhez.

5.5.2. A háromdimenziós tevékenységmodell szerepe a Kutatótanárrá válásban

A **Kutatótanár fokozat középpontjában** a K/KF/I tevékenységek rendszeres végzése áll, ez jelenik meg a Kutatótanár feladatainak leírásában és a háromdimenziós tevékenységmodellben is (kutatási–innovációs tevékenységdimenzió). A feladatleírás erőteljesen fókuszál a köznevelés szempontjára, tehát arra, hogy a Kutatótanár milyen tevékenységeket végez a köznevelés vagy a kutatótanár által gyakorolt tudományos szakterület valamely területének a fejlesztése érdekében és rendszerében. A háromdimenziós tevékenységmodell elsősorban a Kutatótanár oldaláról gondolja végig a tevékenységrendszert: épít a pedagógusok szakmai fejlődésének folyamatára, azaz a Pedagógus II. és Mesterpedagógus fokozatban megjelent kompetencia- és tevékenységelemekre, ezzel erősítve a fokozatok közötti koherenciát is. Ez a folyamatosság és rendszerszerűség érhető tetten a minősítési folyamat értékelési szempontjaiban is, amelyekben a Kutatótanár háromdimenziós tevékenységmodellje is kulcsszerepet játszik.

A Kutatótanárok tevékenységmodelljében – összehasonlítva a Mesterpedagógus fokozat tevékenységeivel – hangsúlyos, fókuszált tevékenységek a következők.

- A Mesterpedagógus fokozat feltáró-elemző és fejlesztő-újító tevékenységek néven ismert dimenzióinak neve a Kutatótanár fokozatban kutatás és innováció lesz, kifejezve ezzel a tevékenység dimenzió megerősödését és elmélyülését még a Mesterpedagógus fokozat esetén elvárt szinthez képest is, így is kiemelve, hogy a Kutatótanár fokozat a pedagógus előmeneteli rendszer legmagasabb fokozata.
- A kutatás–innováció dimenzió koherenciája meghatározó. E két tevékenység szervesen összekapcsolódik: a kutatási tevékenységek fejlesztésekig, innovációkig vezetnek, vagy éppen a fejlesztés vet fel további kutatási kérdéseket, de akár teljesen párhuzamosan, folyamatos egymásra hatásban is folyhat a kutatási és az innovációs tevékenység. A kutatási tevékenység tehát nem öncélú, hanem a köznevelés fejlesztésére vonatkozó következménye van, a fejlesztés, innováció pedig nem nélkülözheti a szakmai megalapozottságot, kutatás-alapúságot.
- A kutatás és innováció egybekapcsolása azt is jelenti, hogy a Kutatótanárnál a K/KF/I önálló és rendszeres tevékenység-végzéssé, tevékenység-területté válik.
- A Kutatótanárok esetében nem jelennek meg különböző tevékenységfajták, mint a Mesterpedagógusoknál, hiszen a sokszínű és egyéni szakmai fejlődési út támogatása elsősorban éppen a kutatási–innovációs tevékenység széles spektrumának elismerésével teremthető meg.
- Végül a Kutatótanárok tevékenysége hatókörében túlmutat a Mesterpedagógusok tevékenységének fókuszában álló saját gyakorlat és intézmény világán, és helyi, országos vagy akár nemzetközi környezetben is értelmezhetővé válik.

5.5.3. Szerepek és szereplők a Kutatótanárrá válás folyamatában

A Kutatótanárnak a kutatási tevékenység szakszerű végzésére és tevékenysége majdani lezárására, újabb kutatás megkezdésére felkészülnie kell lennie. Bár a Kutatótanár fokozat megítélése egyéni teljesítményhez kötött, a folyamatban több szereplő is fontos szerephez jut.

- **Az intézményvezető** segít azonosítani az intézményi tudáshiányokat, problémákat, kihívásokat, és támogatja a Kutatótanárt programja megvalósításában. Támogatja az eredmények intézményi szintű hasznosítását; törekszik, hogy intézménye tudásteremtő műhellyé váljon, melyben a kutatási eredmények a tudás egyik alapvető forrását jelentik. Írásos visszajelzést ad a Kutatótanár tevékenységéről, ami a bemutatóportfólió¹⁴ részét képezi. *Amennyiben a pályázó intézményvezető, terveiről és a lehetséges támogatás formáiról az intézményfenntartóval is egyeztet.*
- **A kutatási szakmai partner** (pl. kutatóműhely vagy annak képviselője, doktori iskola, felsőoktatási intézmény kutatócsoportjának tagja, kutatásokkal foglalkozó vállalkozás, cég, munkatársa, kutatóintézet munkatársa) és a **kutatótársak** (pl. más Kutatótanárok, kutatók, pedagógusok, oktatók stb.) világossá teszik szerepüket, vállalt feladataikat egy közös kutatási-fejlesztési folyamatban. Támogatják a Kutatótanárt kutatóprogramja megvalósításban, a szakszerű kutatás-fejlesztés megtervezésében és lebonyolításában. Kutatásmódszertani és/vagy szakmai segítséget nyújtanak; elősegítik az eredmények intézményi és azon túlmutató hasznosítását. A kutatás-fejlesztés elején eredményeiket egyeztetett módon megosztják egymással; észrevételekkel segítik a Kutatótanár eredményes munkáját a közös kutatási-fejlesztési folyamatban.
- **További lehetséges szakmai partnerek** (más intézmények, szakmai szervezetek) segíthetnek azonosítani a tudáshiányokat, problémákat; támogathatják a Kutatótanárt programja megvalósításában, a kutatási-fejlesztési folyamatban; innovációban; eredményei disszeminálásában.

¹⁴ A **bemutatóportfólió** elsődleges célja annak bizonyítása, hogy a jelölt a mesterprogramban vállalt célokat elérte, a tevékenységeket eredményesen végezte el. Az elemzésnek ki kell térnie a kutatótanár-jelölt egyéni fejlődésére és szakmai tevékenységének, a készült produktumok intézményi hasznosulására is.

II. rész – A Kutatótanári minősítési eljárás általános folyamata

6. A minősítési folyamat

A Kutatótanárok minősítési folyamatát a fejezetben négy szakaszra bontva mutatjuk be. E szakaszok a következők: 1) a Kutatótanár fokozat megszerzése, 2) a kutatóprogram megvalósítása, záródokumentum készítése 3) a Kutatótanár pályázat megújítása, 4) az újabb kutatóprogram megvalósítása.

6.1. A Kutatótanár fokozat megszerzése

Többféle indítatásból fakadhat az az igény, hogy a pedagógus szeretne továbbfejlődni:

- eddigi pedagógusi munkájában is megjelentek már kutatási-innovációs tevékenységek,
- szakmai közösségtől kap olyan visszajelzéseket, hogy számítanak rá ilyen szerepkörben,
- az intézményértékelés, pedagógusértékelés, tanfelügyeleti értékelés, szaktanácsadói közreműködés során fogalmazódik meg a Kutatótanár fokozat irányába való továbbfejlődés motivációja.

6.1.1. A Kutatótanár pályázat elkészítése

A Kutatótanár pályázat az alábbi részekből áll:

1. szakmai önéletrajz
2. szakmai életút bemutatása és elemzése
3. kiemelt publikációk listája
4. bemutatóportfólió
5. kutatóprogram
6. a kutatóprogram maximum 2 oldalas összefoglalója
7. együttműködési megállapodás
8. eredetiségnyilatkozat

1. A **szakmai önéletrajz** egy online, az e-portfólió feltöltő felületén kitöltendő dokumentum, amelyben a pedagógus megadja személyes adatait, végzettségeit, eddigi munkahelyeit, felsorolja legfontosabb szakmai tevékenységeit.

2. A **szakmai életút bemutatása és elemzése** egy összefüggő írásmű, amelyben a kutatótanár-jelölt bemutatja szakmai életútjának legfontosabb állomásait, és értékeli szakmai tevékenységeit, különös tekintettel a Kutatótanároktól elvárt tevékenységekre (3D: kutatás–innováció, tudásmegosztás, tudatos szakmai fejlődés). Az elemzés melléklete három-öt dokumentum, amelyek igazolják a pedagógus tevékenységeit, alátámasztják állításait. A mellékletek feltöltésre a Mesterpedagógusként intézményvezetői, fejlesztő-innovátori vagy fejlesztő-támogató tevékenységre épülő Mesterprogramot megvalósító pedagógusok esetén valamint a Kutatótanár fokozatot megújító eljárás esetén kötelező. A mellékletek feltöltése nem kötelező akkor, ha a kutatótanár-jelölt az eljárásra való jelentkezéskor Pedagógus II. besorolási fokozatba van besorolva vagy Mesterpedagógusként szakértői, szaktanácsadói tevékenységet végez. Ebben a két esetben a kutatótanár-jelölt a bemutatóportfólióba feltöltendő dokumentumokat is a teljes szakmai életútjából válogatja össze, így a két dokumentumcsoport fedheti egymást. A mellékletek feltöltése ebben a két esetben lehetőség, amellyel színesíthető a benyújtott Kutatótanári pályázat.

3. A **kiemelt publikációk listája** azt a 4 publikációs tevékenységet tartalmazza, amelyet a kutatótanár-jelölt a Kutatótanár fokozat elérésére való alkalmasság igazolására a legfontosabbnak ítél. A listában fel kell tüntetni ezen négy dokumentum részletes bibliográfiai adatait és/vagy internetes elérési útvonalát (URL-cím).

4. A **bemutatóportfólió** egy céltudatos, a Kutatótanár értékelési folyamatának céljára készített válogatás, a pedagógus korábbi munkáinak gyűjteménye, amelynek célja, hogy bemutassa a pedagógus kutatótanári tevékenységekre való rátermettségét. A pedagógus korábbi pedagógiai pályájától függően tartalmazhatja a következő dokumentumokat.

- *A kutatótanár-jelölt besorolása a jelentkezéskor Pedagógus II. besorolási fokozat:*
A bemutató portfólió ebben az esetben a korábbi teljes szakmai életútból tartalmazhat dokumentumokat. A válogatás fő szempontjai a 3D tevékenységmodell elemei.
- *A kutatótanár-jelölt besorolása a jelentkezéskor Mesterpedagógus besorolási fokozat, a jelölt Mesterpedagógusként intézményvezetői, fejlesztő-innovátori vagy fejlesztő-támogató tevékenységet végezve valósította meg Mesterprogramját:*
A bemutató portfólió ebben az esetben a korábbi mesterprogram megvalósulásának dokumentumait tartalmazza, alapvetően a négydimenziós tevékenységmodell alaptevékenységeire fókuszál, de nem tartalmaz minden, a mesterpedagógusi tevékenység során keletkezett dokumentumot.

- *A kutatótanár-jelölt besorolása a jelentkezéskor Mesterpedagógus besorolási fokozat, a jelölt Mesterpedagógusként szakértői, szaktanácsadói tevékenységet végez:*

A bemutató portfólió ebben az esetben a korábbi teljes szakmai életútból tartalmazhat dokumentumokat. A válogatás fő szempontjai a 3D tevékenységmodell elemei.

- *A Kutatótanár fokozat megújítását célzó eljárás esetén a korábbi kutatóprogram megvalósulásának dokumentumait, a záró kutatási beszámolót tartalmazza.*

5. A **kutatóprogram** a jövőbeni tervekre, a Kutatótanárként végzendő tevékenységekre, a következő négy évre koncentrál. A Kutatótanár pályázat beadásakor a kutatóprogramban a négy évre vonatkozó fő célkitűzések, az elérendő eredmények és az első részterv szerepelnek.

6. A kutatóprogram **összefoglalója** egy olyan rövidített, maximum 2 oldalas dokumentum, amely ismerteti a tervezett kutatás témáját, a választott módszereket, a kutatás lefolytatásának feltételeit, célcsoportját. A dokumentum célja, hogy ennek ismeretében a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Rektori Konferencia és Nemzeti Pedagógus Kar ennek alapján a témában kompetens szakembert delegálhasson a minősítési eljárás szakértői, bírálói feladatainak ellátására.

7. Az **Együttműködési megállapodás** a kutatóprogrammal kapcsolatos szakmai egyeztetési folyamat dokumentuma. Ennek végén a pedagógus egyfelől a kutatási szakmai partner vezetőjével (például kutatócsoport, doktori iskola vezetője), másfelől az intézményvezetővel – amennyiben a jelölt intézményvezető, akkor a fenntartóval – együttműködési megállapodást ír alá a kutatóprogram megvalósítására vonatkozóan.

8. Az **eredetiségnyilatkozat** annak igazolása, hogy a Kutatótanár pályázatban szereplő dokumentumok a pedagógus saját, önálló munkái, és a felhasznált forrásokra pontos forrásmegjelöléssel hivatkozik.

6.1.2. A Kutatótanár pályázat véleményezése, értékelése

A *Rendeletben* foglaltaknak megfelelően kerül sor a Kutatótanár pályázat elbírálására, a Kutatótanár fokozat odaítélésére. A Kutatótanár pályázatot első körben az OH ellenőrzi, amelynek során vizsgálja, hogy a benyújtott pályázat megfelel-e az elvárt formai követelményeknek. Ezt követően a szakmai tartalmat az összefoglalóban megfogalmazottak alapján a *Rendeletben* meghatározott szervezetek által delegált szakemberekből álló minősítő bizottság értékeli, amelynek során vizsgálja, hogy a jelölt alkalmas lesz-e a következő öt évben a kutatótanári tevékenység végzésére.

A Kutatótanár pályázat formai értékelése során kétféle visszajelzés adható elektronikus úton a kutatótanár-jelölt részére:

- Amennyiben a Kutatótanár pályázat hiányosan került feltöltésre, és adott eljárásban nem bocsátható szakmai ellenőrzésre, értékelésre, a Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljárás sikertelen, amelyről az OH tanúsítványt állít ki.
- Amennyiben Kutatótanár pályázat hiánytalanul került feltöltésre, szakmai ellenőrzésre, értékelésre bocsátható, amelyről a kutatótanár-jelölt értesítést kap.

A Kutatótanár pályázatot a fentiek szerint kijelölt 3+1 fős minősítő bizottság értékeli, amelynek tagjai:

- a Magyar Tudományos Akadémia delegáltja mint a kutatás tudományosságának vizsgálatáért felelős szakember,
- a Magyar Rektori Konferencia delegáltja mint a tudományos pedagógiai szempontok vizsgálatáért felelős szakember,
- a Nemzeti Pedagógus Kar delegáltja – lehetőség szerint a Mesterpedagógus és Kutatótanár minősítési eljárás lebonyolítására képzett szakértő – mint a minősítő bizottság elnöke,
- tanácskozási joggal az Emberi Erőforrások Minisztériumának delegáltja, aki értékelési jogkörrel nem rendelkezik,
- megfigyelőként vehet részt az eljárásban részt vevő pedagógust foglalkoztató intézmény vezetője vagy az általa kijelölt személy, illetve a kutatási szakmai partner is, amennyiben ezen szándékukat a Kutatótanár pályázat értékelésének megkezdése előtt jelzik az OH felé.

A minősítő bizottság tagjait delegáló szervezeteknek lehetősége van arra, hogy a kutatási összefoglaló kézhezvételét követően 15 napon belül tisztázó kérdéseket tegyenek fel a kutatással kapcsolatban a pedagógusnak a pályázatot elbíráló szakember kiválasztásának megkönnyítése céljából.

Ezt követően a szakmai szervezetek kijelölik a kutatási témában megfelelő jártassággal rendelkező szakembereket a Kutatótanár pályázat értékelésére. Amikor a minősítő bizottság összetétele véglegessé válik, az OH megszervezi a minősítési eljárást és hozzáférést biztosít a bizottság tagjainak az informatikai támogató rendszerhez, amelynek segítségével lezajlik majd a minősítés folyamata.

A minősítési eljárás 50 napos értékelési időszaka két részből áll.

Az értékelés első része az előzetes értékelés, amely 20 napig tart. Ennek során a minősítő bizottság a háromdimenziós tevékenységmodell, a publikációs listára vonatkozó szempontok, valamint a kutatótanári értékelési területek alapján értékeli a pedagógus Kutatótanár pályázatát. A minősítő bizottság tagjainak 15 napjuk van az előzetes értékelés elkészítésére, vagyis az *I. számú értékelőlap* (lásd: *Mellékletek.*) hiánytalan kitöltésére, a *II. számú értékelőlap* kitöltésének megkezdésére, a szükséges tisztázó kérdések, észrevételek megfogalmazására. Ezt követően a minősítő bizottság elnöke 5 napon belül, azaz a 20. napig összesíti és megküldi a pedagógus részére az előzetes értékelés eredményét, valamint a bizottság tagjai által megfogalmazott kérdéseket.

A Kutatótanár pályázat előzetes értékelése során kétféle visszajelzés adható elektronikus úton a kutatótanár-jelölt részére:

- Amennyiben a pályázat előzetes értékelésének eredménye sikertelen (ebben az esetben már a bíráló bizottság kérdéseinek megfogalmazására sem kerül sor), a pedagógus korábbi besorolásától - Mesterpedagógus fokozatba sorolt kutatótanár-jelölt esetén mesterpedagógusi tevékenységétől – függően Pedagógus II. vagy Mesterpedagógus fokozatban marad. (Szakértő/szaktanácsadó tevékenységet ellátó Mesterpedagógus fokozatú Kutatótanár fokozatra pályázó pedagógus sikertelen Kutató pályázat esetén Mesterpedagógus fokozatát megtartja. Az egyéb tevékenységű mesterprogramot megvalósító Mesterpedagógus fokozatú Kutatótanár fokozatra pályázó pedagógus azonban a Kutató pályázat benyújtása miatt nem tudja elindítani a mesterpedagógus program megújítását, így sikertelen Kutató pályázat esetén Pedagógus II. fokozatba kerül vissza.) A pedagógus ebben az esetben is megkapja a bizottság összegző értékelését, amely kitér a fejlesztendő területekre is. Sikertelen eljárás esetén a pedagógus a *Rendelet 5. § (2) bekezdése* és *3. §. (3) bekezdése* értelmében a sikertelen eljárást követően legkorábban két évvel és legfeljebb egy alkalommal jelentkezhetsz újra a Kutatótanár fokozat megszerzésére.
- Amennyiben az előzetes értékelés eredménye alapján a pályázat végleges értékelésre bocsátható, úgy a pedagógus megkapja a bizottság által megfogalmazott tisztázó kérdéseket.

Amennyiben a pályázat értékelésre bocsátható, a pedagógusnak 10 nap áll rendelkezésére, hogy választ adjon a minősítő bizottság tagjai által feltett kérdésekre, tehát az értékelési időszak 30. napjáig köteles visszajelzést adni a minősítő bizottságnak. A fentiek alapján a minősítés – informatikai rendszerben is rögzített – napja a pedagógus számára válaszadásra rendelkezésre álló időszak utolsó napja. A bizottság tagjainak a minősítés időpontjaként megjelölt időpontot megelőző 30. napon elérhetővé válik az informatikai támogató felület, így megkezdhetik a pályázat előzetes értékelését. Az előzetes értékelés során a pályázónak el kell érnie a 75 %-os küszöbértéket ahhoz, hogy az eljárás tovább folytatódhasson, és a pályázat végleges értékelése megtörténhessen. Az előzetes értékelés lezárultát követően kap először visszajelzést a kutatótanár-jelölt a feltöltött pályázatával kapcsolatban.

Az értékelési időszak második szakaszában a minősítő bizottság tagjai a meghatározott szempontsor alapján pontozzák a benyújtott pályázatot, kitöltik a *II. számú értékelőlapot*, véglegesítik az *I. számú értékelőlap*on korábban hozott döntéseiket, valamint szöveges értékelést is készítenek, végül döntést hoznak arról, hogy a kutatótanár-jelölt alkalmas-e a Kutatótanár fokozatra. A végleges értékelésre a minősítő bizottság tagjainak 15 nap áll a rendelkezésére, tehát az értékelési időszak 45. napjáig készíthetik el értékeléseiket, majd a bizottság elnöke a következő 5 napban összesíti az eredményeket,

elkészíti a pedagógus számára az összegző szöveges értékelést, szükség esetén kezdeményezi az adott szempont értékelésének megvitatását a bizottság körében. Végül összegzi az eljárás végeredményét az informatikai rendszerben.

A pályázat értékelése során a bizottság döntése értelmében az eljárás eredménye kétféle lehet, amely alapján az OH kiállítja a pedagógus részére a megfelelő tanúsítványt:

- Amennyiben a pályázat sikeres: Kutatótanár fokozatba lép; A pályázat sikeres, ha végleges értékelés során a pályázó eléri a 85 %-ot.
- Amennyiben a pályázat elbírálásának eredménye sikertelen: korábbi besorolásának, Mesterpedagógus esetén választott tevékenységének függvényében Pedagógus II. vagy Mesterpedagógus fokozatban marad. (Szakértő/szaktanácsadó tevékenységet ellátó Mesterpedagógus fokozatú Kutatótanár fokozatra pályázó pedagógus sikertelen Kutató pályázat esetén Mesterpedagógus fokozatát megtartja. Az egyéb tevékenységű mesterprogramot megvalósító Mesterpedagógus fokozatú Kutatótanár fokozatra pályázó pedagógus azonban a Kutató pályázat benyújtása miatt nem tudja elindítani a mesterpedagógus program megújítását, így sikertelen Kutató pályázat esetén Pedagógus II. fokozatba kerül vissza.) A Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljárás eredményéről a pedagógus tanúsítványt kap, illetve megkapja a bizottság által készített összegző szöveges értékelést is.

6.2. A szakértői, szaktanácsadói tevékenységet végző, Mesterpedagógus fokozatba sorolt pedagógusok tevékenysége a Kutatótanári minősítést követően.

A szakértői vagy szaktanácsadói tevékenység nem végezhető párhuzamosan a kutatótanári tevékenységgel, így a sikeres kutatótanári minősítési eljárást követően a Kutatótanár fokozatba besorolt pedagógusoknak Kutatótanár programjukat kell megvalósítaniuk, kutatótanári besorolásuk ideje alatt szakértői/szaktanácsadói tevékenységet nem végeznek. Ilyen esetben a minősítésre való jelentkezés évében és a minősítés évében a kutatótanár-jelölt továbbra is elláthatja szakértői, szaktanácsadói feladatait, egészen a Kutatótanár fokozatba való besorolás kezdetéig (a minősítés évét követő év január 1-jéig).

6.3. A kutatóprogram megvalósítása

A Kutatótanár fokozat megszerzése után a pedagógus megvalósítja kutatóprogramját, K/KF/I tevékenységével hozzájárul a tudományos szakmai közösség, a köznevelés innovációjához-fejlesztéséhez, megosztja tudását.

A fokozatszerzéskor a kutatóprogramban a négy évre vonatkozó fő célkitűzések, az elérendő eredmények és az első részterv szerepelnek.

A Kutatótanár tevékenységeit dokumentálja.

Résztervének teljesüléséhez kötődően értékeli önmagát (önértékelést készít az eltelt időszakról), amelyhez mellékel egy választott dokumentumot, továbbá részletezi a következő szakasz (1-3 év) kutatási, kutatási-fejlesztési tervét. Ezt az önértékelési beszámolót és dokumentumot az intézményvezető –intézményvezető esetében a fenntartó - és a kutatási szakmai partner képviselője is megkapja, majd 20 napon belül írásban visszajelzést ad. A részterv végén készített önértékelés részét képezi az intézményi értékelési rendszernek is. Az értékelésnél egyben lehetőség van arra is, hogy a K/KF/I lehetőségeket befolyásoló külső körülmény, történés esetén a felek (pedagógus, kutatási szakmai partner) módosítsák a kutatóprogramot.

Az intézmény vezetője (intézményvezető esetében a fenntartó) évente ellenőrzi a kutatóprogramban megfogalmazottak megvalósítását, amelyre a *Rendelet* értelmében mindig az adott év október 31-éig lesz lehetősége. Amennyiben az intézményvezető úgy ítéli meg, hogy a kutatóprogramban megfogalmazott vállalásokat a Kutatótanár nem valósítja meg, haladéktalanul jelzi azt az OH felé. Ekkor az OH felülvizsgálja az intézményvezető jelzésében megfogalmazottakat, és amennyiben valóban nem valósulnak meg a vállalt feladatok, a *Rendelet* értelmében kezdeményezi a Kutatótanár munkáltatójánál a Kutatótanár alacsonyabb fokozatba való visszasorolását, a következő év január 1-jei hatállyal.

6.4. A záró kutatási beszámoló célja és tartalmi követelményei

A záró kutatási beszámoló elkészítésére a kutatóprogram megvalósítása 4. évének végén kerül sor.

A záró kutatási beszámoló célja

A záró kutatási beszámoló célja annak bizonyítása, hogy a Kutatótanár képes kritikai-elemző módon, szakmai véleményt formálva releváns, a köznevelési eszközrendszer fejlesztése szempontjából értékes pedagógiai problémákat, kutatási területeket megfogalmazni, átlátni, és képes a megfogalmazott

területtel kapcsolatban szakszerű kutatás elvégzésére. Minden esetben elképzelhető, hogy a Kutatótanár társszerzővel együtt vagy egy teammel közösen alkotja meg az adott produktumot. Ezekben az esetekben fontos, hogy a záró kutatási beszámolóban egyértelműen feltüntesse, hogy a csoport, team tagjai közül ki és milyen tevékenységeket végzett.

Szerkezeti felépítés

Címlap

A címlapon, a lap tetején a záró kutatási beszámoló címe szerepel. A lap alsó harmadában bal oldalt a készítő neve, jobb oldalon a szakmai partner(ek), kutatótárs(ak) neve és beosztása. A lap alján, középen évszám.

Eredetiségnyilatkozat

A címlapot követő lap tartalmazza a Kutatótanár eredeti aláírással ellátott, kötelező formátumú és tartalmú nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy a munka saját szellemi terméke. A nyilatkozat formanyomtatványa jelen dokumentum mellékletében található. A záró kutatási beszámoló a Kutatótanár önálló munkája, amelyben csoportos kutatás esetén egyértelműen fel kell tüntetni, hogy a kutatási folyamat mely részeit végezte az érintett Kutatótanár. A dokumentum készítése során be kell tartani a hivatkozásokra vonatkozó szabályokat. Amennyiben bebizonyosodik, hogy a Kutatótanár plágiummal élt, a következő időszakra nem adhat be Kutatótanár pályázatot.

1. Egy kutatás, kutatás-fejlesztés bemutatásával foglalkozó záró kutatási beszámoló szerkezete

- Bevezetés: a kutatási, kutatási-fejlesztési területbe való bevezetés, a vizsgálat, kutatás átfogó célja, a témaválasztás indoklása.
- Szakirodalmi áttekintés, elméleti keretek és kutatási metodológia azonosítása: a vizsgálandó problémakör konceptualizálása, a vonatkozó elméletek, kutatások összefoglalása, a kutatási módszerek kiválasztása, módszertani háttér bemutatása.
- Kérdésfelvetések, hipotézisek: elméletileg megalapozott, az empirikus módszerekkel igazolható vagy cáfolható állítások, melyek megvilágítják a vizsgált jelenséget, összefüggéseket.
- A kutatási folyamat, felhasznált módszerek bemutatása: a vizsgált terület, személyek, intézmények, szervezetek, valamint ezek környezetének bemutatása, az adatgyűjtés folyamata.
- Az adatok értékelése, elemzése, eredmények, következtetések: az adatoknak és feldolgozásuknak szükség esetén statisztikai próbával történő, az alkalmazott módszerhez igazodó bemutatása, értelmezése, a kapott eredmények milyen új irányokat adhatnak a kutatás folytatásának.

- Összegzés: Reflexió a kutatási folyamatra, az erősségekre, gyengeségekre, a továbblépési lehetőségekre.
- Melléklet: a kutatás módszertani háttérének dokumentálása, fotók, jegyzőkönyvek, egyéb dokumentumok.

2. Egy innovációval foglalkozó záró kutatási beszámoló szerkezete

A feltöltendő beszámolónak a következő elemeket kell tartalmaznia:

- A fejlesztés, innováció előzményeit: korábbi kutatások eredményei, szakirodalmi háttér, gyakorlati tapasztalatok ismertetése,
- Az innovációs terület, a kutatási téma kiválasztásának indoklását, a fejlesztési terv kidolgozásának folyamatát,
- Az innováció, fejlesztés céljait, folyamattervét, majd a kipróbálást követően a gyakorlati megvalósítás leírását,
- Az innováció, fejlesztés hatékonyságát, eredményességét igazoló dokumentumokat, reflexiókat, szakmai értékeléseket.

A záró kutatási beszámoló értékelése

A záró kutatási beszámolót a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Rektori Konferencia és a Nemzeti Pedagógus Kar delegáltjaiból álló bizottság bírálja el a jelen dokumentumban található értékelési szempontsor figyelembevételével. A minősítő bizottságban tanácskozási joggal részt vesz az Emberi Erőforrások Minisztériumának delegáltja is. A bizottság a szempontsor mentén történő értékelés mellett szöveges értékelésében reflektál az elvégzett kutatás, innováció szakmaiságára, köznevelésben való hasznosíthatóságára, kutatási érvényességére, valamint az értékelés eredményeként döntést hoz arról, hogy az érintett Kutatótanár jogosult-e újabb pályázat benyújtására a következő 5 évre.

Az értékelés elsődleges szempontjai

- A benyújtott Kutatótanár pályázatban megfogalmazott kutatási, innovációs célkitűzések megvalósulása,
- Innováció esetén a Kutatótanár szerepe az innováció tervezésének, megvalósításának és az eredmények értékelésének folyamatában,
- A háromdimenziós tevékenységmodell dimenzióinak megjelenése,
- A szakirodalmi háttér bemutatásának célszerűsége, szakszerűsége, kiterjedtsége, saját korábbi eredmények felhasználása,
- A megvalósítás, elemzés, értelmezés, alkalmazás színvonala, mélysége – a szaknyelv használata, a kifejtés szakmaisága, a Kutatótanár saját álláspontjának szakszerű megjelenése,

- Adekvát módszerválasztás,
- Az eredmények áttekinthető, módszertani és szakterületi szempontból is megalapozott bemutatása,
- A fejlesztett produktum/a kutatási eredmények hasznosíthatósága a köznevelésben.

6.5. A kutatóprogram zárása

A négyéves kutatóprogram megvalósítását és a záró kutatási beszámoló elkészítése után a Kutatótanár még egy éven át Kutatótanár besorolásban marad. A Kutatótanár besorolásban eltöltött 5. év lehetőséget ad arra, hogy a záró kutatási beszámoló alapján a pedagógus további publikációkat írjon, kutatási eredményeit nagyobb közönséggel ismertethesse meg, megmutassa, hogy eredményei milyen módon hasznosíthatók a köznevelésben.

A záró kutatási beszámoló elkészítésére és feltöltésére akkor is sor kerül, ha a pedagógus úgy dönt, hogy nem kíván részt venni a Kutatótanár fokozat megújítását célzó minősítési eljárásban, de ebben az esetben csak akkor kerül sor a dokumentum szakmai értékelésére, ha a pedagógus a későbbiekben ismételten Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljárásban vesz részt. A kutatási beszámoló mellett a pedagógusnak készítenie kell egy rövid (1-2 oldal terjedelmű) összefoglalót is, amely alapján a minősítő bizottság tagjait korábban delegáló szakmai szervezetek kijelölhetik lehetőség szerint ugyanazokat a szakembereket, akik korábban Kutatótanár pályázat értékelésében részt vettek.

Amennyiben a pedagógus ismételten Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljárásban kíván részt venni, a teljes folyamatot előlről kell kezdenie, tehát az intézményvezetőnek is ismételten jeleznie kell a minősítési eljárásban való részvételének szándékát. Záró kutatási beszámolója és annak összefoglalója az új Kutatótanár pályázat részeként kerül majd értékelésre.

Amennyiben a pedagógus úgy döntött, hogy megújítja Kutatótanár fokozatát, úgy Kutatótanár besorolása 5. évében kerül sor a Kutatótanári fokozat megújítását célzó minősítési eljárásra is, amely eredményének függvényében a pedagógus elkezdheti előkészíteni a következő négyéves kutatási szakaszt is.

6.6. A Kutatótanár fokozat megújítása

A Kutatótanári besorolás utolsó előtti (4.) évében a pedagógus mérlegelheti, hogy szeretné-e megújítani Kutatótanár fokozatát. A Kutatótanár fokozat megújításakor a pedagógus újabb Kutatótanár

pályázatot nyújt be, amelyben bemutatja az előző négy év kutatóprogramjának eredményeit és új kutatóprogramját, valamint annak összefoglalóját.

A pályázat megújítása során feltöltött dokumentumok előzetes, formai ellenőrzését az OH végzi, amely során vizsgálja, hogy a pályázó valamennyi kötelező dokumentumot feltöltötte-e az informatikai rendszerbe. A formai ellenőrzés végeztével a pedagógus számára kétféle visszajelzés adható:

- a Kutatótanár pályázat szakmai ellenőrzésre, értékelésre bocsátható;
- a Kutatótanár pályázat ebben a ciklusban nem bocsátható szakmai ellenőrzésre, értékelésre.

Ez esetben a Kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljárás sikertelen, amelyről az OH tanúsítványt állít ki. A pedagógus alacsonyabb fokozatba kerül visszasorolásra.

A pályázat szakmai, tartalmi ellenőrzése ebben az esetben is három szakaszban történik meg, mint az előző eljárás során.

Az előzetes értékelésnek a Kutatótanár fokozatot megújító minősítési eljárás során a Kutatótanár előző négyéves időszakáról készített záró kutatási beszámolója lesz a pályázat alappillére.

Az előzetes értékelés eredménye a következő lehet:

Amennyiben a pályázat sikeres: *Kutatótanár fokozatban marad*

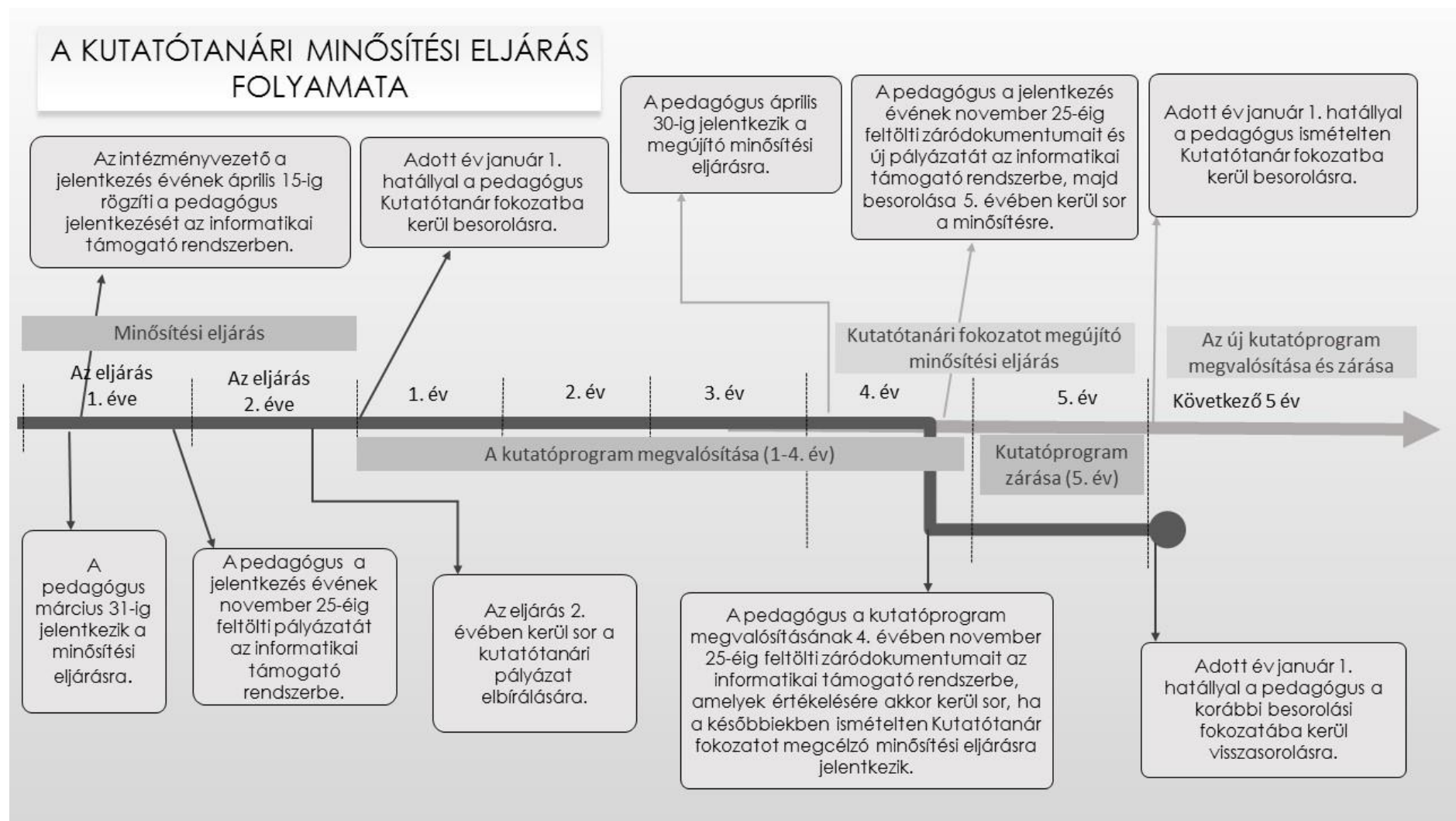
Amennyiben a pályázat elbírálásának eredménye sikertelen – korábbi besorolásától, Mesterpedagógus esetén a választott tevékenységtől függően (lásd a 6.1.3 alatt): *Pedagógus II.* vagy *Mesterpedagógus fokozatba kerül visszasorolásra.*

A Kutatótanár fokozat megújítását célzó minősítési eljárás eredményéről a pedagógus tanúsítványt kap, illetve megkapja a minősítő bizottság összegző szöveges értékelését is.

6.7. Az újabb kutatóprogram megvalósítása

A kutatóprogram megújítására irányuló eljárás folyamata megegyezik a Kutatótanárrá válás folyamatával, az egyetlen különbség a bemutató portfólióba feltöltendő dokumentumok körében mutatkozhat meg.

3. ábra: A Kutatótanár fokozatot megcélzó általános minősítési eljárás folyamata

7. Események, dokumentumok: tervezés, felkészülés a minősítés folyamatában

Ebben a fejezetben a Kutatótanár fokozat megszerzésére irányuló pályázathoz kapcsolódó dokumentumok, események definiálására, céljainak meghatározására, az elkészítést segítő szempontok bemutatására kerül sor.

A szakmai fejlődés és a K/KF/I a Kutatótanárrá válás során

A Kutatótanár fokozat megszerzése az életpálya kimagasló pontja. Eléréséhez tudatosan felépített folyamatos szakmai fejlődés vezet, amihez a pedagógusmesterséghez elengedhetetlen, több tudományterületen átívelő tudás szükséges. Ezek tényét a Kutatótanár fokozat megszerzését követően is bizonyítani kell. A Kutatótanár fokozat megszerzéséhez kapcsolódó eljárás is a szakmai fejlődésnek, a tervezett tanulásnak, a K/KF/I-nek, valamint az ehhez kapcsolódó tevékenységeknek, eredményeknek a megtervezését, majd bizonyítását várja a jelölttől a Kutatótanár pályázatban. **A Kutatótanár fokozat megszerzéséhez a kutatás professzionalizmusa mellett az is szükséges, hogy a kutatás eredményei a köznevelés fejlődését – bizonyítható módon – támogassák.** Az alábbi fejezetben ennek a tanulási, K/KF/I folyamatnak a megértéséhez, tervezéséhez adunk támogatást.

Bár a Kutatótanár fokozatba lépés személyes teljesítmény eredménye, a szakmai célok tervezésének és megvalósításának szakmai közösséghez kell kapcsolódnia mind a célok meghatározása, mind a megvalósítása tekintetében. Ez biztosíthatja annak az alapelvnek az érvényesülését, miszerint a pedagógus szakmai fejlődésének az a célja, hogy az egyéni önfejlesztésen túl tudatosan kapcsolódjon a tanulók, tanulócsoporthoz fejlődésének elősegítéséhez és a tanítás-nevelés eredményességének javításához. Ennek az elvnek különös jelentősége van e fokozatban, hiszen a Kutatótanár egyfajta híd szerepét tölti be a köznevelés valósága és a tudomány, a szaktudományos, módszertani, pedagógiai és pszichológiai kutatások között.

E fejlődési folyamathoz az életpályán értékelési állomások kapcsolódnak, amelyek egyszerre több funkcióval bírnak. Ezek egyrészt visszacsatolási, értékelési pontok az addigi teljesítményről, annak eredményességéről, ily módon szolgálják a minősítés szerepét. Másrészt funkciójuk a kutatási–innovációs munka további tudatos tervezésének támogatása. Harmadrészt ezek olyan konzultációs alkalmak, ahol több érintett szereplő nézőpontja megjelenhet, lehetőséget teremtve a Kutatótanárnak e szempontok beépítésére terveibe, programjába.

7.1. A kutatótanár pályázat elemei

7.1.1. Szakmai önéletrajz

A Kutatótanár pályázat része a jelölt szakmai önéletrajza, amelyben megadja személyi adatait, végzettségeit, eddigi munkahelyeit, legfontosabb szakmai tevékenységeit, publikációit. A szakmai önéletrajz célja, hogy a pályázó hitelesen feltüntesse a minősítéshez szükséges adatait, és röviden, felsorolásszerűen bemutassa eddigi szakmai tevékenységét. Az szakmai önéletrajzot a Kutatótanár pályázat feltöltésekor, **online kell kitölteni**.

Fő pontjai:

1. Személyi adatok (név, cím, telefonszám, e-mail cím, születési hely és idő)
2. Szakmai tapasztalat (munkahelyek, végzett tevékenységek)
3. Publikációs lista
4. Tanulmányok (végzettségek, továbbképzések)
5. Személyes készségek (idegennyelv-ismeret, számítógép-felhasználói készségek, vezetői készségek)
6. Kiegészítő információk (díjak és kitüntetések)

Különösen fontos, hogy a Kutatótanár fokozatra pályázó pedagógus minden olyan végzettséget, tevékenységet, szakmai és kutatói feladatot megadjon szakmai önéletrajzában, amely a Kutatótanár háromdimenziós tevékenységmodelljéhez kapcsolható, azaz a pályázó kutatási–innovációs, tudásmegosztó tevékenységéhez, illetve tudatos szakmai fejlődéséhez köthető (3D tevékenységmodell). Kiemelt szerepe lehet az idegennyelv-ismeretnek, az annak alkalmazását igazoló dokumentumoknak, valamint a publikációk szakszerűen összeállított listájának.

7.1.2. Szakmai életút bemutatása, elemzése

Ennek a dokumentumnak a **célja** a pályázó **szakmai, kutatói életútjának elemzése annak érdekében, hogy bizonyítsa rátermettségét a kutatótanári tevékenységekre.**

A szakmai életút elemzésében (6-10 oldal) a jelölt bemutatja és elemzi szakmai, kutatói fejlődését a saját intézményi környezetében, annak történetében, a köznevelésben betöltött szerepe mentén. Célja továbbá az is, hogy a minősítési folyamatban résztvevő minősítők megismerjék a jelölt szakmai fejlődésének, tevékenységeinek útját, mérföldköveit, eredményeit, hatását és szakmai kontextusát, vagyis azokat a meghatározó személyes, intézményi, társadalmi körülményeket, tényezőket, amelyek a pályázó fejlődését, kutatásait, fejlesztéseit, szakmai pályáját befolyásolták.

Ebben az elemzésben **kiemelt szerepet kell kapnia a jelölt addig végzett K/KF/I tevékenységének**, azon problémáknak, kérdéseknek, amelyek alakították a pályázó kutatási, fejlesztési céljait. Tehát az elemzésben fontos reflektálni a háromdimenziós tevékenységmodell területeire is. Mind az elemzés, mind a mellékletek kiválasztásánál érdemes arra törekedni, hogy a személyes kutatói kompetenciák és azok kutatói közösségben alkalmazott oldalai is megismerhetővé váljanak.

Mivel a Kutatótanárok esetében a kutatás–innováció dimenzió szorosabban összekapcsolódó tevékenységek, mint a Mesterpedagógus esetében a feltáró–elemző és a fejlesztő–újító dimenziók, így a dokumentumainak összeállításakor s azok elemzésekor is érdemes törekedni e korábbi két dimenzió tudatos összekapcsolására, elemzésre.

A szakmai életút bemutatásának, elemzésének részei:

- a szakmai életút bemutatása, elemzése,
- mellékletek: 3-5 olyan, egyénileg kiválasztott dokumentum, **amely alátámasztja a kutatótanári tevékenységekre való felkészültségét.** (A mellékletek feltöltése a Pedagógus II. fokozatba sorolt és a Mesterpedagógusként szakértői, szaktanácsadói tevékenységet végző kutatótanár-jelöltek számára nem kötelező.)

A szakmai életút bemutatásának és elemzésének javasolt terjedelme 6-10 oldal.

7.1.3. Bemutatóportfólió

A bemutatóportfólió **elsődleges célja annak bizonyítása, hogy a kutatótanár-jelölt** a pedagógus-pálya iránt elkötelezett. Bemutatóportfóliójának a korábbi pedagógiai gyakorlata azon elemeit kell tartalmaznia, amelyek a leginkább tükrözik pedagógiai munkája kiválóságát, és amelyek alkalmasak arra, hogy elővetítsék a kutatótanári tevékenység végzésére való alkalmasságot. A Pedagógus II. besorolási fokozattal rendelkező és a Mesterpedagógusként szakértői, szaktanácsadói tevékenységet végző kutatótanár-jelöltek nem rendelkeznek az előző öt év mesterprogramjának dokumentumaival, így esetükben a korábbi teljes szakmai életút során készített dokumentumok felhasználhatók.

A nem szakértői/szaktanácsadói tevékenységet ellátó, Mesterpedagógus besorolási fokozattal rendelkező kutatótanár-jelölt esetén a bemutatóportfólió annak igazolására (is) szolgál, hogy a kutatótanár-jelölt a mesterprogramban vállalt célokat elérte, a tevékenységeket eredményesen elvégezte. Az elemzésnek ki kell térnie a jelölt egyéni fejlődésére és szakmai tevékenységének, az elkészült produktumoknak az intézményi hasznosulására is.

Az értékelésre a háromdimenziós kutatótanári tevékenységmodell alapján kerül sor, így mind a Pedagógus II., mind a Mesterpedagógus fokozatba sorolt kutatótanár-jelöltek esetén ennek a szempontrendszernek megfelelően kell kiválasztani a bemutatóportfólióba feltöltött dokumentumokat.

Lehetőség van annak elemzésére, indoklására is, hogy egy cél, tevékenység miért nem valósult meg, milyen módosításokra és miért volt szükség.

A bemutatóportfólió részei

1. Dokumentumok (legalább 4, legfeljebb 6 db)

Nem tartalmaz minden, a korábbi pedagógusi tevékenység során keletkezett dokumentumot, hanem egy céltudatos, a Kutatótanár értékelési folyamatának céljára készített válogatás. (A Mesterpedagógus fokozatba sorolt kutatótanár-jelöltek esetén a dokumentumok között megjelenhetnek a négydimenziós tevékenységmodell elemei is.)

2. Összegző elemzés, reflexió

A reflexió a korábbi pedagógiai-szakmai életút tevékenységeiről, Mesterpedagógus fokozatba sorolt (intézményvezetői, fejlesztő-támogató, fejlesztő-innovátori tevékenységet végző, Mesterprogramot megvalósító) kutatótanár-jelölt esetén a mesterprogram céljainak, tevékenységeinek megvalósulásáról¹⁵, Kutatótanár fokozatot megújító eljárás esetén a korábbi kutatóprogram céljainak megvalósulásáról szóló elemzés. Része a pedagógus életpálya korábbi tevékenységei alapján készített önértékelés vagy a Mesterpedagógus fokozatba sorolt (intézményvezetői, fejlesztő-támogató, fejlesztő-innovátori tevékenységet végző, Mesterprogramot megvalósító) kutatótanár-jelölt esetén a mesterprogram első résztervéhez kapcsolódó önelemzés¹⁶. Az ebben megfogalmazott kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs tevékenységeiről, eredményességéről szóló elemzés személyes szakmai és intézményi perspektívából is. Ennek az összegzésnek hangsúlyos része a kutatási-innovációs tevékenységre való felkészülés elemzése is (6-10 oldal).

¹⁵ A Pedagógus II. fokozatba sorolt, valamint a Mesterpedagógusként szakértői/szaktanácsadói tevékenységet végző kutatótanár-jelöltek esetén a korábbi mesterprogram megvalósítására nem volt lehetőség, így az ahhoz kapcsolódó reflexió elkészítésére sincs lehetőség, az összegzés a korábbi szakmai tevékenységek alapján történik.

¹⁶ A Pedagógus II. fokozatba sorolt, valamint a Mesterpedagógusként szakértői/szaktanácsadói tevékenységet végző kutatótanár-jelöltek esetén a korábbi mesterprogram megvalósítására nem volt lehetőség, így az ahhoz kapcsolódó önelemzés nem része a bemutatóportfólióknak, az önértékelés a korábbi szakmai tevékenységek alapján történik.

A bemutatóportfólió egyes részeinek tartalma

1. A korábbi pedagógiai tevékenységeket bemutató dokumentumok

A cél a Kutatótanár fokozatra való rátermettség bemutatására, ezért érdemes olyan komplex dokumentumokat, bizonyítékokat keresni, amelyek egyszerre több értékelési terület¹⁷ mentén is értelmezhetők. A nem szakértői/szaktanácsadói tevékenységet ellátó, Mesterpedagógus fokozatba sorolt kutatótanár-jelölt esetén itt kerülhetnek bemutatásra a megvalósult mesterprogram tevékenységeit bemutató dokumentumok¹⁸, mesterprogramban vállalt legfőbb pedagógusi tevékenységek, eredmények.

2. Összegző elemzés, reflexió

Az összegzés középpontjában a pedagógiai tevékenységek végzése során vállalt célok, folyamatok és eredmények elemzése, valamint a pedagógusnak az intézmény számára is értékessé váló pedagógiai munkájának, tevékenységének értékelése áll. Az elemzésben szükséges értékelní az egyes dokumentumok erősségeit és további fejlesztési lehetőségeit, illetve magyarázni bekerülésük okát. Az elemzés, értékelés szakmaiságát a tudományosan megalapozott elméletek, az empirikus bizonyítékok, a visszajelzések rendszeres gyűjtése biztosíthatják. Az elemzést a kutatótanár-jelölt végezheti dokumentumként vagy az összefüggéseket jobban kihangsúlyozva: egy elemzésben, holisztikusan. Az elemzést, reflexiót a Kutatótanár háromdimenziós tevékenységmodelljére érdemes építeni. A cél tehát annak bemutatása, hogy 1) milyen tanulási folyamatot járt be a pedagógus pályája és tevékenységei során, és 2) eközben miképp készült fel a Kutatótanárságra.

Az összegző elemzés, reflexió a Mesterpedagógus fokozatba sorolt (*intézményvezetői, fejlesztő-támogató, fejlesztő-innovátori tevékenységet végző*), korábbi mesterprogrammal rendelkező valamint a korábbi kutatóprogrammal rendelkező kutatótanár-jelöltek esetén tartalmazhatja a korábbi mesterprogram/kutatóprogram részeként elkészített önértékelést is. Az önértékelés célja, hogy a pályázó és szakmai partnerei az ötéves folyamat közben a fejlesztés szándékával formálhassanak képet a pályázat előrehaladásáról, eredményeiről, nehézségeiről. Az önértékelések a pedagógus önelemző

¹⁷ Az **értékelési terület** a Kutatótanár pályázat értékelése során használt kategória. A Kutatótanár pályázat értékelési területei:

1. a pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során;
2. a kutatóprogram;
3. a pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációstevékenységeinek hasznosulása;
4. a pedagógus önértékelése, reflektivitása;

¹⁸ A Pedagógus II. fokozatba sorolt, valamint a Mesterpedagógusként, szakértői/szaktanácsadói tevékenységet végző kutatótanár-jelölt esetén a korábbi mesterprogram megvalósítására nem volt lehetőség, így ezek a dokumentumok nem részei a bemutatóportfóliónak., a bemutatóportfólió elkészítése a korábbi szakmai életút alapján történik.

tevékenységén alapulnak, amely során fontos, hogy a kutatótanár-jelölt szakmai fejlődésére, az intézményi eredményekre, a támogatásra, az esetlegesen változó körülményekre is kitérjen. Mesterpedagógus fokozatba sorolt (*intézményvezetői, fejlesztő-támogató, fejlesztő-innovátori tevékenységet végző, Mesterprogramot megvalósító*) kutatótanár-jelölt esetén az önértékelés a korábbi mesterprogram részterveivel kapcsolódóan a tervben megfogalmazott sikerkritériumok és ütemterv alapján is elkészíthető.

Az összegző elemzés, reflexió javasolt terjedelme 6-10 oldal.

7.1.4. A kutatóprogram

A Kutatótanár a következő négy évre megfogalmazott kutatóprogramot készít. Az általános kutatóprogramnak maximum két részterve lehet, amelyek közül az első részletesen kidolgozott kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációtervet a kutatóprogrammal együtt kell beadni (10-15 oldal). A kutatóprogram az a dokumentum, amelyben a pályázó lefekteti szakmai közösségbe ágyazott, a köznevelés problémáira reagáló kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs tervét.

A kutatóprogramot **strukturálisan** két szinten kell megtervezni. A pedagógus négy évre vonatkozó **átfogó, általános szintű kutatóprogramot** készít, amely további, rövidebb időszakokra vonatkozó **résztervekből** áll (egy cikluson belül legalább két résztervet kell készíteni). Amennyiben a kutatótanár-jelölt várható nyugdíjba lépésének időpontja a kutatóprogram megvalósítási időszakára esik, a jelöltnek akkor is négy évre kell terveznie a kutatóprogramját (betervezve a várható nyugdíjba lépés időpontját), mert előre nem tudható biztosan, hogy a jelölt nyugdíjazása a tervezettek szerint fog-e zajlani. Ebben az esetben a tevékenységeket érdemes úgy tervezni, hogy a kutatóprogram megvalósításának első időszakában megvalósuljanak a program főbb tevékenységei, a nyugdíjba lépés várható időpontja utáni időszakban pedig nagyobb hangsúlyt fektetni az eredmények kiértékelésére, tudásmegosztásra.

Tartalmilag a program állhat különböző, maximum két K/KF/I projektből, amelyek lehetnek teljesen különállóak, de össze is kapcsolódhatnak.

Az egyes K/KF/I projektekben változhat a kutatási szakmai partner, a támogatás módja és a munkaforma: az, hogy a Kutatótanár egyénileg vagy együttműködésben végez kutatási-innovációs tevékenységet. Mivel a kutatóprogramok nagyon különbözőek lehetnek, ezért arra is lehetőség van, hogy a jelölt négy évre egyetlen részletesen kimunkált kutatóprogramot dolgozzon ki.

A kutatóprogram elkészítésének célja a kutatási, fejlesztési probléma kijelölése és a kutatás, fejlesztés összekapcsolása, indoklása, továbbá céljainak meghatározása, valamint a K/KF/I folyamat módszerekkel, eszközökkel és a tudásmegosztás folyamataival együtt megtervezett egységeinek rögzítése.

A kutatóprogram, illetve az ezen belüli K/KF/I projektek részei¹⁹

Attól függően, hogy egy kutatóprogram részletes kifejtésére kerül sor vagy egy általános, átfogó szinten megfogalmazott kutatóprogram több, részletesen kifejtett K/KF/I projektet tartalmaz, az egymásra épülés szempontjából arányaiban változhat a következő részelemek kifejtettsége:

1. a *kutatás jellegének* meghatározása, K/KF/I *céljainak* kitűzése, valamint a fejlesztéssel, innovációval való kapcsolatának, lehetőségeinek kijelölése,
2. a K/KF/I *probléma* meghatározása, a kutatás kérdéseinek megfogalmazása,
3. a K/KF/I *folyamatának, tevékenységeinek* tervezése (*módszerek, eszközök, minta*),
4. az eredmények *elemzésének a terve*, a fejlesztés számára levonható következmények és a visszacsatolás folyamat elemeinek elhelyezése a tervezésben,
5. a K/KF/I eredményeinek, folyamatának, tanulságainak *megosztási terve*,
6. együttműködési megállapodás.

A kutatóprogram tartalma

1. A K/KF/I jellegének meghatározása és céljainak kitűzése

A köznevelés rendszerében dolgozó pedagógus kutatási érdeklődése több irányból táplálkozhat. Ily módon lehetősége van szaktudományi, tantárgy-pedagógiai vagy neveléstudományi, neveléstudományi–pszichológiai kutatások végzésére. Bármelyiket, illetve bármelyik területek kombinációit is választja a pályázó, a terület tudományos és etikai követelményeire tekintettel kell lennie.

Ezen túl a kutatás típusa szerint bekapcsolódhat a köznevelés fejlesztését szolgáló alapkutatásokba, alkalmazott kutatásokba, gyakorlatorientált kutatásokba, fejlesztésalapú kutatásokba, tevékenységekbe. A Kutatótanár fokozat minden típusú kutatótevékenység végzését támogatja, de az értékelésnél hangsúlyos elem a kutatás szakszerűsége, valamint az, hogy a kutatás és az innováció hogyan épül egymásra. További lényeges kritérium, hogy a kutatás kérdés felvetése a köznevelési rendszer számára közvetlenül vagy közvetve hasznosítható legyen.

¹⁹ A tervek megírásának előkészítéseként lásd: *A kutatás fogalmának értelmezése a Kutatótanár fokozathoz kötődően* című 2. fejezetet.

A kutatás és a fejlesztés/innováció egymásra épülése, valamint az intézményi kapcsolódás a kutatás céljainak meghatározásakor is lényegi elem. A célok tervezésének négy fontos aspektusa van: **1) a személyes célok meghatározása; 2) intézményi vagy más szakmai közösséghez kapcsolódó célok, problémák azonosítása a Kutatótanár pályázat nézőpontjából; 3) a Kutatótanár fokozattal szemben megfogalmazott elvárások áttekintése, és e szempontok összeegyeztetése; 4) a kutatási és az innovációs tevékenység tudatos összekapcsolása.** Ebben a folyamatban a pályázó több utat járhat végig:

- építhet a körülötte levő szakmai közösség, szervezet, intézmény diagnózisára, vagyis felmérheti, hogy melyek azok a pedagógiai problémák, amelyek megoldásában az ő kutatótanári tevékenysége hasznos lehet;
- átgondolhatja saját eddigi kutató, fejlesztő/innovációs tevékenységeit, s arra építve fogalmazhatja meg a célokat, amelyeket aztán saját intézménye céljaihoz vagy más szakmai közösség, valamint a kutatási szakmai partner munkájához kapcsol;
- áttekintheti a fokozathoz tartozó kompetenciák és tevékenységek rendszerét, s ez alapján építi fel szakmai közösségét és egyéni céljait is támogató tervét;
- vagy meghívásnak tesz eleget, és egy éppen folyó kutatáshoz, kutatás-fejlesztéshez kapcsolódik.

2. A kutatási probléma meghatározása, a kutatás, kutatás-fejlesztés kérdéseinek megfogalmazása

A kutatási probléma egy olyan kérdés, amire választ keresünk. Általában jelez valamilyen feszültséget. Ennek forrása lehet: 1) gyakorlati munka (például egy jelenség okainak vizsgálata ellentmond a napi gyakorlatnak, vagy a nevelőtestületben gondot okozó mindennapi probléma); 2) fakadhat elméleti tételek ellentmondásosságából; 3) de lehet a szakirodalomban nyitva hagyott kérdés, ellentmondó eredmény is.

Ahogy a kutatási probléma és a forrása is sokféle, úgy megfogalmazása is különböző lehet. Ez a megfogalmazás indulhat a mindennapi pedagógiai, intézményi valóság elemzésére alapozott összegzésből vagy építhet elsősorban elméleti modellekre. A Kutatótanár pályázat során azonban mégis fontos, hogy megfogalmazása tartalmazzon tudományos, elméleti megközelítéseket és/vagy foglalja magába korábbi kutatási eredmények értelmezését, amelyre a pályázat épülhet. Lényeges az, hogy a jelenség szintetizálása során egyszerre mutassa a jelölt problémaérzékenységét, valamint a témában való tájékozottságát.

A jó problémafelvetés:

- kijelöli a kutatás kérdéseit,

- hozzájárul az elméleti tudás bővítéséhez, szakmai-tudományos megközelítésekhez, a tudomány fejlődéséhez,
- van gyakorlati, a köznevelés számára értelmezhető eredménye, haszna, vagy akár intézménybe ágyazott,
- korszerű szakirodalomra alapozott,
- időszerű, aktuális, a köznevelés és a helyi gyakorlat számára érvényes problémát jelöl ki,
- újabb kutatásokhoz, fejlesztésekhez vezethet,
- fejlesztésekhez, innovációkhoz inputokat adhat, valamint azok eredményességére kérdezhet rá,
- kutatható, vizsgálható, elemezhető,
- illeszkedik a téma kutatójának felkészültségéhez, képzettségéhez, lehetőségeihez.

A kutatási probléma meghatározása alapján a kutatás jellegétől, típusától függően szükséges lehet további részletes kutatási kérdések megfogalmazása. Bizonyos kutatási típusok esetében hipotézisek megfogalmazása is szükségessé válik. Amennyiben az ötéves kutatóprogram további részletes kutatási, kutatási-fejlesztési tervek, projektekre tagolódik, a kutatási kérdések az egyes kutatási, kutatási-fejlesztési tervek, projektek részeként is megfogalmazódhatnak.

3. A K/KF/I folyamatának, tevékenységeinek terve (módszerek, eszközök, minta)

A kutatóprogram egy vagy több (például több különböző K/KF/I terv esetében) összekapcsolódó problémakör, kérdés köré szerveződik. Ezek kutatásának, vizsgálatának folyamatát, stratégiáját, tevékenységeit és a kutatásban alkalmazni kívánt módszerek, eszközök tervét is szükséges megjelölni. Alább azokat a főbb kutatási irányokat vázoljuk fel, amelyek nagy valószínűséggel a Kutatótanárok számára lehetséges kutatótevékenységként felmerülnek. A felsorolás nem teljes körű, nem kizárólagos lista:

- a köznevelés fejlesztését elősegítő alapkutatás, gyakorlatorientált, gyakorlati kutatás, akciókutatás, tanórákutatás,
- pedagógiai, tantárgy-pedagógiai fejlesztéseket megalapozó vagy követő kutatás (például módszertani, eszközfejlesztések), fejlesztésen alapuló kutatás, innováció,
- innovatív programok, módszerek, eszközök bevezetésével foglalkozó kutatások,
- tantárgy-pedagógiai kutatások,
- szaktudományi kutatások, melyek eredményeikkel segítik a köznevelés eredményességét, fejlődését,
- a köznevelési rendszer kérdéseivel, problémáival kapcsolatos feltáró-értelmező kutatások,

- a gyerekek, szülők, pedagógusok, valamint a helyi társadalom világának megismerését szolgáló feltáró-értelmező kutatások,
- a köznevelési tevékenység hatás/hatékonyág mérése (például esettanulmány, tudásszint-tesztek, összehasonlító mérések),
- összehasonlító vizsgálatok.

A kutatások jellege határozza meg, hogy a Kutatótanár milyen kutatási, innovációs módszereket, eszközöket, mintát alkalmaz. Az értékelés számára az a fontos, hogy a módszer, az eszköz alkalmas legyen az adott kutatási kérdés megalapozott, érvényes és megbízható vizsgálatára, s hogy a kutatóprogramban vagy a résztervek (K/KF/I tervek, projektek) szintjén megfogalmazott kutatási, fejlesztési lépések, tevékenységek szakszerűen és kivitelezhetően legyenek megtervezve.

Külön szükséges tervezni, hogy egyéni vagy csoportos K/KF/I-ről, illetve ilyen részelemekről van-e szó, és hogy az utóbbi esetében a kutatótanár-jelölt milyen szerepet tölt be, milyen feladatokat lát el.

4. Az eredmények elemzésének terve, a visszacsatolás terve

A kutatóprogram ezen része az, ami leginkább előrevetíti az adott kutatás, innováció eredményességét, várható hasznosulását. E részben szükséges megjelölni, hogy a kutatóprogram mivel járul hozzá az intézményi és a tágabb szakmai környezet, a köznevelés egészének fejlődéséhez, eredményességéhez. Ehhez fontos, hogy a pályázó korábbi – saját maga, illetve mások által folytatott – kutatások, innovációk eredményeire, következtetéseire, tanulságaira is támaszkodjon. Továbbá ennél konkrétabb szinten is meg kell terveznie a kutatóprogram eredményeinek visszacsatolását a saját intézményi működés, pedagógiai munka, innováció számára. A visszacsatolást célszerű a kutatótanári időszak több pontján is érvényesíteni, tervezni.

5. A K/KF/I eredményeinek, folyamatainak, tanulságainak megosztási terve

A kutatás, kutatás-fejlesztés eredményeinek és folyamatának, illetve a K/KF/I folyamat közbeni eredményeknek a megosztását már a kutatóprogramban szükséges tervezni. A megosztásnak számos fajtája lehetséges, célszerű a jelöltnek arra törekednie, hogy minél többféle megosztási irányt, módot vállaljon. A legfőbb irányok: tudományos közösségekben való disszeminálás; szakmai, illetve intézményi körökben való megosztás; ismeretterjesztés; szélesebb közösséggel, társadalommal való megosztás. Mindegyik esetben a megosztás lehet formális (például konferencián), közös tevékenységre épülő (például intézményi szakmai kutatóműhely létrehozása, hálózati munka), illetve informális. Ez utóbbi nyilván kevésbé tervezhető, de számba veendő a kutatás, kutatás-fejlesztés eredményei megosztásának tervezésekor.

A K/KF/I eredmények, folyamatok megosztása során is kiemelt figyelmet szükséges szentelni a megosztás feladatainak időbeli ütemezésére, illetve az ezzel kapcsolatos együttműködésben vagy

egyéni végzett munkára. A tervek ebben az esetben is két szinten jelenhetnek meg: általános szinten a kutatóprogramban és részleteiben az egyes kutatási, kutatási-fejlesztési tervekben, projektekben.

A K/KF/I tevékenységek megosztásához kapcsolható tudásmegosztó tevékenységek nem kimerítő felsorolását lásd a **Hiba! A hivatkozási forrás nem található.. Hiba! A hivatkozási forrás nem található.** című fejezetben.

A kutatóprogram dokumentációjának javasolt terjedelme 10-15 oldal.

A kutatóprogram módosítása

A kutatóprogram a pályázati ciklus alatt kétszer módosítható, a módosításokat, illetve azok indoklását, valamint az új terveket dokumentálni szükséges.

A kutatóprogram módosításáról indoklást is tartalmazó nyilatkozatot kell benyújtania a Kutatótanárnak az OH felé tájékoztatásul, amely nyilatkozathoz mellékelni kell a módosításokat tartalmazó dokumentációt, az új kutatóprogramot is. Szakmai tartalom módosítása esetén új kutatási összefoglaló benyújtása szükséges. A kutatóprogram kutatási témájának, kutatási területének módosításakor az OH kikéri a minősítő bizottság tagjait delegáló szakmai szervezetek véleményét, amely alapján jóváhagyja a módosítást.

A kutatóprogram módosításának részletes szabályait az erről szóló, az OH honlapján közzétett eljárásrend tartalmazza.

7.1.5. Együttműködési megállapodás

Az Együttműködési megállapodás a Kutatótanár minősítési folyamatának része, kötelező dokumentuma, amely a kutatási szakmai partner vezetőjével, másrészt az intézmény vezetőjével (amennyiben a jelölt intézményvezető, a fenntartó képviselőjével), illetve esetlegesen a további szakmai partnerekkel kötött háromoldalú megállapodás a kutatóprogram megvalósításáról.

Az *Együttműködési megállapodás* egy szakmai egyeztetési folyamat záródokumentuma, amely a pályázó, valamint a támogató, befogadó, felhasználó szakmai közösségek: 1) saját intézménye vagy a szakmai együttműködés sajátosságai miatt más szakmai közösség és 2) a kutatási szakmai partner (például kutatócsoportok, felsőoktatási kutatóhelyek, szakmai szervezetek), 3) esetlegesen további külső szakmai partnerek között jön létre.

Az *Együttműködési megállapodás* célja, hogy rögzítse azt a közös vállalást, amely a pedagógus egyéni kutatóprogramjának és a szakmai közösségek céljainak, terveinek, esetleges igényeinek tisztázása és egymáshoz való közelítése eredményeként kialakul annak érdekében, hogy a Kutatótanár

tevékenysége beépülhessen a pedagógus szakmai közösségeinek életébe, és ezzel hozzájárulhasson a szakmai közösségek eredményességéhez, fejlődéséhez.

Az Együttműködési megállapodásban a felek rögzítik, hogy:

- milyen tevékenységeket és milyen ütemezésben végez majd a Kutatótanár a kutatóprogramja szerint,
- a szakmai közösségekben, azaz az intézmény és a kutatási szakmai partner számára hogyan fog hasznosulni a pedagógus tevékenysége, tevékenységének eredménye a következő öt év során,
- mi a szerepe a kutatási szakmai partnernek, annak vezetőjének a felkészülési és/vagy megvalósítási szakaszban: hogyan, mivel tudja támogatni a Kutatótanár kutatóprogramjának megvalósítását,
- részt vesz-e a minősítési eljárásban a kutatási szakmai partner képviselője.

Egy Kutatótanár pályázathoz egy vagy több együttműködési megállapodás kapcsolódhat.

Amennyiben a jelölt több támogató külső szakmai partnerrel tervezi megvalósítani programját, az együttműködési megállapodásban lehetőség szerint az összes partnert és azok feladatait is megjeleníti. Amennyiben a külső partnerekkel való együttműködés megkötése nem lehetséges egy együttműködési megállapodás keretein belül (pl. a kutatótanár-jelöltet foglalkoztató intézmény már rendelkezik együttműködést igazoló dokumentummal valamely, a Kutatóprogram is együttműködő külső partnerrel), úgy lehetőség van több együttműködési megállapodás készítésére is. Ez esetben a Kutatótanár pályázat feltöltő felületére az összes aláírt, hitelesített megállapodást egy pdf dokumentumban kell majd feltölteni.

Az együttműködési megállapodást aláírásával hitelesíti:

- a kutatótanár-jelölt,
- az intézményvezető,
 - *amennyiben a jelölt intézményvezető, a fenntartó képviselője,*
- a kutatási szakmai partner, annak vezetője/delegált képviselője,
- illetve esetlegesen a további külső szakmai partnerek képviselői.

Az Együttműködési megállapodást a kutatóprogrammal és a többi kötelező dokumentummal együtt tölti fel a pedagógus a megfelelő elektronikus felületre.

Az *Együttműködési megállapodás* a kutatási szakmai partner esetében szólhat az egész ötéves kutatóprogramra, de az egyes kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs tervekhez, projektekhez más kutatási szakmai partner is megadható.

A kutatóprogram megvalósítása során maximum kétszer lehet változtatni az *Együttműködési megállapodáson*, mindegyik fél egyetértésével, összehangolva a kutatóprogram módosításával.

(Az *Együttműködési megállapodás* tervezetét lásd: 1.Melléklet: *Együttműködési megállapodás – tervezet, minta.*)

7.1.6. Eredetiségnyilatkozat

Annak igazolása, hogy a Kutatótanár pályázatban szereplő dokumentumok a pedagógus saját, önálló munkái, a felhasznált más forrásokra pontos forrásmegjelöléssel hivatkozik.

(Lásd: 2.Melléklet: *Eredetiségnyilatkozat*)

7.1.7. Ajánlások, visszajelzések

Lényeges, hogy a Kutatótanár tevékenysége, kimagasló felkészültsége intézményi közösségében is jól hasznosuljon, ezért a pedagógus intézményvezetőjének és pedagógusközössége egy, a pályázó által felkért tagjának ajánlása az összevont értékelés részét képezi. A kettős ajánlás biztosíthatja a viszonylagos tárgyilagosságot, továbbá azt, hogy a pályázó szakmai közössége is befolyással lehessen a minősítésre.

Amennyiben a jelölt intézményvezető, a kötelező intézményvezetői ajánlás helyett intézményfenntartója ajánlását kell csatolnia.

Az intézményvezető (vagy intézményfenntartó) és a pedagógustárs ajánlásának fő célja, hogy:

- az intézmény és a belső szakmai közösség perspektívából értékelje a kutatótanár-jelölt pályáját vagy pályájának az adott intézményhez kötődő szakaszát,
- az intézmény és a belső szakmai közösség nézőpontjából mutassa be, miként használta/használja fel az intézményi közösség a pedagógus szakmai eredményeit, mivel és hogyan támogatta/támogatja a pedagógus szakmai tevékenységét.

Az ajánlás lehetőséget biztosít arra is, hogy az intézmény és a kollégák javaslatokat, kérdéseket fogalmazzanak meg a készülő kutatóprogrammal kapcsolatban.

Az intézmény és a pedagógustárs(ak) visszajelzését megfelelő alapossggal szükséges indokolni, bizonyítékokra alapozni, s ezek a csatolt vélemény részét kell, hogy képezzék.

A két kötelező ajánláson túl (például a bemutatóportfólió dokumentumainak alátámasztására) más szereplők (kollégák, szakmai, kutatási partnerek stb.) visszajelzései, ajánlásai is feltölthetők, melyek szintén az értékelési folyamat részei lesznek.

A visszajelzés fő célja annak megismerése, hogy az intézmény, a közvetlen kollégák vagy más szakmai közösség hogyan érzékelt és értékelte a pedagógus szakmai tevékenységeit. A visszajelzés lehetőséget biztosít arra is, hogy az intézmény vagy más szakmai közösség javaslatokat, kérdéseket fogalmazzon meg, amit a Kutatótanár pályázat elbírálására kijelölt szakemberek felhasználhatnak a pályázat értékelése során, valamint, amit a jelölt fel tud használni a Kutatótanár pályázata kapcsán a saját munkájára történő reflexió, önértékelés elkészítésében. A szakmai közösség, intézmény visszajelzését szükséges megfelelő bizonyítékokra alapozni. Ezek a bizonyítékok a szakmai visszajelzés részét képezik.

A visszajelzés elkészítése előtt a pedagógusnak érdemes jeleznie az értékelést készítőknak, hogy a Kutatótanár pályázathoz kívánja csatolni a dokumentumot, s ezért a feltáró-elemző, fejlesztő, innovációs és kutatói tevékenységekről és azok összekapcsolásáról hangsúlyosabb elemzést vár.

7.2. A Kutatótanár pályázat bemutatásának lehetséges forgatókönyve

A Kutatótanár pályázat értékelése a dokumentumok elektronikus feltöltését követően az OH által biztosított informatikai támogató felületen történik, az eljárás során a minősítő bizottság nem látogatja meg a pedagógust az intézményben. **Az eljárásnak nem kötelező eleme a Kutatótanár pályázat bemutatása, véde, így a jelöltnek nem kell pályázatát az értékelést végző bizottság előtt személyesen bemutatnia.** Ugyanakkor a jelölt szakmai nyilvánosság előtt bemutathatja Kutatótanár pályázatát, amelyre meghívottak lehetnek a kutatásban érintett szereplők, szakmai partnerek, kollégák, kutatók, szakmai szervezetek képviselői, diákok, szülők, és a pályázat értékelését végző szakemberek is.

A Kutatótanár pályázat bemutatása lehet az írásban benyújtott Kutatótanár pályázat jól felépített ismertetése, ahhoz az írásos anyag bármely eleme (például köztes önértékelés, beszámoló) felhasználható. A Kutatótanár pályázat bemutatásához segítséget nyújtanak a *3. számú mellékletben* bemutatott szempontok.

8. Értékelés a minősítési eljárás során

Ez a fejezet részletesen bemutatja, hogyan zajlik az értékelés a minősítési eljárás során. A Kutatótanár pályázatot készítő pedagógusnak érdemes ezt a fejezetet és a mellékletekben szereplő értékelőlapokat alaposan elolvasni, hogy az értékelés menete mellett egyértelmű legyen számára az értékelés menete, illetve szempontjai.

A fejezet elején az értékeléssel kapcsolatos alapelvek, majd az értékelési folyamat rövid leírása található. Ezt követi a folyamat részletezése, és ezzel párhuzamosan az értékelést segítő eszközök (értékelőlapok) rövid bemutatása. A fejezet végének összefoglaló ábrája (3. sz. ábra) az értékelés folyamatának áttekintését segíti.

8.1. Az értékelés alapelvei

Az értékelési rendszer kialakítását meghatározó alapelvek

1. Az értékelésben fontos szerepet kap a tanulás, a fejlődés támogatása.
2. Az értékelés több szereplős folyamat.
3. Az értékelt aktív részese, alakítója az értékelés folyamatának a bizottság kérdéseire adott válaszaival.
4. A Kutatótanár fokozat megszerzéséhez kötődő eljárásban nem mérés, hanem értékelés történik.
5. Az értékelés a háromdimenziós tevékenységmodell szerint megvalósult kutatótanári tevékenységekre és elért eredményekre, valamint a pedagógus egyéni kutatóprogramjára együttesen épül.

8.2. Az értékelés szakaszai

A minősítési eljárás során a minősítőbizottság két alkalommal, két fázisban, két különböző értékelőlap segítségével értékeli a kutatótanár-jelölt tevékenységeit, illetve Kutatótanár pályázatát (Az értékelőlapokat lásd: 4. Melléklet: *Értékelőlap I.* és 5. Melléklet: *Értékelőlap II.*) (4. ábra).

Az értékelés első fázisa – előzetes értékelés

A feltöltött anyagok előzetes értékelésére a minősítőbizottság tagjainak a kijelölt minősítési időpont előtti 30. naptól, 15 napon át van lehetősége. Az értékelés első fázisában a minősítőbizottság tagjai

kitöltik az I. értékelőlapot, értékelik a kutatótanár-jelölt publikációs listáját, valamint megkezdik az értékelést a II. értékelőlapon is.

Az I. értékelőlap segítségével azt állapítják meg, hogy végzett-e a jelölt korábbi pályája során kutatási, fejlesztési, innovációs tevékenységeket. Csak az a pályázó léphet Kutatótanár fokozatba, aki képes bizonyítani jártasságát a Kutatótanár fokozat háromdimenziós tevékenységmodelljének minden dimenziójában. A pályázónak nem kell minden tevékenységszféra területén kiemelkedőnek lennie, de teljesítenie kell egy minimum szintet ahhoz, hogy az értékelés a következő fázisba léphessen majd a kutatótanár-jelölt a minősítőbizottság döntése alapján Kutatótanár lehessen.

Publikációs listájának értékelése során és a tevékenységterületek részletes értékelése alapján szintén egy minimumszint teljesítésére van szükség ahhoz, hogy az előzetes értékelés eredménye sikeres legyen.

A Kutatótanár pályázat végleges értékelésére kizárólag akkor kerül sor, ha a pályázat előzetes értékelésének eredménye legalább 75%-os.

Az értékelés második fázisa

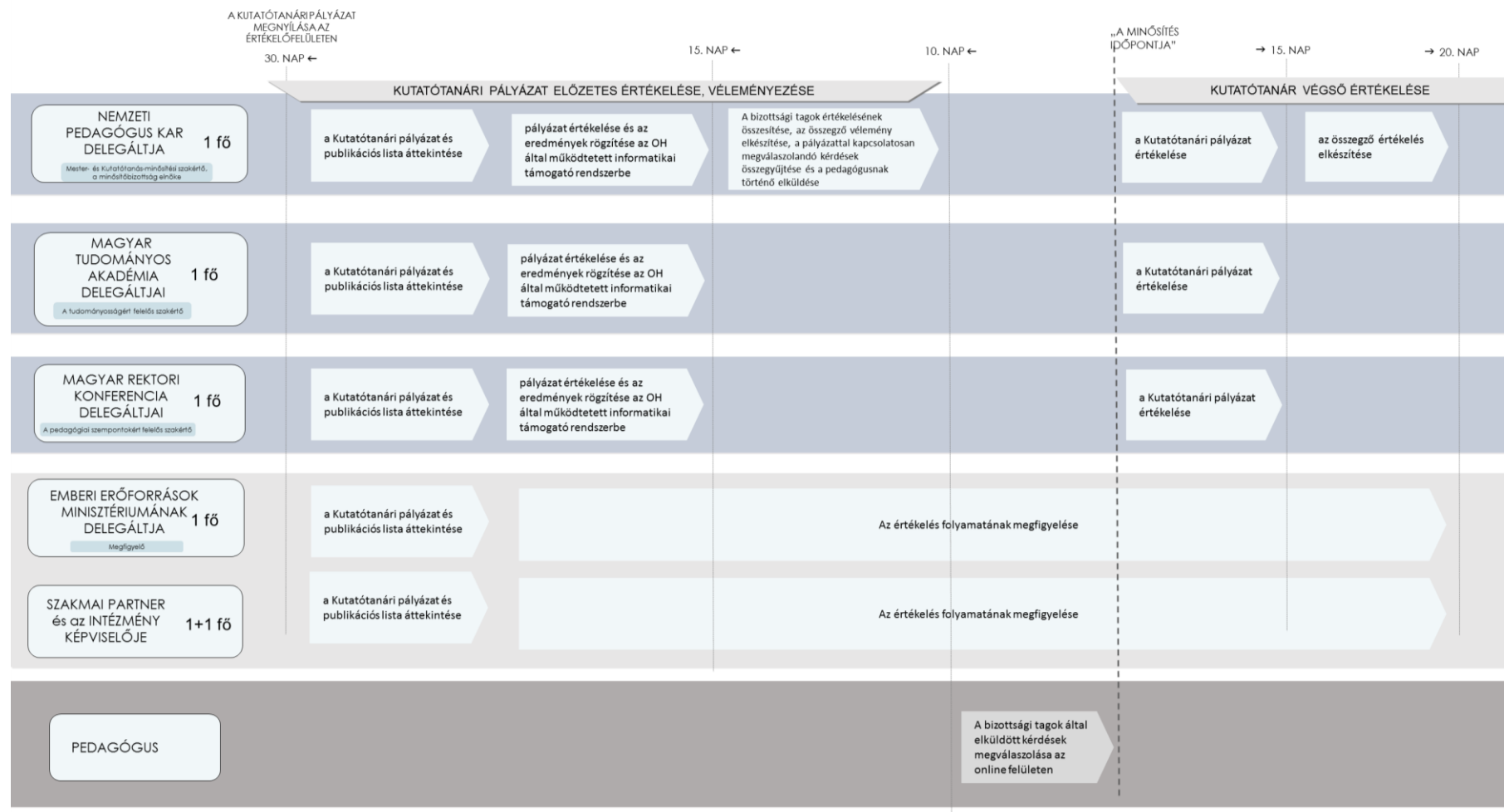
Az értékelés második fázisára csak akkor kerül sor, ha az előzetes értékelés során a minősítőbizottság úgy találja, hogy a pályázó tevékenységei megfelelnek a háromdimenziós tevékenységmodell követelményeinek, illetve a Kutatótanár pályázat is megfelelő színvonalú. Ellenkező esetben a jelölt eljárása az előzetes értékelés során sikertelen minősítéssel zárul, a pedagógus nem léphet Kutatótanár fokozatba. A benyújtott pályázatról szöveges értékelést kap, amely informálja arról, hogy mely területeken kell még fejlődnie, a pályázat mely részeit kell körültekintőbben elkészítenie. Az előzetes értékelés eredményéről a pedagógus a bizottság által szükségszerűen feltett tisztázó kérdésekkel egyidejűleg értesítést kap. A bizottság kutatóprogrammal kapcsolatos kérdéseit a bizottság elnöke a pályázat megismerésétől számított 20. napig megküldi a kutatótanár-jelölt részére, aki a kérdésekre 10 napon belül írásos visszajelzést ad, amely visszajelzéssel, a kérdésekre adott válaszaival megvédheti pályázatát.

Ezt követően a minősítőbizottság tagjai már csak a *II. számú értékelőlapot* használják, szükség esetén módosítják korábbi pontszámaikat.

Azok a pályázók lépnek Kutatótanár fokozatba, akik az értékelés összesítésekor kiemelkedő, legalább 85%-os eredményt érnek el.

3. sz. ábra: Értékelési fázisok a fokozatszerzés folyamatában

A KUTATÓTANÁRI PÁLYÁZAT ÉRTÉKELÉSÉNEK FOLYAMATA

Az emberi erőforrások minisztere által 2016. augusztus 11-én elfogadott tájékoztató anyag harmadik, javított változata.

8.3. Az értékelési folyamat részletes ismertetése

8.3.1. A pedagógus tevékenységének értékelése a háromdimenziós tevékenységmodell alapján

A Kutatótanár fokozat meghatározása a háromdimenziós tevékenységmodell segítségével történt. Ennek értelmében a Kutatótanár magas szintű fejlődést támogató, oktató, nevelő munkáját három fő dimenzió hatja át: a kutatás-innováció, a tudásmegosztó tevékenység és a tudatos szakmai fejlődés. A minősítés során a minősítőbizottság tagjainak először arról kell meggyőződniük, hogy a jelölt felkészült-e az ezekhez a dimenziókhoz kötődő (kutatótanári) tevékenységek ellátására.

A három kutatótanári tevékenységdimenzióhoz 4-4 kritériumot²⁰ fogalmaztak meg. Az így kapott tizenkét kritérium esetében külön-külön kell döntést hozniuk arról, hogy teljesül-e az adott kritérium a kutatótanár-jelölt korábbi (a Kutatótanár pályázat benyújtását megelőző) tevékenységére vagy sem.

A döntés meghozatalakor a minősítőknak minden rendelkezésükre álló információt figyelembe kell venniük, azaz:

- alaposan meg kell ismerkedniük a jelölt Kutatótanár pályázatának alábbi elemeivel:
 - szakmai önéletrajz,
 - **a szakmai életút bemutatása** és az abban leírtakat alátámasztó dokumentumok,
 - **bemutatóportfólió,**

A kritériumrendszer tartalmazó *I. számú értékelőlapot* lásd: 4. Melléklet: *Értékelőlap I.*

Az értékelőlapon minden kritérium mellett az „igen” vagy a „nem” válasz jelölhető („igen” =1 pont, „nem” =0 pont) aszerint, hogy az értékelő számára rendelkezésre álló információk alapján teljesül-e az adott kritérium a jelölt megvalósult tevékenységére vagy sem. Az „igen” válasz csak abban az esetben jelölhető, ha a kritérium teljesülését az értékelő rendelkezésére álló információk egyértelműen alátámasztják. A kutatótanár-jelöltnek a pályázatában megfogalmazott állításai önmagukban nem bizonyítják egy-egy kritérium teljesülését, csak akkor, ha a pályázat többi dokumentuma igazolja ezeket az állításokat. Nem jelölhető az „igen” válasz, ha az adott kritérium csak a kutatóprogramban tervezett (jövőbeli) tevékenységekre teljesül!

²⁰ A **dimenziókhoz kapcsolódó kritérium** olyan állítás, amelynek segítségével a tevékenységdimenziókhoz (kutatás-innováció, tudásmegosztás, tudatos szakmai fejlődés) kapcsolódóan vélemény alkotható a pedagógiai munka minőségéről.

A Kutatótanári tevékenységmodell dimenziói	Maximális pontszám
I. Kutatás-innováció	4
II. Tudásmegosztás	4
III. Tudatos szakmai fejlődés	4
Összesen:	12

Az értékelőlapot minden értékelőnek egymástól függetlenül kell kitöltenie az OH által működtetett informatikai támogató rendszerben legkésőbb 15 nappal a Kutatótanár pályázat megismerését követően.

8.3.2. A publikációs lista értékelése

A publikációs lista értékelése a szakmai önéletrajzban megadott publikációk alapján, pontozása a háromdimenziós tevékenységmodell kritériumainak értékeléséhez hasonlóan történik. A publikációs lista kitöltésekor a pedagógusnak ki kell választania és külön PDF dokumentumként a megadott helyre feltöltenie az általa legfontosabbnak tartott 4 publikációs tevékenységét és meg kell adnia ezek elérését is.

Az értékelési szempontrendszer tartalmazó I. értékelőlapot lásd: 4. Melléklet: *Értékelőlap I.*

Az értékelőlapon minden szempont mellett az „igen” vagy a „nem” válasz jelölhető („igen” = 1 pont, „nem” = 0 pont) aszerint, hogy az értékelő számára rendelkezésre álló információk alapján teljesül-e az adott szempont a jelölt publikációit tekintve vagy sem. Az „igen” válasz csak abban az esetben jelölhető, ha a szempont teljesülését az értékelő rendelkezésére álló információk egyértelműen alátámasztják. Nem jelölhető az „igen” válasz, ha az adott kritérium csak később megjelenő (jövőbeli) publikációs tevékenységekre teljesül! A publikációs lista értékelése során szererezhető maximális 4 pontból legalább 2-öt kell szereznie a kutatótanár-jelöltnek ahhoz, hogy pályázata végleges értékelése megkezdődhessen.

8.3.3. A Kutatótanár pályázat értékelési területek alapján történő értékelése

A jelölt kutatótanári pályázatát a minősítőbizottság egy részletesebb szempontrendszer alapján is értékeli. Ennek az értékelésnek eredményeképpen születik meg a végső döntés a Kutatótanár fokozat elnyeréséről. Az értékelés legfőbb célja annak megítélése, hogy a kutatótanár-jelölt kutatóprogramja megfelelő színvonalú-e, továbbá biztosítottak-e a program megvalósításának feltételei.

Az alábbi táblázatban foglaltuk össze az értékelés során vizsgált területeket és a hozzájuk tartozó maximális pontszámokat. A részletes szempontrendszert tartalmazó értékelőlapot az 5.Melléklet: *Értékelőlap II.* tartalmazza.

Értékelési terület	Maximális pontszám
1. A pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során	16
2. A kutatóprogram	16
3. A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs tevékenységeinek hasznosulása	16
4. A pedagógus önértékelése és reflektivitása	16
Összesen	64

Röviden az értékelési területekről

1. értékelési terület: A pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során

A kutatótanár-jelölt pályázatának bemutatóportfóliójában, a szakmai életút elemzésében részletesen ismerteti fejlődését, felkészültségét a K/KF/I tevékenységre és különböző, általa választott dokumentumokkal igazolja állításait. A Kutatótanár fokozathoz nem tartozik külön felkészülési szakasz. Ugyanakkor a mesterpedagógusi tevékenység utolsó éveiben a pályázó tudatosan készül a kutatótanári cím elnyerésére, megismerkedik annak kritériumrendszerével, így szakmai fejlődését, felkészülését is ebben az irányban tudja formálni. Az értékelés tehát nem csupán a szakmai fejlődést, hanem annak tartalmát is vizsgálja. Célja annak megállapítása, hogy a jelölt képes lesz-e végrehajtani kutatóprogramját. Az értékelés ebben az esetben elsősorban a bemutatóportfólió és a szakmai életút elemzése alapján történik, de figyelembe vehető az intézményi önértékelés pedagógusra vonatkozó eleme vagy a visszajelzések ez irányú tartalma.

2. értékelési terület: A kutatóprogram

A kutatóprogram tartalmazza a kutatótanár-jelölt jövőre vonatkozó terveit, vállalásait. Az értékelés során a minősítőbizottságnak meg kell vizsgálnia, hogy a kutatóprogram elég alaposan átgondolt-e, tisztázottak-e a célok, adekvátak-e az elérésükhöz rendelt tevékenységek, továbbá az önértékelést segítő sikerkritériumok. Az értékelőknek szem előtt kell tartaniuk, hogy a kutatóprogramnak hozzá kell járulnia a tanítás-nevelés eredményességének növeléséhez, hiszen a Kutatótanár fokozat megszerzésének ez alapvető feltétele. Valamint azt is, hogy a kutatás-innováció dimenzióban kellően egymásra épül-e a két tevékenység. A 2. értékelési területértékelése értelemszerűen elsősorban a kutatóprogram alapján történik, de a Kutatótanár pályázat védésén hallottak is befolyásolhatják azt.

3. értékelési terület: A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs tevékenységeinek hasznosulása

Nagyon fontos, hogy a Kutatótanár tevékenységei lehetőség szerint minél tágabb hatókörben hasznosuljanak, alapvető elvárás a Kutatótanárral szemben, hogy tevékenységeit, tapasztalatait, eredményeit megossza, s ezt ne csupán szűkebb, hanem tágabb szakmai környezetben tegye. Éppen emiatt a minősítőbizottságnak vizsgálnia kell a múltbeli tevékenységek intézményi (vagy más szakmai közösségben érvényesülő), illetve intézményen túlmutató (regionális, országos) hatását, továbbá a kutatóprogramban vállaltak várható hasznosulását. A múltbeli tevékenységek hasznosulása elsősorban a szakmai életút elemzéséből, az ehhez csatolt dokumentumokból, illetve a bemutatóportfólió egyes részei alapján (például szakmai közösség beszámolója) ítéltető meg, de most is figyelembe vehetők a más forrásból (pl. ha a pályázat bemutatásra kerül, akkor a bemutató során) szerzett információk is.

4. értékelési terület: A pedagógus önértékelése, reflektivitása

A Kutatótanárral szemben támasztott egyik legfontosabb követelmény a reflektivitás, azaz hogy a pedagógus folyamatosan elemezze pedagógiai gyakorlatát. A Kutatótanár képes arra, hogy felismerje a környezetében felmerülő problémákat, szakmai kihívásokat, azokra K/KF/I tevékenységet építsen, és eközben folyamatosan értékelje a fejlesztés hatásait, felismerje az érvényes eljárásokat.

Ez biztosítja a pedagógus folyamatos szakmai fejlődését. Éppen emiatt az értékelőknek részletesen kell vizsgálnia a pedagógus reflektivitását, önértékelését. Azt, hogy miképp gondolkodik saját tanulási és fejlődési folyamatáról és annak eredményeiről, valamint a további szakmai terveiről. Ennek a területnek az értékelésekor a Kutatótanár pályázat összes dokumentumát figyelembe kell venni.

8.3.3.1. Az értékelés az 1–4. terület mentén

Az értékelés második fázisában a minősítőbizottság tagjainak pontszámmal és szövegesen is értékelniük kell a pályázatot a megadott területek részletes szempontsora mentén. Az értékeléskor a minősítőbizottság tagjainak a rendelkezésükre álló minden információt figyelembe kell venniük, azaz alaposan meg kell ismerkedniük a jelölt Kutatótanár pályázatának minden elemével.

Az értékelés során a minősítőbizottság tagjai pontszámmal értékelik a *II. számú értékelőlap* négy területét (1. A pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során; 2. A kutatóprogram; 3. A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációstevékenységeinek hasznosulása; 4. A pedagógus önértékelése, reflektivitása). Ehhez szempontonként 8-8 állításról kell eldönteni, hogy teljesülnek-e a Kutatótanár pályázatban. Ha az adott állítás teljesül, akkor 2 pont, ha csak részben teljesül, akkor 1 pont, ha pedig nem teljesül, akkor 0 pont adható.

A pontszám mellett az értékelőnek minden területhez kötődően szöveges értékelést is kell készítenie. Ebben a szöveges értékelésben az értékelőnek tényszerűen kell kiemelnie a pályázat erősségeit, illetve hiányosságait az értékelőlapon segítségül megadott részletes szempontsor mentén. Továbbá konkrét példákkal kell magyaráznia az általa adott pontszámot, azaz miért látta úgy, hogy bizonyos állítások teljes mértékben, csak részben vagy nem teljesültek. Az értékelőnek a szöveges értékelésben lehetősége van a részletes szempontsorban konkrétan meg nem fogalmazott, de általa fontosnak tartott szempontokra is kitérni.

8.3.4. A pontszámok összesítése az előzetes értékelés során

A *II. számú értékelőlap* négy elemét (1. A pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során; 2. A kutatóprogram; 3. A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs tevékenységeinek hasznosulása; 4. A pedagógus önértékelése, reflektivitása) minden értékelőnek, az MTA, MRK és NPK által delegált 1-1 személynek, egymástól függetlenül kell kitöltenie az OH által működtetett informatikai támogató rendszerben legkésőbb a minősítés időpontját megelőző 15. napig.

A kutatótanári a minősítés időpontját megelőző 15. napig a minősítőbizottság tagjai kitöltik az OH által működtetett informatikai támogató rendszerben a jelölt pályázatának értékelését a háromdimenziós tevékenységmodell és a publikációs lista alapján (*I. számú értékelőlap*) majd a részletesebb szempontrendszer első négy területe alapján (*II. számú értékelőlap* első négy értékelési területe).

Az eredmények az informatikai támogató rendszerben kerülnek összesítésre.

8.3.4.1. A háromdimenziós tevékenységmodell alapján történő értékelés összesítése

Az összesítés során azok a kritériumok kapnak „igen” minősítést, amelyeket az értékelők többsége igaznak talált a jelölt tevékenységére vonatkozóan, azaz amelyek esetében az 3 értékelőből legalább 2 az „igen” választ jelölte meg. A jelölt tevékenységére teljesülő kritériumok mindegyike 1 pontot ér, így maximálisan 12 pont szerezhető.

A jelöltnek **minden kutatótanári tevékenységdimenzió esetén legalább 1 pontot, összesen pedig legalább 6 pontot** kell szereznie ahhoz, hogy a végleges értékelés megkezdődhessen.

Ha a pályázó egy vagy több kutatótanári tevékenységmodell dimenzió esetében nem szerzett pontot vagy összesen legfeljebb 5 pontot ért el, akkor az adott ciklusban nem védheti meg kutatótanári pályázatát, és Kutatótanár fokozatba nem sorolható át. Ez esetben a bizottság döntésének értelmében az OH kiállítja a sikertelenséget igazoló tanúsítványt a pedagógus számára.

Példák:

Dimenziók	Elért pontszám
I. Kutatás–innováció	3
II. Tudásmegosztás	1
III. Tudatos szakmai fejlődés	2
Összesen:	6
Eredmény: Megtörténhet a Kutatótanár pályázat végleges értékelése.	

Magyarázat: Minden tevékenységdimenzió esetében elérte a minimálisan szükséges 1 pontot, és összesített pontszáma is elérte a 6 pontot.

Dimenziók	Elért pontszám
I. Kutatás–innováció	3
II. Tudásmegosztás	0
III. Tudatos szakmai fejlődés	4
Összesen:	7
Eredmény: Nem történhet meg a Kutatótanár pályázat végleges értékelése. (Kutatótanár fokozatba nem sorolható.)	

Magyarázat: A II. dimenzió (tudásmegosztás dimenzió) esetében 0 pontot szerzett. (A jelöltnek nem sikerült bizonyítania, hogy tevékenységei között megjelennek a tudásmegosztás dimenzió elemei.)

Dimenziók	Elért pontszám
I. Kutatás–innováció	2

II. Tudásmegosztás	2
III. Tudatos szakmai fejlődés	1
Összesen:	5
Eredmény: Nem történhet meg a Kutatótanár pályázat végleges értékelése. (Kutatótanár fokozatba nem sorolható.)	

Magyarázat: Összesített pontszáma kevesebb, mint 6. (Összességében nem éri el a küszöbszintet, erősítendőek a kutatótanári tevékenységek.)

8.3.4.2. A publikációs lista értékelésének összesítése

Az összesítés során azok a szempontok kapnak „igen” minősítést, amelyeket az értékelők többsége igaznak talált a jelölt publikációs tevékenységére vonatkozóan, azaz amelyek esetében az 3 értékelőből legalább 2 az „igen” választ jelölte meg. A jelölt publikációs tevékenységére teljesülő szempontok mindegyike 1 pontot ér, így maximálisan 4 pont szereshető.

A jelöltnek **összesen legalább 2 pontot** kell szereznie. Ennek teljesülése esetén a Kutatótanár pályázat végleges értékelése megtörténhet.

Ha a pályázó nem éri el a minimális 2 pontot, akkor az adott ciklusban Kutatótanár fokozatba nem sorolható át, a minősítési eljárás eredménye sikertelen.

8.3.4.3. Az értékelési területek szerint történő értékelés összesítése

A számítógépes rendszer kiszámítja a Kutatótanár pályázat értékelésére szolgáló szempontrendszer 4 területére adott pontszámok átlagát, így területenként legfeljebb 16 pont szereshető. A szempontokhoz tartozó szöveges értékeléseket egymás alá illeszti, így a minősítőbizottság elnöke minden véleményt láthat.

Ezután az informatikai támogató rendszer kiszámítja a négy átlagpontszám összegét, így maximálisan 64 pont szereshető. Akkor kerülhet sor a pályázat végleges értékelésére, ha a bizottsági tagok által adott pontszámok összesítését követően a százalékos eredmény **legalább 75%**.

8.3.5. Az értékelés összesítése és a döntés – végleges értékelés

Az értékelők a véglegesített pontszámokat feltöltik az OH által működtetett informatikai támogatórendszerbe. Ezt követően az informatikai támogató rendszerben megjelenik az Összegző értékelőlap (lásd: 6. Melléklet: *Összegző értékelőlap*). Ezen megjeleníti a háromdimenziós tevékenységmodell és a publikációs lista alapján történő értékelés során szerzett pontszámokat, illetve a Kutatótanár pályázat értékelésének eredményét. Ez utóbbi esetben ismét kiszámítja:

1. értékelési területenként az átlagpontszámot²¹,
2. majd az így kapott átlagpontszámok összegét és a jelölt százalékos eredményét.

Ha a jelölt százalékos eredménye **legalább 85%**, akkor a jelölt Kutatótanár pályázata sikeres, a jelölt Kutatótanár fokozatba sorolandó.

Ha a jelölt százalékos eredménye 85%-nál kevesebb, akkor a Kutatótanár pályázat sikertelen, a jelölt ebben a ciklusban nem kerül Kutatótanár fokozatba.

A minősítőbizottság a döntését a jelölt és az intézményvezetője számára a Kutatótanár pályázat elbírását követően a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendeletben foglalt határidők betartásával az OH által működtetett informatikai támogató rendszerben hozzáférhetővé teszi.

A Kutatótanár pályázat végleges értékelését követő 5. napig a minősítőbizottság elnöke összegző szöveges értékelést ír, amelyben:

- kitér arra, hogy a háromdimenziós tevékenységmodell mely tevékenységszervezeti mentén érzékelt hiányosságokat, mely tevékenységek erősítését javasolja,
- területenként (1. A pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során; 2. A kutatóprogram; 3. A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációstevékenységeinek hasznosulása; 4. A pedagógus önértékelése, reflektivitása) értékeli a jelölt Kutatótanár pályázatát, kiemelve a pályázat erősségeit és a fejlesztendő elemeket.

Az elnök az összegző szöveges értékelésben a minősítőbizottság többi tagjának véleményét is megjeleníti.

A Rendelet 10/G. § (2) bekezdése értelmében az elnök jóváhagyásra küldi a bizottság tagjai részére az elkészített összegző értékelést. A jóváhagyás során a korábban adott pontszámok módosítására már nincs lehetőség, a szöveges értékelés kerülhet pontosításra. Amennyiben a bizottság valamennyi tagja jóváhagyja az értékelést, az értékelési folyamat lezárul, az összegző értékelő lap nyomtathatóvá válik.

²¹ Ez az átlagpontszám eltérhet a korábban számítottól, hiszen az értékelők megváltoztathatták pontszámaikat!

Amennyiben a bizottság valamely tagja módosítást kér az összegző értékelésben, úgy az visszakerül az elnökhöz, aki a szükséges módosítások elvégzését követően újra jóváhagyásra küldi a dokumentumot a bizottság tagjainak.

Az elnök az *Összegző értékelőlapot* aláírja, és legkésőbb a kutatótanári a minősítés időpontjától számított 20. napig feltölti az OH által működtetett informatikai támogatórendszerbe. Az OH az összegző értékelés informatikai rendszerbe való feltöltésétől számított tizenöt munkanapon belül elektronikus tanúsítványt állít ki és az összegző értékelést a pedagógus, valamint az őt foglalkoztató intézmény vezetője számára elérhetővé teszi az informatikai rendszerben.

Az értékelési folyamat lépéseit a 2. táblázat összegzi.

2. táblázat: A minősítés során végzett értékelés összefoglaló táblázata

Értékelés	Figyelembe vett dokumentumok, események	Teljesítendő kritérium		Teljesítés esetén	Sikertelenség esetén
A háromdimenziós tevékenységmodell alapján I. Kutatás–innováció II. Tudásmegosztás III. Tudatos szakmai fejlődés	szakmai önéletrajz, szakmai életút bemutatása és az ehhez mellékelt dokumentumok, bemutatóportfólió, intézményi önértékelés, tanfelügyeleti ellenőrzés pedagógusra vonatkozó megállapításai	dimenzió nként legalább 1, összesen legalább 6 pont	A három kritérium együttes megléte szükséges!	A pedagógus megkapja a bizottság kérdéseit, majd sor kerül a végleges értékelésre	A Kutatótanár pályázat értékelése nem történhet meg. Alacsonyabb fokozatban marad. (Összegző értékelését ekkor is megkapja.)
A publikációs lista alapján	a szakmai önéletrajz részeként kitöltött publikációs lista	legalább 2 pont			
A területek mentén 1. A pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során 2. A kutatóprogram 3. A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs tevékenységeinek hasznosulása 4. A pedagógus önértékelése, reflektivitása	Kutatótanár pályázat, intézményi önértékelés, tanfelügyeleti ellenőrzés pedagógusra vonatkozó megállapításai	legalább 75%			
DÖNTÉS: A Kutatótanári minősítés időpontját megelőző 10. napig, az értékelési folyamat 20. napjáig					
A területek mentén 1. A pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során 2. A kutatóprogram 3. A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációstevékenységei nek hasznosulása 4. A pedagógus önértékelése, reflektivitása	a Kutatótanár pályázat kapcsán feltett kérdésekre adott szakmai válaszok	legalább 85%		Kutatótanár fokozatba léphet.	Alacsonyabb fokozatban marad. (Összegző értékelését ekkor is megkapja.)
DÖNTÉS: A kutatótanári minősítés időpontját követő 20. napig.					

III. rész – További tudnivalók

9. A Kutatótanári minősítés etikai kritériumai

A minősítési folyamat nélkülözhetetlen, alapvető kritériuma a személyiségi jogok, a személyes adatok és a szerzői jogok tiszteletben tartása.

A személyiségi jogokra, illetve az érintett személyes adatainak kezelésére vonatkozó rendelkezések

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (3) bekezdése értelmében nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárult.

A Ptk. 2:43. § g) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése.

A minősítési eljárás során személyes adatok (így többek között az érintett neve, képmása, hang-, videofelvétele) az érintettek hozzájárulása alapján, célhoz kötötten kezelhetők az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Info tv.) rendelkezéseinek maradéktalan betartásával. Azonban figyelembe véve a minősítési eljárás sajátosságait, az érintettek széles körét – mely megnehezítené az érintettek hozzájáruló nyilatkozatainak összegyűjtését –, a pedagógusnak a minősítés teljes folyamata alatt, valamint a kutatóprogram megvalósítása alatt is **biztosítania** kell a gyermekek, tanulók/résztvevők **anonimitását**, különös tekintettel a képmás, hang- és videofelvétel készítésének eseteit; az egyes elemzések során a gyermekek, tanulók neve és egyéb személyes adatai azonosításának alkalmatlanná tételével. Kizárólag kép-, illetve hangszerkesztő program segítségével módosított, felismerhetetlenné tett, az érintett azonosítására semmilyen módon nem alkalmas felvétel nyújtható be a pályázat részeként. Az érintett neve – a gyermekek, tanulók neve kivételével – kizárólag abban az esetben jelenhet meg a pályázati anyagban, amennyiben az a felhasznált szellemi termék miatt szükséges vagy a fejlesztés során megvalósuló együttműködés megengedi.

A szerzői jogokra vonatkozó rendelkezések

A pedagógus a fokozatszerzésre irányuló szándékának jelzésével, illetőleg a nem kötelező minősítési eljárásra történő jelentkezésével egyidejűleg ráutaló magatartással (a jelentkezéssel) vagy kifejezetten írásban, önként hozzájárul ahhoz, hogy a minősítési eljárásban közreműködők a pályázati anyagát megismerhetik és a vonatkozó jogszabályi keretek között azt kezelhetik. Az OH a pedagógus

pályázati anyagát azonban csak abban az esetben használhatja fel a pedagógusok továbbképzése alkalmával és céljából, amennyiben erre vonatkozóan a pedagógus és az OH előzetesen felhasználási megállapodást kötnek (a szerzői jogok védelme érdekében).

Az OH a pedagógus pályázati anyagának oktatás céljából történő felhasználása során köteles a szerzőt megjelölve hivatkozni.

A pedagógus a minősítési folyamat során kötelezettséget vállal arra, hogy pályázatában a szerzői jogokról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) szabályait tiszteletben tartja, tartózkodik a plágium bármilyen megvalósításától.

Plágiumnak számít (lásd:2.Melléklet: *Eredetiségnyilatkozat*):

- más dokumentumainak felhasználása saját dokumentumként, megfelelő hivatkozás nélkül,
- más reflexióinak felhasználása saját dokumentumként, megfelelő hivatkozás nélkül,
- más publikált gondolatainak saját gondolatként való feltüntetése, például többek között tankönyvek, feladatlapok, tesztkönyvek, honlapokon megjelenő anyagok forrásmegjelölés nélküli felhasználása,
- más együttműködési megállapodásának sajátként való benyújtása.

Ehhez kapcsolódik a Kutatótanár pályázat részeként azon eredetiségnyilatkozat aláírása, amelyben a pedagógus nyilatkozik arról, hogy Kutatótanár pályázata – az abban közölt tartalmak és eredmények – saját önálló munkája eredménye, és valamennyi forrásra történő hivatkozást megjelölt.

Ennek megfelelően a pedagógus köteles pályázatában, annak valamennyi dokumentumában jelezni mindazon szerzőket, műveket, tartalmakat és eredményeket, amelyek nem saját önálló munkájából származnak. A hivatkozások által egyértelműen elkülöníthetővé és azonosíthatóvá kell válnia a saját és a hivatkozott tartalmaknak, szerzőknek és eredményeknek.

Jogkövetkezmények a személyiségi jogok, a személyes adatok kezelése és a szerzői jogok megsértése esetén

A személyiségi jogok és a szerzői jogok vonatkozásában elkövetett bármely mulasztás, jogsértés a vonatkozó jogszabályokból eredő jogkövetkezményeken túl magával vonja a minősítési eljárás eredménytelenségét. Különösen plágium esetén a Kutatótanár pályázat sikertelennek minősül és újabb két év szakmai gyakorlat megszerzése után ismételhető meg legkorábban a minősítési eljárás az átdolgozott pályázattal.

10. Formai követelmények

Minden, az eljárás során újonnan készített dokumentumra – ide értve a Kutatótanár pályázat dokumentumait és a kutatóprogram végén készítendő záró kutatási beszámolót is – az alábbi követelmények vonatkoznak.

- Times New Roman betűtípus,
- 12-es betűméret,
- 1,5-es sorköz,
- normál margók (mind a 4 oldalon 2,5 cm)
- A4-es lapméret.
- Művészeti alkotások esetén (zeneművek, festmények, táncelőadások) esetén az ezekről készített hang-, kép- és videóanyagot is tartalmazhat a Kutatótanár pályázat. Az informatikai rendszerben méretük vagy típusuk miatt fel nem tölthető fájlokat CD mellékletként kell eljuttatni az OH címére. (Ezekben az esetekben előzetes egyeztetés szükséges az OH területileg illetékes Pedagógiai Oktatási Központjának munkatársaival.)

Többoldalas dokumentumok esetén folyamatos oldalszámozás beállítása szükséges.

Az informatikai felületekre valamennyi dokumentumot egységesen, **PDF-formátumban** kell feltölteni.

A Kutatótanár pályázatra vonatkozó formai követelmények

A pedagógus által korábban elkészített dokumentumokat (például azokat, amelyeket igazoló dokumentumként csatol a szakmai–kutatói életút elemzéséhez vagy bemutatóportfóliójába) nem szükséges módosítani, azok eredeti formájukban, átszerkesztés nélkül, de PDF-formátumban mentve kerülhetnek feltöltésre.

A pályázatok véglegesítéséhez minden kötelező dokumentumot fel kell tölteni, illetve a szükséges adatokat hiánytalanul megadni.

A záró kutatási beszámolóra vonatkozó formai követelmények

A záró kutatási beszámoló terjedelme mellékletek nélkül 50–70 oldal.

A beszámolót szintén folyamatos **oldalszámozással**, részletes **tartalomjegyzékkel** kell benyújtani.

IV. rész – Mellékletek

1. Melléklet: Együttműködési megállapodás – tervezet, minta

Együttműködési megállapodás a kutatóprogram végrehajtásának támogatására²²

Amely létrejött²³

egyrésről	intézmény: székhely: képviselő: OM-azonosító: (a továbbiakban: Intézmény)
másodrésről	név: lakcím: OM-azonosító: (a továbbiakban: Pedagógus)
harmadrésről	szakmai szervezet: székhely: képviselő: (a továbbiakban: Kutatási Szakmai Partner)

között a mai napon és helyen, az alábbiak szerint:

Előzmények:

A 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 9/B. § (4) bekezdés g) pontja alapján a Kutatótanár fokozat megszerzéséhez szükséges a kutatóprogram végrehajtását elősegítő partner és a Kutatótanár fokozatot elérni kívánó pedagógus²⁴, valamint a pedagógust foglalkoztató intézmény között együttműködési megállapodás kötése.

²² E dokumentum szerkeszthető, adaptálható.

²³ Amennyiben programjának megvalósításához további partnerek kapcsolódnak, bővítse a felsorolást és adja meg a szükséges adatokat.

²⁴ A „pedagógus” kifejezés alatt valamennyi, a Rendelet hatálya alá tartozó pedagógus munkakört értünk, beleértve tehát valamennyi köznevelési intézményben pedagógus munkakörben, pedagógiai előadó vagy pedagógiai szakértő munkakörben, foglalkoztatási jogviszonyban (közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban) foglalkoztatottat, valamint a Gyvt. hatálya alá tartozó intézményben pedagógus munkakörben foglalkoztatottakat ide értve a bölcsődében, egységes óvoda-bölcsődében pedagógus munkakörben foglalkoztatottakat is.

1.²⁵ A jelen *Együttműködési megállapodás* a kutatóprogramot megvalósító Kutatótanár és az annak megvalósítását támogató, befogadó, felhasználó szakmai közösség, illetve a kutatási szakmai partner között jön létre **határozott időtartamra, a kutatóprogram megvalósításának időtartamára.**

2. Jelen *Együttműködési megállapodás* aláírásával a felek partnerségre lépnek, és kifejezik azon szándékukat, hogy a jövőben együttműködnek a jelen nyilatkozatban meghatározott célok megvalósítása érdekében.

3. Az *Együttműködési megállapodás* általános célja, hogy a pedagógus egyéni céljait, elképzeléseit és szakmai közössége, kutatási szakmai partnere céljait, terveit, programját, esetleges igényeit tisztázza és közelítse egymáshoz annak érdekében, hogy a kutatótanár tevékenysége beágyazódhasson a pedagógus szakmai közösségeinek, partnereinek életébe, és ezzel hozzájárulhasson a szakmai közösségek, partnerek és a köznevelési rendszer más szereplőinek eredményességéhez, fejlődéséhez.

Ezek alapján a felek által elérni kívánt közös cél/célok:

.....

4. Az *Együttműködési megállapodásban* rögzített cél/célok elérése érdekében a Pedagógus vállalja:

.....

Az Intézmény vállalja:

.....

Továbbá a hatályos szabályozásnak megfelelően a pedagógus a kutatóprogram megvalósításának első évében az alábbiak szerinti munkaidő-kedvezményben részesül:

²⁵ Amennyiben kutatóprogramjához több partner is kapcsolódik, a szövegrészeket egészítse ki.

.....

A kutatóprogram megvalósításához kapcsolódó munkaidő-kedvezményt a felek évente felülvizsgálják, egyeztetik, és közös megegyezéssel módosíthatják.

A Kutatási Szakmai Partner vállalja²⁶:

.....

5. Kapcsolattartás

5.1. Az Intézmény részéről a kutatóprogram végrehajtásának támogatásáért felelős kapcsolattartó:

Név:

Beosztás:

Elérhetőségei:

5.2. A Kutatási Szakmai Partner részéről a felelős kapcsolattartó²⁷:

Név:

Beosztás:

Elérhetőségei:

6. A Felek jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során a jelen megállapodásban foglalt célok megvalósítása érdekében a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni. Ennek keretében egymást haladéktalanul kötelesek tájékoztatni minden, a jelen megállapodás szempontjából jelentős kérdésről.

A jelen együttműködési megállapodásra vonatkozó – annak szövegezésével, értelmezésével, és alkalmazásával kapcsolatban felmerülő – esetleges jogvitákat a felek közösen, jóhiszeműen eljárva rendezik.

7.

A Felek az együttműködési megállapodást közös megegyezéssel, írásban bármikor jogosultak megszüntetni. Erről az intézményvezető haladéktalanul értesíti az Oktatási Hivatalt.

A Felek jogosultak a jelen együttműködési megállapodásukat bármikor írásban legalább 30 napos felmondási idő biztosításával felmondani. A felmondási idő kezdete a felmondás címzett

²⁶ Amennyiben további partnerek kapcsolódnak programjához vállalásaikat írja le.

²⁷ Amennyiben további partnerek kapcsolódnak programjához, kapcsolattartási adataikat szűrja be.

általi kézhezvételét követő nap. Erről a felmondást kezdeményező fél haladéktalanul értesíti az Oktatási Hivatalt.

Amennyiben a szakmai partner mondja fel a megállapodást, a Kutatótanár köteles 6 hónapon belül gondoskodni a külső szakmai partner pótlásáról.

A Rendelet 14. § (4) bekezdésének d) pontjában foglalt esetét kivéve, az intézmény csak az Oktatási Hivatal jóváhagyását követően mondhatja fel a megállapodást.

8. A Felek a szervezeti rendjük, jogszabályi kötelezettségeik alapján az arra illetékes szervük jóváhagyásával jelen megállapodást elolvasás után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag 4 példányban írták alá.

Az Együttműködési megállapodásban foglaltak az aláírók egybehangzó szándékát tükrözik és közös megegyezés esetén módosíthatók.

Dátum:....., 20..... hónapnap

..... az Intézmény részéről	 Külső Kutatási Szakmai Partner ²⁸²⁹
..... a Pedagógus	

Melléklet:

Kutatóprogram

²⁸ Az Együttműködési megállapodást kék tollal történő aláírással és az érintett intézmények, szervezetek pecsétjével is el kell látni.

²⁹ Amennyiben további partnereket nevezett meg a nyilatkozatban, bővítse az aláírók sorát.

2. Melléklet: Eredetiségnyilatkozat

Eredetiségnyilatkozat

A pedagógus neve:

Oktatási azonosítója:

Alulírott büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem és aláírással igazolom, hogy Kutatótanár pályázatom saját, önálló munkám, a benne foglalt dokumentumok és reflexiók egyaránt. A hivatkozott nyomtatott és elektronikus források (például tankönyvek, feladatlapok, honlapok) felhasználása a szerzői jogok általános szabályainak megfelelően történt.

Tudomásul veszem, hogy a Kutatótanár pályázat esetén plágiumnak számít:

- más dokumentumainak felhasználása saját dokumentumként, megfelelő hivatkozás nélkül,
- más reflexióinak felhasználása saját dokumentumként, megfelelő hivatkozás nélkül,
- más publikált gondolatainak saját gondolatként való feltüntetése, például többek között tankönyvek, feladatlapok, tesztkönyvek, honlapokon megjelent anyagok forrásmegjelölés nélküli felhasználása,
- más együttműködési megállapodásának sajátként való benyújtása.

Alulírott kijelentem, hogy a plágium fogalmát megismertem, és tudomásul veszem, hogy a 326/2013. (VIII. 30.) kormányrendelet³⁰ értelmében az eredetiségnyilatkozatban vállalt kötelezettségem megsértése a minősítési eljárás sikertelenségét vonja maga után.

Dátum:, év hó nap

aláírás

³⁰ A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 12/C §. (1), (2) bekezdés

3. Melléklet: Lehetséges forgatókönyv a Kutatótanár pályázat szakmai közönség előtt történő bemutatásához

Amennyiben sor kerül a pályázat nyilvános bemutatására, úgy az előadás előkészítéséhez és megtartásához segítséget nyújtva az alábbi támpontok figyelembevételét javasoljuk.

1. Bemutatkozás

A pedagógus bemutatkozása, a szakmai életút – a Kutatótanár pályázat szempontjából legfontosabb – mérföldköveinek kiemelése. Ennek célja, hogy a jelenlévők megismerjék a pedagógus pályafutását meghatározó személyes, intézményi, társadalmi, környezeti tényezőket. A pedagógus értékeli eddigi szakmai eredményeit, megmutatja, milyen előzmények vezettek kutatótanári tevékenységéhez. A bemutatkozásban a Kutatótanár pályázat szempontjából releváns életútelemekre kell fókuszálni.

Javasolt időkeret: 5 perc

2. Az előző mesterprogram megvalósításának bemutatása

A pedagógus összegzi az előző mesterprogram során végzett tevékenységét.

- Bemutatja, hogy mik voltak mesterprogramjának fő célkitűzései, ezek elérésére milyen tevékenységeket végzett, milyen eredményeket ért el.
- Kiemeli, hogy az előző mesterprogram tevékenységei hogyan hasznosultak szakmai közösségében, közösségeiben, hogyan segítették azok fejlődését, céljait, megújítását.
- Összegzi a tevékenységéről kapott visszajelzéseket, adatokat.
- Megmutatja, hogy tudásából, tapasztalataiból kikkel, mit, milyen módon osztott meg.
- Kiemeli erősségeit és továbbfejlődési lehetőségeit.
- Utal a mesterprogram esetleges módosításaira.
- Kiemeli, elemzi az előző időszakban végzett feltáró–elemző és fejlesztő–újítótévékenységeit, s azok kapcsolódását a kutatótanároktól elvárt tevékenységekhez, hogy bizonyítsa felkészültségét a kutatótanári tevékenységekre.

Javasolt időkeret: 20 perc

3. A kutatóprogram bemutatása

A pedagógus bemutatja a következő időszakra tervezett programját.

- Bemutatja a kutatóprogram problémafelvetését, fő célkitűzéseit, indokolja ezek megalapozottságát. Megmutatja, hogy a kutatási célok hogyan kapcsolódnak a szakmai közösség, a köznevelés igényeihez, miként épül egymásra a kutató és az innovációs tevékenység.

- Ismerteti a tervezett kutatás–innováció dimenzió főbb tevékenységeit. Kiemeli, hogy a tervezett tevékenységek hogyan illeszkednek a Kutatótanár fokozat elvárásaihoz.
- Kiemeli a tervezett produktumokat, eredményeket.
- Megmutatja, hogy K/KF/I tevékenységének következtetései, tapasztalatai hogyan fognak hasznosulni szakmai közösségében, a köznevelésben.
- Kiemeli a tudásmegosztás tervezett alkalmait.

Javasolt időkeret: 25perc

4. Szakmai beszélgetés

- A jelenlévők kérdezhetnek, véleményt nyilváníthatnak az elhangzottakról.
- A pedagógus válaszol az elhangzott kérdésekre, reagál a véleményekre.

Javasolt időkeret: 10 perc

A Kutatótanár pályázat bemutatásánál az alábbi szempontokra érdemes figyelni:

- látható legyen a szakmai fejlődés útja,
- megjelenjen a személyes, az intézményi, a szakmai-kutatói és a köznevelési rendszer perspektívája is,
- látható legyen a célok– tevékenységek – eredmények összefüggése,
- kiemelt szerepet kapjon a kutatás-innováció összekapcsolódásának elemzése,
- megmutassa a pályázó erősségeit és a fejlesztendő kompetenciákat is,
- egyértelműen látható legyen tevékenységének hasznosulása szakmai közösségében, szaktudományában, a köznevelésben,
- bemutassa a formális és informális tudásmegosztást,
- kiemelje a kollégákkal, szakmai-kutatói partnerekkel (hazai és nemzetközi) való együttműködést,
- legyen összefüggés a megelőző Mesterpedagógusi tevékenysége és a kutatóprogram között,
- legyen íve az előző mesterszakasz és a kutatóprogram bemutatásának, derüljön ki, hogy milyen erősségeket visz tovább, miben változtat, miben fejleszti még magát, milyen új irányba tervez, ezt mi indokolja,
- azok számára is áttekinthető, érthető legyen a bemutató, akik nem látták előzetesen a pedagógus Kutatótanár pályázatát,
- szerzői jogok figyelembe vétele, a hivatkozások pontos feltüntetése az előadás során is.

4. Melléklet: Értékelőlap I.

A pedagógus tevékenységének értékelése a háromdimenziós tevékenységmodell alapján

Az alábbi mondatokban a vessző „vagy” értelmű, azaz a felsorolás bármely elemének teljesülése elegendő az „igen” válasz jelöléséhez!

		IGE N	NE M
Kutatás-innováció dimenzió			
1	Rendszeresen végez saját és intézménye tevékenységének eredményességét javító, a tanulók, gyermekek fejlődését szolgáló vizsgálatokat, kutatást, fejlesztést. <i>A pedagógus gyakorlatában dokumentálhatóan meghatározó elem a vizsgálódás, kutatás vagy ezekre alapuló fejlesztés.</i>	igen	nem
2	A köznevelési rendszerhez kötődő, pedagógiai, tantárgy-pedagógiai jelenségeket, szaktárgyi kérdéseket problémaérzékenyen, tudományos igényvel elemez. <i>A vizsgálat, kutatás túllép az adatgyűjtésen, megfelel a kutatás alapvető követelményeinek, metodológiájának. Bármilyen kutatási megközelítés alkalmazható, a lényeg, hogy a választott kutatási megközelítéssel összhangban álljon a vizsgált probléma és a használt módszertan.</i>	igen	nem
3	Kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációseredményei bizonyíthatóan hozzájárulnak a köznevelési gyakorlat eredményességéhez. <i>A kutatás, vizsgálat vagy kutatás-fejlesztés vagy innováció fókuszában olyan probléma megfogalmazása áll, amely a köznevelés szempontjából releváns. Kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációseredményeinek értelmezése túllép az adatok ismertetésén, tervet, javaslatokat, tényeket tartalmaz arra nézve, hogy miképp hasznosítható/hasznosult a konkrét pedagógiai fejlesztésekben, helyzetekben.</i>	igen	nem
4	Kutatói, fejlesztői tevékenységével erősíti a tudomány és a köznevelési gyakorlat kapcsolatát. <i>Tevékenységeiben az elmélet és gyakorlat kölcsönösen hat egymásra. A tudományos műhelyek és a köznevelési intézmények közötti kapcsolatot, párbeszédet segíti.</i>	igen	nem
	Összesen		
Tudásmegosztás dimenzió			
1	Szakmai publikációkat ír magyar és/vagy idegen nyelven.	igen	nem

Az emberi erőforrások minisztere által 2016. augusztus 11-én elfogadott tájékoztató anyag harmadik, javított változata.

	<i>Kutató-fejlesztő tevékenységének eredményeit szakmai publikációk formájában nyilvánosságra hozza.</i>		
2	Kutatói, kutatói-fejlesztési, innovációseredményeit szóban megosztja magyar és/vagy idegen nyelven. <i>Dokumentálhatóan rendszeresen részt vesz szakmai fórumokon aktív előadó, bemutató szerepben.</i>	igen	nem
3	Szakmai képzésekben, továbbképzésekben, intézményen belüli tanulási műhelyekben hasznosítja kutatói-fejlesztési eredményeit. <i>Kutatói, kutatói-fejlesztési, innovációseredményeire szakmai képzési programokat, programelemeket alapoz. Elősegíti intézménye kutatóközösségének kialakulását.</i>	igen	nem
4	Tevékeny résztvevője kutatóműhelyeknek, közösségeknek, hálózatoknak. <i>Aktív kezdeményezője és résztvevője kölcsönös tanulási folyamatoknak.</i>	igen	nem
Összesen			
Tudatos szakmai fejlődés dimenzió			
1	A köznevelési rendszer és a kutatásához kapcsolódó tudományterület aktuális kérdéseiben, problémáiban tájékozott. <i>Nyomon követi a köznevelési rendszer változásait és az ehhez kapcsolódó tudományos kérdéseket, a kutatásához kapcsolódó tudományterület aktuális eredményeit.</i>	igen	nem
2	Szakmai kommunikációban aktívan részt vesz. <i>Saját szakmai fejlődéséhez felhasználja a szakmai kommunikáció kínálta formális és informális alkalmakat.</i>	igen	nem
3	A kutatáshoz szükséges kompetenciáinak fejlődésére reflektál. <i>Folyamatosan elemzi a kutatáshoz szükséges kompetenciáinak aktuális fejlettségét, és erre építve tervezi azok fejlesztését.</i>	igen	nem
4	A kutatáshoz szükséges kompetenciáit tudatosan fejleszti. <i>Tevékenységeiben dokumentáltak a kutatói kompetenciái fejlődését célzó formális és informális elemek.</i>	igen	nem
Összesen			

A pedagógus publikációs tevékenységének értékelése

Az alábbi mondatokban a vessző „vagy” értelmű, azaz a felsorolás bármely elemének teljesülése elegendő az „igen” válasz jelöléséhez!

	IGE	NE
--	------------	-----------

Az emberi erőforrások minisztere által 2016. augusztus 11-én elfogadott tájékoztató anyag harmadik, javított változata.

		N	M
Publikációs lista			
1	A Kutató-jelölt rendszeres publikációs tevékenységet folytat. <i>A pedagógus az elmúlt 7 évben az Útmutató 10. fejezete szerinti legalább 4 publikációval rendelkezik.</i>	igen	nem
2	A publikációk között van lektorált dokumentum. <i>A publikációk közül (különös tekintettel az elmúlt 7 évre) van olyan, amely vagy lektorált folyóiratban, vagy két független bíráló által minősített szakmai folyóiratban, kötetben, konferencián, online felületen stb. jelent meg.</i>	igen	nem
3	A pedagógus publikációs listája magas szintű szakmai hozzáértést, elkötelezettséget pedagógiai és tudományos igényességet, tükröz. <i>A szempont értékelése során figyelembe kell venni a megjelenések helyét; hogy a rendelkezésre álló adatok információk mennyire igényelt tudományos kutatást a publikáció készítése; van-e összefüggés a megjelent publikációk között, látszik-e ebből valamilyen fejlődési ív, a publikációk egymásra épülése; illetve a művészeti publikációk esetén a műfajnak megfelelő szempontokat.</i>	igen	nem
4	A publikációk jól hasznosíthatóak a köznevelésben. <i>A publikációs listában szerepelő dokumentumok és egyéb publikációs tevékenységek hatással vannak a köznevelésre, intézményi, helyi akár országos szinten felhasználható kutatási eredményekről, követendő jó gyakorlatokról, pedagógiai módszerekről, innovatív oktatási segédanyagokról számolnak be.</i>	igen	nem
Összesen			

5. Melléklet: Értékelőlap II.

Értékelőlap az értékelési területek mentén a Kutatótanár fokozat megszerzésekor

Az értékelést segítő állításokban a vessző „és” értelmű, azaz csak a felsorolás összes elemének teljesülése elegendő az „igen” (2 pont) válasz jelöléséhez! Ha a felsorolásnak csak egy vagy néhány eleme teljesül, akkor a „részben” (1 pont) válasz jelölendő!

1. értékelési terület	A pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során			
Értékelési szempontok	– követhető szakmai fejlődés – szakmai közösség környezetében való elhelyezés – a pálya legfontosabb, a kutatótanári tevékenységhez köthető eredményei – a kutatótanári tevékenységre való alkalmasság múltbeli tevékenységekkel való bizonyítása			
Értékelést segítő állítások	2 jelentése: Igen. 1 jelentése: Részben. 0 jelentése: Nem.	0	1	2
1	A szakmai–kutatói életút bemutatása és a publikációs lista átfogó képet ad a pedagógus szakmai fejlődéséről, logikus, érthető, követhető.			
2	A szakmai életút bemutatásában határozottan megjelenik a szakmai–kutatói fejlődés mérföldköveit kiemelő elemzés, értékelés.			
3	A szakmai életút bemutatása az eddig végzett kutató-fejlesztő tevékenység eredményeire épül (háromdimenziós tevékenységmodell elemei mentén).			
4	A szakmai–kutatói fejlődés bemutatása láthatóvá tesz olyan szakterületéhez kötődő (pedagógiai, tantárgy-pedagógiai, tantárgyi, szaktárgyi) problémákat, kérdéseket, amelyek a pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs céljait, tevékenységeit, publikációinak elkészítését motiválták.			
5	A pedagógus kutatói fejlődésének bemutatását elhelyezi szakmai közösség(ei)nek környezetében (támogatások, nehézségek, hatókör, visszajelzések).			
6	A szakmai életút bemutatott tevékenységei és a publikációs listában felsoroltak bizonyítják a kutatótanári kompetenciák meglétét, fejlődését, fejleszthetőségét.			
7	A bemutatóportfólió dokumentumai összhangban vannak a szakmai–kutatói életút bemutatásával, alátámasztják a kutatótanári tevékenységet.			
8	A szakmai életút bemutatása és a bemutatóportfólió dokumentumai bizonyítják, hogy a pedagógus kutató-			

Az emberi erőforrások minisztere által 2016. augusztus 11-én elfogadott tájékoztató anyag harmadik, javított változata.

	fejlesztő tevékenységei hozzájárultak a saját intézmény és/vagy a köznevelés fejlődéséhez.				
Szöveges értékelés					
Maximális pontszám		16	Elért pontszám		
2. értékelési terület		A) A kutatóprogram			
Értékelési szempontok		Általános kutatóprogram átgondoltsága, megalapozottsága: – célok kijelölése (Kutatótanár fokozathoz kötődő elvárások, személyes szakmai és intézményi célok összehangolása), – tervezett egységek, fő produktumok, – kapcsolat a pedagógus korábbi tevékenységeivel. Részletes kutatási, kutatási-fejlesztési terv/projekt átgondoltsága, kidolgozottsága, megalapozottsága: – célok (Kutatótanár fokozathoz kötődő elvárások, személyes és intézményi célok összehangolása), – a célok elérését támogató tevékenységek, ezek megalapozottsága; időbeli ütemezés, ennek realitása, – sikerkritériumok kijelölése, – együttműködés másokkal, – tudásmegosztás tervezése. Kezdeményezőkészség, felelősségvállalás.Újszerűség, ötletesség.			
Értékelést segítő állítások		2 jelentése: Igen. 1 jelentése: Részben. 0 jelentése: Nem.	0	1	2
1		A kutatóprogramban rögzített általános és részletes kutatási, kutatási-fejlesztési terv személyes szakmai céljai megalapozottak, átgondoltak, megfelelnek a Kutatótanár fokozathoz kötődő elvárásoknak.			
2		A kutatóprogramban rögzített személyes szakmai célok egyeztetve vannak a szakmai közösség(ek) céljaival.			
3		A kutatóprogramban megfogalmazott személyes szakmai célok, a célok elérését támogató, tervezett tevékenységek, módszerek és produktumok összhangban vannak.			
4		A kutatóprogramban tervezett tevékenységek megfelelnek a pályázó felkészültségének.			
5		A kutatóprogram tervezett sikerkritériumai megalapozottak.			
6		A kutatóprogram általános és részletes kutatási, kutatási-fejlesztési tervének ütemezése reális.			
7		A kutatóprogram tartalmazza a szakmai együttműködés tervezett tartalmait és formáit.			
8		A kutatóprogram a köznevelés eredményességének javítása szempontjából hiánypótló, kezdeményező, újszerű, ötletes.			

Az emberi erőforrások minisztere által 2016. augusztus 11-én elfogadott tájékoztató anyag harmadik, javított változata.

Szöveges értékelés				
Maximális pontszám	16	Elért pontszám		
3. értékelési terület	B) A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációs tevékenységeinek hasznosulása			
Értékelési szempontok	A pedagógus korábbi tevékenységeinek hasznosulása: – személyes, szakmai szinten, – intézmény, szakmai közösség szintjén, – tágabb hatókörben (regionális, országos). A kutatás és innováció összekapcsolása. Tudásmegosztás, ennek eredményessége. A kutatóprogram várható hasznosulása.			
Értékelést segítő állítások	2 jelentése: Igen. 1 jelentése: Részben. 0 jelentése: Nem.	0	1	2
1	A pedagógus korábbi kutató-fejlesztő, tudásmegosztó tevékenységei szakmai közösség(ek)ben már hasznosultak.			
2	A pedagógus korábbi szakmai tevékenységeihez kötődően szóban és/vagy írásban megosztotta tudását.			
3	A kutatóprogramban rögzített célok és a hozzájuk kapcsolt fejlesztő tevékenységek relevánsak, hozzájárulhatnak az oktatás–nevelés eredményességének növeléséhez.			
4	A kutatóprogramban megfogalmazódik, hogy a tevékenységek miként fejlesztik, segítik a szakmai közössége(ke)t, a pályázó intézményét.			
5	A kutatóprogram megvalósulásának várható eredményei alkalmasak arra, hogy a pedagógus szűkebb szakmai közösségein kívül, akár országos hatókörben is hasznosuljanak.			
6	A kutatóprogram a benne rögzített tevékenységek hasznosulására vonatkozó tervet, kezdeményezést tartalmaz.			
7	A kutatóprogram tudásmegosztásra vonatkozó tervet tartalmaz.			
8	A kutatóprogram rámutat arra, hogy megvalósítása révén miben, hogyan fog fejlődni a kutatótanár.			
Szöveges értékelés				
Maximális pontszám	16	Elért pontszám		
4. értékelési terület	C) A pedagógus önértékelése, reflektivitása			
Értékelési szempontok	Célok elérésének elemzése a sikerkritériumok tükrében saját személyes, szakmai és intézményi perspektívából. Tevékenységek elemzése.			

	Reflexió a személyes fejlődésre: – háromdimenziós tevékenységmodell alapján, – kutatótanári kompetenciák fejlődése, – fejlesztendő területek azonosítása. A reflexió árnyaltsága, összetettsége. Az önértékelés tényekre alapozottsága.			
Értékelést segítő állítások	2 jelentése: Igen. 1 jelentése: Részben. 0 jelentése: Nem.	0	1	2
1	A pedagógus megfogalmazza kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációstevékenységére vonatkozó hosszútávú személyes szakmai céljait.			
2	A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációstevékenységeit alaposan megtervezi, folyamatosan reflektál az eredményekre.			
3	A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációstevékenységeinek terveit és a tervek megvalósításának elemzését, értékelését tényekre alapozza.			
4	A pedagógus meggyőzően és hitelesen mutatja be szakmai fejlődését a tevékenységmodell három dimenziója mentén, továbbá értékeli kutatótanári kompetenciáinak fejlődését, azonosítja azokat a területeket, amelyeken még fejlődnie kell.			
5	A pedagógus reflexiói meghaladják a leírás szintjét, elemzései több szempontúak.			
6	A pedagógus elemzéseiben figyelembe veszi az intézményi, illetve tágabb, köznevelési perspektívát is.			
7	A pedagógus önértékelésében figyelembe veszi a külső (pl. szakmai közösségtől kapott) visszajelzéseket.			
8	A Kutatótanár pályázat formailag megfelelő, nyelvileg igényesen megformált, a kiválogatott dokumentumok relevánsak.			
Szöveges értékelés				
Maximális pontszám	16	Elért pontszám		

6. Melléklet: Összegző értékelőlap

1. A háromdimenziós tevékenységmodell alapján történő értékelés összesítése

Elérhető maximum	12
Kritérium I.	Legalább 6
Kritérium II.	Dimenzióként legalább 1

A Kutatótanári tevékenységmodell dimenziói	Elért pontszám
I. Kutatás–innováció	
II. Tudásmegosztás	
III. Tudatos szakmai fejlődés	
Összesen:	

2. A publikációs tevékenység értékelésének összesítése

Elérhető maximum	4
Kritérium I.	Legalább 2

A publikációs lista értékelése	Elért pontszám
Összesen:	

3. Az értékelési területek mentén történő értékelés összesítése

Elérhető maximum	64 (100 %)
Küszöb pontszám	75 %

Értékelési terület	Elért pontszám
1. A pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során	
2. A kutatóprogram	
3. A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációstevékenységeinek hasznosulása	
4. A pedagógus önértékelése, reflektivitása	
Összesen:	

Döntés:

A pedagógus pályázata végleges értékelésre kerülhet.

A Kutatótanár pályázat sikertelen.

4. Az értékelési területek mentén történő végleges értékelés összesítése

Elérhető maximum	64
Küszöb pontszám	85 %

Értékelési terület	Elért pontszám
1. A pedagógus szakmai fejlődése, eredményei a szakmai életút során	
2. A kutatóprogram	
3. A pedagógus kutatási, kutatási-fejlesztési, innovációstevékenységeinek hasznosulása	
4. A pedagógus önértékelése, reflektivitása	
Összesen:	

Döntés:**A Kutatótanár pályázat sikeres.****A Kutatótanár pályázat sikertelen.****5. Összegző szöveges értékelés**

5. A pedagógus a minősítő bizottság döntése alapján:**Kutatótanár fokozatba léphet.**

....., 20...../...../.....

Mesterpedagógus fokozatban marad......
aláírás